

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра економіки та фінансів підприємства

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Діагностика інвестиційного потенціалу підприємства

за матеріалами приватного акціонерного товариства

«Оболонь», м. Київ

Студента 2 курсу 10 м групи,
спеціальності 073 «Менеджмент»,
спеціалізації «Менеджмент
інвестиційної діяльності»

Марюхнич
Ігоря
Олександровича

Науковий керівник –
проф. д-р екон. наук

Бланк
Ігор
Олександрович

Гарант освітньої програми
д-р екон. наук, проф.

Гуляєва Наталія
Миколаївна

Київ 2018

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ	4
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДІАГНОСТИКИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1. Сутність інвестиційного потенціалу підприємства та його складові.....	8
1.2. Методи оцінки інвестиційного потенціалу підприємства	19
1.3. Система діагностики стану інвестиційного потенціалу.....	26
РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПрАТ «Оболонь»	32
2.1. Динаміка обсягів інвестиційної діяльності підприємства.....	32
2.2. Оцінка окремих складових елементів інвестиційного потенціалу.....	40
2.3. Характеристика рівня ефективності інвестиційного потенціалу підприємства.....	51
РОЗДІЛ 3. ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ДІАГНОСТИКИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПрАТ «Оболонь»	66
3.1. Обґрунтування стану інвестиційного потенціалу підприємства на плановий період	66
3.2. Розробка критеріїв стану інвестиційного потенціалу в системі діагностичних процедур	75
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	92
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	96
ДОДАТКИ	105

АНОТАЦІЯ

Марюхнич І.О. «Діагностика інвестиційного потенціалу підприємства» (за матеріалами ПрАТ «Оболонь», м. Київ). – Рукопис.

Випускна кваліфікаційна робота за спеціальністю 073 «Менеджмент», спеціалізація «Менеджмент інвестиційної діяльності» – Київський національний торговельно-економічний університет – Київ, 2018.

Випускну кваліфікаційну роботу присвячено теоретичним, методичним і практичним аспектам дослідження і вдосконалення діагностики інвестиційного потенціалу підприємства. Представлена робота дозволяє розробити модель інформаційного забезпечення та критеріїв стану інвестиційного потенціалу підприємства в системі діагностичних процедур.

Ключові слова: інвестиції, потенціал, інвестиційний потенціал, інвестиційна привабливість інвестиційні процеси.

ABSTRACT

Mariukhnych I.O. «Diagnostics of the investment potential of the enterprise» (based on materials of CJSC «Obolon», Kyiv). – Manuscript.

Final qualifying paper on the specialty 073 «Management», specialization «Management of investment activity». – Kyiv National University of Trade and Economics. – Kyiv, 2018.

The final qualifying paper is devoted to the theoretical, methodological and practical aspects of the study of diagnostics and improvement of the investment potential of the enterprise. The presented work allows to develop a model of information provision and criteria of the state of investment potential of the enterprise in the system of diagnostic procedures.

Keywords: investment, potential, investment potential, investment attractiveness investment processes.

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Активізація інвестиційної діяльності в сфері промислового виробництва є однією з нагальних проблем сучасного етапу економічного розвитку України. Дана обставина викликає необхідність пошуку нових способів її рішення, що визначає потребу в додатковому вивченні окремих інвестиційних категорій як в теоретичній площині, так і для цілей практичної діяльності. Однією з таких категорій є інвестиційний потенціал промислового підприємства. В даний час вже є цілий ряд досліджень, в яких робилися спроби дати визначення інвестиційного потенціалу промислового підприємства.

Вагомий внесок у дослідження особливостей діагностики інвестиційного потенціалу підприємства зробили такі вчені як: В. Б. Антонов, О. С. Балацький, І. О. Бланк, В. Ф. Гамалій, К. Р. Гуменна, О. В. Короткова, Г. В. Кошельок, Л. І. Краснікова, О. І. Пилипенко, О. А. Прокопчук та інші.

Метою роботи є розробка науково-методичних, практичних та рекомендаційних питань вдосконалення системи діагностики інвестиційного потенціалу підприємства.

Реалізація мети дослідження обумовила постановку та вирішення наступних завдань:

- визначити сутність інвестиційного потенціалу підприємства та його складові;
- дослідити методи оцінки інвестиційного потенціалу підприємства;
- визначити систему діагностики стану інвестиційного потенціалу;
- проаналізувати динаміку обсягів інвестиційної діяльності підприємства;
- оцінити окремі складові елементи інвестиційного потенціалу;
- провести характеристику рівня ефективності інвестиційного потенціалу підприємства;
- обґрунтувати стан інвестиційного потенціалу на плановий період;

- розробити модель інформаційного забезпечення діагностики інвестиційного потенціалу;
- розробити критерії стану інвестиційного потенціалу в системі діагностичних процедур.

Об'єктом дослідження є процес діагностики інвестиційного потенціалу підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні питання системи діагностики інвестиційного потенціалу підприємства.

Емпіричною базою дослідження є фінансова звітність підприємства ПрАТ «Оболонь». Корпорація «Оболонь» - один із найбільших українських виробників пива, безалкогольних та слабоалкогольних напоїв, мінеральної води і найбільший у країні експортер пива права якої повністю належать українцям. У 2017 році фінансово-господарська діяльність підприємства характеризувалася такими показниками: чистий дохід від реалізації товарів, робіт, послуг – 4963232 тис. грн., чистий прибуток – 176580 тис. грн.

Інформаційну базу склали аналітичні, економічні та дослідницькі, а також статистичні дані та дані засобів масової інформації, міжнародних організацій та інші джерела інформації.

Методи дослідження. В процесі дослідження застосовані методи логічного узагальнення, експертних оцінок, статистичні методи, методи індукції та дедукції, методи абстракції та порівняння тощо.

Методологічну та теоретичну основу роботи складають також напрацювання українських та зарубіжних науковців, законодавчі та нормативні акти Верховної Ради України, інструкції та положення.

Наукова новизна роботи полягає в обґрунтуванні рекомендацій щодо діагностики інвестиційного потенціалу підприємства ПрАТ «Оболонь» теоретичних та методологічних положень щодо критеріїв стану інвестиційного потенціалу в системі його діагностики.

Апробація результатів дослідження. За результатами проведеного дослідження опубліковано наукову статтю на тему «Сучасні підходи до

оцінки інвестиційного потенціалу підприємства», яка увійшла у збірник наукових статей студентів КНТЕУ «Економіка та фінансипідприємства» (Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. - Ч. 2. - 311 с., с. 311- 316).

Структура випускної кваліфікаційної роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, 3 розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел, додатків. Робота викладена на 100 сторінках комп'ютерного тексту, містить 43 таблиць, 19 рисунків, 2 додатки. Список використаних джерел налічує 72 найменування.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДІАГНОСТИКИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність інвестиційного потенціалу підприємства та його складові

Активізація інвестиційної діяльності в сфері промислового виробництва є однією з нагальних проблем сучасного етапу економічного розвитку України. Дана обставина викликає необхідність пошуку нових способів її рішення, що визначає потребу в додатковому вивченні окремих інвестиційних категорій як в теоретичній площині, так і для цілей практичної діяльності. Такими категоріями є інвестиційний потенціал, інвестиційна привабливість, інвестиційний клімат. Ці характеристики відносяться переважно до умов і факторів формування інвестиційних процесів, вони регулярно стають об'єктами наукового аналізу на рівні фірм, регіонів, галузей і країни в цілому, об'єктом державного регулювання в рамках інвестиційної політики.

Головними причинами і джерелами виникнення інвестиційних ідей є: потреби ринку, конкурентна боротьба на ринку, бажання одержати конкурентні переваги і максимізувати прибуток, підвищення престижу підприємств; пошук вирішення проблем, які виникають під час діяльності підприємств, наслідування іншим організаціям, які впроваджують нові технології, бажання працівників покращити свою майстерність у конкретній діяльності, реалізація знань творчої особистості, поради консультантів у будь-який період реорганізації підприємств, наукові відкриття, інтернаціоналізація науки, винахідництво, інтуїтивне уявлення про те, що нововведення може поліпшити діяльність організації. Тому доцільно провести дослідження підходів до сутності поняття «інвестиції» (табл. 1.1).

Визначення поняття «інвестиції» вченими-економістами

Автор, джерело	Визначення поняття
Закон України «Про інвестиційну діяльність» [2]	Інвестиції – це новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоспроможні технології, продукція або послуги, а також організаційні-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери.
І.Бланк [7, с. 61]	Інвестиції – це зміни технології та управління, як нові комбінації щодо техніки і технології, використання ресурсів, створення нових товарів тощо.
І. Бузько [9, с. 98]	Інвестиції – це здійснення змін у техніці, технології, організації, екології, економіці, а також у соціальній сфері, наголошує на пріоритеті економічного ефекту.
О. Вінник [10, с. 125]	Інвестиція – це техніко-економічний процес, який, завдяки практичному використанню продуктів розумової праці – ідей і винаходів, приводить до створення кращих за властивостями нових видів продукції та нових технологій, які, з’явившись на ринку як нововведення, можуть дати додатковий дохід.
В. Захожай [21, с. 103]	Інвестиція – це процес доведення наукової ідеї або технологічного винаходу до стадії практичного використання, що дає прибуток, а також пов’язані з цим процесом техніко-економічні та інші зміни у соціальному середовищі.
Л. Лисиця [35, с. 108]	Інвестиція – це такий суспільно-техніко-економічний процес, який через практичне використання ідей і винаходів приводить до створення кращих за своїми властивостями виробів, технологій, і у випадку, якщо інвестиція зорієнтована на економічну вигоду, прибуток, її поява на ринку може дати додатковий дохід.

Отже, незважаючи на різні підходи до трактування терміна «інвестиція», всі визначення об’єднує позиція, згідно з якою інвестиції пов’язані з якісними змінами, спрямованими на створення нового товару, технології, процесу. Водночас багатьом визначенням бракує посилання на те, що нові якісні або вдосконалені продукти праці стають інвестиціями лише за умови їх споживання, тобто практичного застосування, тобто вони мають сенс, якщо супроводжуються певним ефектом. Варто відзначити, що найбільш ґрунтовним виступає визначення поняття «інвестиції» за М. П. Войнаренка: «Інвестиція – це остаточний результат інвестиційної діяльності, вона виступає у вигляді удосконаленого суспільно-техніко-економічного процесу з метою досягнення економічного та соціального ефекту» [11, с. 67].

Слід звернути увагу на те, що інвестиції постали головним фактором економічного потенціалу спричинили домінування інвестиційної моделі потенціалу в сучасній економіці. Поряд із проведеним вище дослідженням поняття «інвестиції» проведемо обґрунтування визначення інвестиційного потенціалу (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Порівняння дефініцій поняття «інвестиційний потенціал»

Автори	Визначення поняття	Особливі характеристики дефініції
1	2	3
І.Бланк [7, с. 61]	Інвестиційний потенціал – це розгортання інвестиційного процесу впровадження нововведень (частіше за все технічного, технологічного характеру).	Процес упровадження нововведень
І. Бузько [9, с. 98]	Інвестиційний потенціал – це системи факторів та умов, необхідних для здійснення інвестиційного потенціалу.	Інвестиційний процес; інвестиційний потенціал
О. Вінник [10, с. 125]	Інвестиційний потенціал – це процес господарювання, що спирається на безупинні пошук і використання нових способів і сфер реалізації потенціалу підприємств у мінливих умовах зовнішнього середовища у рамках обраної місії та прийнятої мотивації діяльності і пов'язаний з модифікацією існуючих і формуванням нових ринків збуту.	Процес господарювання; реалізація потенціалу; модифікація діяльності; ринки збуту
В. Захожай [21, с. 103]	Інвестиційний потенціал – це складний та довготривалий процес інвестиційних перетворень на підприємстві, що включає набір цілей, заходів, які плануються, систему мотивації та способи фінансування.	Інвестиційні перетворення; процес проведення наукових досліджень і розробок, створення новинок та освоєння їх у виробництві.
Л. Лисиця [35, с. 108]	Інвестиційний потенціал – це шлях, який базується на поглибленні поєднання цілей підприємства, його підсистем, цілей кожної особистості, яка працює в колективі, вдосконаленні її діяльності, вдосконаленні бізнес-процесів для досягнення загальних стратегічних цілей.	Поглиблення поєднання цілей підприємства та кожного його працівника; удосконалення діяльності та бізнес-процесів
І. Мойсеєнко [39, с. 212]	Інвестиційний потенціал – це створення на фондовому ринку привабливості з точки зору доходності інвестиційного ризику, тобто підвищення вартості бізнесу шляхом управління інвестиціями.	Дохідність інвестиційного ризику; вартість бізнесу
А. Нікітіна [41, с. 162]	Інвестиційний потенціал – це сукупність відносин, що виникають у ході цілеспрямованого підвищення економічної ефективності та конкурентоспроможності організації на основі інвестицій.	Сукупність відносин; підвищення ефективності та конкурентоспроможності через інвестиції
О. Пилипенко [44]	Інвестиційний потенціал – це діяльність підприємства, що спирається на постійний пошук нових методів та засобів задоволення споживацьких потреб та підвищення ефективності господарювання.	Нові методи і засоби задоволення потреб споживачів, підвищення ефективності; впровадження інвестицій у різні сфери діяльності

Продовження табл. 1.2

1	2	3
Б. Погрішук [49, с. 125]	Інвестиційний потенціал – це процес цілеспрямованого, послідовного руху підприємства до збалансованого інвестиційного стану під впливом синергетичної дії зовнішніх та внутрішніх факторів, що визначають стійкість організаційно-функціональної системи підприємства в умовах ринкової економіки, який характеризується результатом якості, досягнутим залежно від інтенсивності та швидкості інвестиційних процесів на підприємстві.	Цілеспрямований, послідовний рух до збалансованого інвестиційного стану; результат якості, що залежить від інтенсивності та швидкості інвестиційних процесів
С. Семів [53, с. 474]	Інвестиційний потенціал – це процес пошуку та створення нової продукції та процесів на основі використання сукупності всіх наявних засобів та можливостей підприємства, що веде до якісних змін (підвищення конкурентоспроможності, збільшення стійкості в мінливих зовнішніх умовах, формування нових ринків збуту тощо)	Пошук та створення нової продукції і процесів; якісні зміни

Критичний аналіз наведених у табл. 1.2 дефініцій показав, що, по-перше, ряд науковців І. Бланк [7, с. 61], І. Бузько [9, с. 98] та О. Вінник [10, с. 125]) пов'язують інвестиційний потенціал із розгортанням інвестиційного процесу. А це, на наш погляд, не зовсім правильно, оскільки в загальноприйнятому розумінні інвестиційний процес є «сукупністю науково-технічних, технологічних і організаційних змін, що відбуваються у процесі реалізації інвестицій», тоді як інвестиційний потенціал на підприємстві, як правило, пов'язаний не тільки з реалізацією інвестицій та цілком може вийти за межі вищеназваних змін і стосуватися економічних, маркетингових, управлінських, торговельних та / або виробничих і т. п. інвестиційних перетворень.

По-друге, деякі науковці (В. Захожай [21, с. 103], Л. Лисиця [35, с. 108] та І. Мойсеєнко [39, с. 212]) цілком слушно наголошують на тісному взаємозв'язку між інвестиційним потенціалом та потенціалом підприємства (передусім інвестиційним).

По-третє, є науковці (А. Нікітіна [41, с. 162] та О. Пилипенко [44]), які дуже вузько визначають це поняття і фактично акцентують увагу лише на джерелі цього потенціалу – інвестиціях. Інші ж, наполягаючи, що основою інвестиційного потенціалу підприємства є інвестиції або управління ними, необгрунтовано, на нашу думку, ототожнюють цей потенціал із сукупністю

відносин, що виникають у ході цілеспрямованого підвищення економічної ефективності та конкурентоспроможності (Б. Погрішук [49, с. 125]), чи наполягають на тому, що він спрямований на підвищення вартості бізнесу, тобто на створення привабливості з точки зору дохідності інвестиційного ризику (С. Семів [53, с. 474]). Останнє вступає у певне протиріччя з тим, що інвестиційний потенціал може бути притаманна як комерційним (тобто таким, що займаються підприємництвом), так і некомерційним підприємствам, основною функцією яких є виконання соціально значущих завдань (наприклад, це може стосуватись і підприємств ресторанного господарства, які організують харчування школярів, основною цільовою установкою яких є максимальне забезпечення якісним харчуванням учнів у загальноосвітніх навчальних закладах).

По-четверте, дехто з науковців (зокрема, В. Б. Антонов) [3, с. 9] чомусь фактично ставить знак рівності між потенціалом та діяльністю. І хоча, з нашої точки зору, інвестиційний потенціал підприємства впливає на його інвестиційний потенціал – це нетотожні поняття.

По-п'яте, невдалим вважаємо трактування Н. Ф. Павленчик та Ю. В. Ткаченко [42, с. 253], у якому інвестиційний потенціал підприємства визначається як шлях, який базується на поглибленні поєднання цілей підприємства, вдосконаленні бізнес-процесів з метою досягнення загальних стратегічних цілей, оскільки ці науковці нічим не підтверджують той факт, що лише при інвестиційному потенціалі може бути забезпечене поглиблене поєднання цілей підприємства. Крім того, це визначення більше нагадує рекомендацію щодо підвищення ефективності стратегічного управління підприємством, що може й не залежати від того, чи обере підприємство інвестиційний шлях потенціалу. Вважаємо також, що інвестиційний потенціал підприємства може бути спрямований не тільки на досягнення загальних стратегічних цілей.

По-шосте, підтримуємо позицію тих науковців (зокрема, О. Г. Мітал) [38, с. 13]), які наголошують, що інвестиційний потенціал підприємства веде до якісних змін.

По-сьоме, недоцільним вважаємо без будь-яких попередніх пояснень та обґрунтувань введення в остаточне визначення термінів і понять, які донині ще не використовувалися у теорії інвестиційного потенціалу та інвестиційному менеджменті підприємств. Це, зокрема, стосується поняття «збалансований інвестиційний стан», яке застосувала О. В. Ястребова [70, с. 151]. При цьому незрозумілим є не тільки те, що саме є зазначеним станом, але й те, яким чином його взагалі можна досягти, якщо він знаходиться «під впливом синергетичної дії зовнішніх та внутрішніх факторів», перші з яких у сучасних умовах господарювання практично постійно змінюються.

Спрямованість інвестиційного розвитку може бути виявлена за допомогою діалектичного закону заперечення, що подоланням старої якості зі збереженням її позитивного змісту та створенням умов для нового етапу розвитку, розкриває зв'язок між різними його стадіями. Серед досліджень, в яких використовуються особливості закону заперечення, необхідно виділити роботу Т. М. Ткаченко [59, с. 45]. Результати цих досліджень підтверджують, що економічний розвиток є переходом від одного стану економіки до іншого, коли в новому періоді не тільки збільшується виробництво товарів, а має місце і виробництво нових товарів і надання послуг з використанням нових технологій порівняно з минулим періодом. У зв'язку з цим із впровадженням інвестицій пов'язана перш за все реорганізація, заміна внутрішнього середовища підприємства, яка може стосуватися заміни методів виробництва, організації, управління тощо. На відміну від екстенсивного і інтенсивного варіантів розвитку, орієнтованих на збільшення обсягів виробництва і відповідно зниження витрат, інвестиційний потенціал спрямована на збільшення доходів за рахунок покращення якісних показників.

Варто відзначити, що інвестиційний потенціал – це результат узгодження інтересів учасників інвестиційного процесу (рис. 1.1).

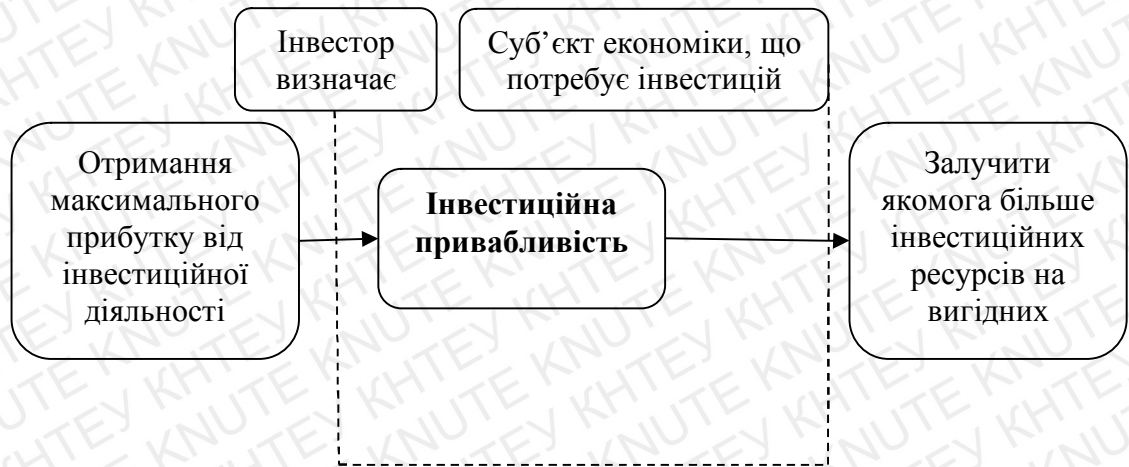

Рис. 1.1. Інвестиційний потенціал як результат узгодження інтересів потенційного інвестора та суб'єкта економіки, який потребує інвестицій [24, с. 102]

Так, інвестор здійснює аналіз інвестиційного потенціалу, оскільки його цікавить максимальне примноження власного капіталу (отримання максимального прибутку) за якомога нижчого ризику, переважно, в короткостроковій перспективі (чим більший період реалізації інвестиційного проекту тим вищий для інвестора ризик).

Розвиток економіки України відкриває перед багатьма вітчизняними та зарубіжними інвесторами великі можливості для інвестування в українські підприємства. Перед ними гостро стоїть питання підвищення ефективності відтворення капіталу, отже, велику увагу необхідно приділити інтенсифікації інвестиційних процесів, нарощуванні та реалізації інвестиційного потенціалу.

Під інвестиційним потенціалом розуміється загальне число можливостей і ресурсів підприємства щодо залучення та ефективного відтворення інвестиційних джерел з метою збільшення вартості бізнесу. У даний час вже є цілий ряд досліджень, в яких робилися спроби дати визначення інвестиційного потенціалу промислового підприємства. На думку авторів Х. З. Махмудова та І. І. Петренко [37, с. 133], стосовно до розуміння інвестиційного потенціалу промислового підприємства необхідно виходити з

сутнісного наповнення поняття «потенціал» і базового для цього поняття терміна «потенції».

На думку автора В. В. Посєдинок [47, с. 49], стосовно до розуміння інвестиційного потенціалу виявляється кілька підходів: ресурсний; ресурсно-розширювальний; обмежувальний; розширений.

Ресурсний підхід отримав найбільш широке поширення і відображає різноманітні ресурси, які можуть бути використані безпосередньо в інвестиційній діяльності. Однак, всередині цього підходу зберігаються різні думки з приводу того, які саме ресурси необхідно розглядати в якості інвестиційного потенціалу. Ресурсно-розширювальні трактування інвестиційного потенціалу спостерігається там, де в його склад включається широке коло елементів, що становлять, по суті, більш широке поняття – «економічний потенціал».

Деякі автори не виправдано звужують поняття інвестиційного потенціалу до внутрішніх ресурсів господарюючих суб'єктів. На практиці і західні, і вітчизняні фірми, на ряду з власними залучають зовнішні джерела інвестицій, ігнорувати які в аналізі інвестиційних можливостей фірми навряд чи доцільно. Дуже важливо розглядати інвестиційний потенціал в єдності внутрішнього і зовнішнього компонентів.

Інвестиційний потенціал, як самостійне поняття в системі інвестиційного модуля, на думку Безлепкіна Н., є ресурсною характеристикою.

На наш погляд, найбільш важливих результатів при визначенні інвестиційного потенціалу з позицій пропозиції інвестиційних ресурсів домігся П. Т. Саблук [52, с. 11]. На його думку, інвестиційний потенціал господарюючого суб'єкта (нації, регіону, галузі, компанії) – це максимально можлива сукупність власних ресурсів (фінансових, матеріальних, науково-технічних, кадрових), накопичених внаслідок попередньої господарської діяльності суб'єкта, які можна використовувати для забезпечення інвестиційної діяльності (в формі капітальних вкладень) без порушення

поточної господарської діяльності суб'єкта [52, с. 12]. Інакше кажучи, інвестиційний потенціал – це здатність суб'єкта господарської діяльності покривати свої потреби в інвестиційних ресурсах без використання позикового капіталу та інших джерел залучених коштів (прямі і портфельні іноземні інвестиції, податкові пільги і бюджетні субсидії, гранти тощо).

До розширеним трактуванням інвестиційного потенціалу відносять ті, які не проводять різниці між поняттями «інвестиційний потенціал», «інвестиційна привабливість», «інвестиційний клімат». Інвестиційна привабливість як наукове поняття знайшла широке відображення в українській літературі стосовно до різних об'єктів: окремим підприємствам, країні в цілому, регіонах і галузях.

Різні автори і вчені неоднаково визначають зміст інвестиційної привабливості, закріплюючи за нею свій набір характеристик. Зокрема, О. В. Короткова [27], будучи представником традиційного підходу, підкреслює залежність інвестиційної привабливості підприємства від комплексу коефіцієнтів, що характеризують його фінансовий стан.

Автори І. О. Бланк та Н. М. Гуляєва дають таке визначення: «Інвестиційна привабливість підприємства – доцільність вкладення в нього вільних грошових коштів» [23, с. 227]. Схожу думку висловлює дослідник Д. А. Красовський. Інвестиційна привабливість, з його точки зору, «комплексний показник, що характеризує доцільність інвестування коштів у дане підприємство» [29].

Автор І. Ю. Єпіфанова розглядає інвестиційну привабливість підприємства як «сукупність об'єктивних ознак, властивостей, засобів і можливостей, які обумовлюють потенційний платоспроможний попит на інвестиції» [20, с. 69].

Більш повне і обгрунтоване визначення надають Т. В. Кулініч та М. А. Мричко [33, с. 35]. Вони кажуть про інвестиційну привабливість підприємства як про «самостійної економічної категорії, яка характеризується не тільки стійкістю фінансового стану підприємства,

прибутковістю капіталу, курсом акцій або рівнем виплачених дивідендів» і відзначають її залежність від конкурентоспроможності продукції, клієнтоорієнтованості підприємства, виражається в найбільш повному задоволенні запитів споживачів, а також від рівня інноваційної діяльності господарюючого суб'єкта.

Категорія «інвестиційний клімат» використовується, по-перше, як категорія тотожна інвестиційної привабливості, по-друге, як найбільш широке поняття, що характеризує різноманіття соціально-економічних, правових і політичних умов формування інвестиційних процесів в регіонах, галузях, в економіці країни в цілому.

В економічному аналізі і економічній політиці інвестиційний потенціал та інвестиційну привабливість варто розрізняти. Поняття «інвестиційний потенціал» покликане відобразити інвестиційний процес з боку його можливостей, інвестиційна привабливість – з боку стимулів інвестування в конкретні об'єкти, а призначення «інвестиційний клімат» полягає в широкому трактуванні умов, факторів і темпів самого інвестиційного процесу.

Інвестиційна привабливість виступає фактором розширення інвестиційного потенціалу, і в кінцевому підсумку фактором реальної інвестиційної активності різних господарських суб'єктів [22, с. 53].

Формування інвестиційного потенціалу, вироблення чіткої стратегії інвестування, визначення її пріоритетних напрямків, мобілізація всіх джерел інвестицій є найважливішими умовами стійкого і якісного розвитку підприємств в сучасних непростих умовах.

Інвестиційний потенціал являє собою найважливішу характеристику стану та перспективного використання ресурсних можливостей і джерел розвитку комерційної організації, є вирішальним у забезпеченні економічного зростання організації, відіграє важливу роль у розвитку інших її потенційних можливостей (виробничих, фінансових, маркетингових та ін.) За рахунок інвестиційної діяльності. Тому його об'єктивна і всебічна оцінка,

що дозволяє правильно визначити перспективи розвитку підприємства, розвинути його сильні сторони, по можливості подолати існуючі проблеми та недоліки, є дуже значущою і актуальною проблемою.

Інвестиційний потенціал суб'єкта діяльності являє собою сукупність можливостей від використання інвестиційних ресурсів і їх джерел в реалізації прямих і портфельних інвестицій для досягнення результатів в рамках заданих показників. Це, на наш погляд, найбільш відповідне визначення. Під інвестиційними ресурсами в ньому розуміється наступний склад: фінансові засоби; матеріальні цінності; виробничо-будівельний потенціал подвійного призначення (виробництво продукції, будівництво і виробництво засобів виробництва); людський капітал; інноваційний потенціал суб'єкта господарської діяльності [28, с. 98].

На наш погляд, різноманіття процесів, відносин і факторів, що забезпечують інвестиції, вимагає відповідного різноманітності наукових категорій і понять. Вони повинні наповнюватися власним категоріальним змістом і розглядатися в системі.

Отже, інвестиційний потенціал характеризує, перш за все, ресурсні можливості інвестиційного процесу. Використання внутрішнього і залучення зовнішнього потенціалу залежить від інвестиційної привабливості конкретних об'єктів і інвестиційного клімату. На підставі вивчення економічної літератури можна виділити наступні основні підходи до визначення інвестиційного потенціалу: упорядкована сукупність інвестиційних ресурсів підприємства; інвестиційні можливості підприємства; сукупність ресурсів, які можуть бути використані для досягнення цілей інвестиційної діяльності підприємства. Так, спираючись на наведені вище визначення, можна сказати, що інвестиційний потенціал підприємства являє собою сукупність поточних і потенційних інвестиційних ресурсів, які під впливом певних факторів можуть використовуватися для досягнення цілей і рішення задач інвестиційної діяльності підприємства.

1.2. Методи оцінки інвестиційного потенціалу підприємства

У сучасних умовах розвинутого промислового виробництва підприємства цього сектора забезпечують створення більше чверті валового внутрішнього продукту України. Питання залучення зовнішніх реальних інвестицій були і залишаються актуальними для будь-якого підприємства. З іншого боку, є потреба фінансового сектора в оцінці потенційних об'єктів інвестицій з позицій ризику і прибутковості вкладень. Величина інвестицій в розвиток промислового сектора є також і одним з визначальних чинників розвитку не тільки власне підприємств, але і розвитку регіонів і економіки країни в цілому, оскільки багато промислових підприємств є містоутворюючими.

Актуальні умови обмеженості фінансових ресурсів України визначають необхідність наявності достатнього рівня інвестиційної привабливості підприємства, щоб забезпечити на ринку інвестиційних ресурсів конкурентоспроможну позицію для залучення реальних інвестицій. Для цього потрібно аналітично визначається оцінка поточного рівня інвестиційної привабливості при мінімізації ризиків прийняття помилкового рішення. Оскільки інвестування зачіпає двох учасників ринку, то і оцінка інвестиційної привабливості потрібно кожній стороні процесу. Інвесторам для прийняття обґрунтованого рішення про вибір підприємства-реципієнта потрібна оцінка стану потенційних підприємств-претендентів, перспектив їх розвитку з урахуванням всіх конкретних і суттєвих для інвесторів супутніх чинників. З іншого боку, менеджменту підприємства при обґрунтуванні визначення вектора подальшого розвитку підприємства з метою поліпшення його інвестиційного іміджу потрібне знання сукупності всіх вимог потенційних інвесторів [24, с. 103].

Інвестиційна діяльність підприємства є тим напрямом господарської діяльності, що забезпечує стійке підґрунтя для економічного зростання та розвитку конкурентоспроможності підприємства. Сучасний стан економіки

відзначається етапом спаду, складною геополітичною ситуацією, відсутністю платоспроможного попиту населення, руйнуванням банківського сектору економіки, посиленням корупції в державному управлінні, зокрема в дозвільній системі, відсутністю реальних гарантій захисту прав власності та інтересів інвесторів. Всі ці передумови демотивують інвесторів розвивати вітчизняні підприємства, інвестиційні ризики бізнес-середовища для них є не виправданими. В свою чергу, формування сприятливого інвестиційного клімату вимагає не лише досить тривалого часу, серйозних структурних зрушень в економіці, політичної стабільності, а й побудови міцної фінансової системи для трансформації заощаджень економічних агентів в інвестиції, що сприятиме зміцненню національної валюти, розвитку міжнародної торгівлі, збільшенню обсягів прямих іноземних інвестицій та їх ефективному освоєнню.

У зв'язку з цим слід зазначити, що на сьогоднішній день в науковій літературі Україні вкрай важлива комплексна, максимально охоплює всі аспекти положення підприємства, що впливають на доцільність інвестування методика оцінки інвестиційного аналізу підприємства [30].

Формування інвестиційних ресурсів забезпечує фінансування інвестиційної діяльності підприємства і входить у систему стратегічних цілей його розвитку. Для забезпечення ефективного управління цим процесом розробляється стратегія формування інвестиційних ресурсів з різних джерел відповідно до потреб розвитку підприємства.

Управління інвестиційною діяльністю – це процес управління всіма аспектами інвестиційної діяльності суб'єкта підприємництва [18, с. 40]. Оскільки основною метою управління інвестиційною діяльністю є забезпечення найбільш ефективних шляхів реалізації інвестиційної стратегії підприємства на окремих етапах його розвитку, що в кінцевому підсумку набуває конкретного вираження в максимізації ринкової вартості підприємства та підвищенні добробуту його власників у поточному та

майбутніх періодах, то в процесі реалізації цієї мети інвестиційний потенціал спрямовується на вирішення завдань розвитку економіки підприємства.

Основні завдання управління інвестиційною діяльністю тісно взаємопов'язані та взаємозумовлені. Зокрема, забезпечення високих темпів розвитку підприємств можна досягти як шляхом вибору і здійснення високоприбуткових інвестиційних проектів, так і прискоренням реалізації інвестиційних програм. У свою чергу максимізація чистого прибутку від інвестиційної діяльності може супроводжуватися і значним підвищенням інвестиційних ризиків, звідси впливає необхідність оптимізації цих показників. Зрештою, мінімізація інвестиційних ризиків одночасно є необхідною умовою забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства у процесі здійснення інвестиційної діяльності.

Зміст управлінського аспекту інвестиційної діяльності підприємства слід розглядати з позиції основних функцій управління, завдяки яким здійснюється взаємодія між суб'єктом і об'єктом: планування, організації, мотивації та контролю. Узгодження функцій досягається координацією, а їх виконання орієнтоване на реалізацію головної мети та системи основних завдань інвестування. Технологію управління інвестиційною діяльністю, тобто процедури його здійснення, аналогічно до технології управління взагалі, можна розглядати з позиції циклічного процесу, що складається з трьох основних етапів, зв'язаних у просторі та часі: інформаційного, який охоплює збирання, передачу, обробку, аналіз і збереження релевантної інформації; логіко-розумового, на якому відбувається розробка і прийняття інвестиційних рішень, та організаційного, змістом якого є організація виконання інвестиційних рішень [25, с. 193]. Інтеграція зазначених сутнісних сторін інвестиційного менеджменту полягає в тому, що його функції являють собою взаємопов'язаний та взаємозалежний комплекс видів робіт, що виконуються, відповідаючи на питання, що робити, а процедури – цикл управління, указуючи, як робити, тобто конкретні форми реалізації цих робіт, способи та прийоми, що мають забезпечити досягнення встановлених цілей.

Система управління інвестиційною діяльністю реалізує свою головну мету й основні завдання шляхом виконання певних функцій, які діляться на дві головні групи: функції управління інвестиційною діяльністю як управляючої системи (ці функції є складовими частинами будь-якого процесу управління незалежно від виду діяльності підприємства, його організаційно-правової форми, розміру, форми власності – у теорії управління їх називають загальними) і функції управління інвестиційною діяльністю як спеціальної галузі управління підприємством (їх склад визначається конкретним об'єктом певної управляючої системи – теорія управління розглядає ці функції як специфічні) [5].

У групі загальних функцій управління інвестиційною діяльністю основними такі: розробка інвестиційної стратегії підприємства; створення організаційних структур, що забезпечують прийняття й реалізацію управлінських рішень за всіма аспектами інвестиційної діяльності підприємства; формування ефективних інформаційних систем, що забезпечують обґрунтування альтернативних варіантів інвестиційних рішень; здійснення аналізу різних аспектів інвестиційної діяльності підприємства; здійснення планування інвестиційної діяльності підприємства за основними її напрямками; розробка дієвої системи стимулювання реалізації управлінських рішень у сфері інвестиційної діяльності; здійснення ефективного контролю за реалізацією прийнятих управлінських рішень у сфері інвестиційної діяльності. У групі специфічних функцій управління інвестиційною діяльністю виділяють: управління реальними інвестиціями; управління фінансовими інвестиціями; управління формуванням інвестиційних ресурсів. Кожна з цих функцій може бути конкретизована з урахуванням специфіки інвестиційної діяльності окремих підприємств. Під час здійснення такої конкретизації на кожному підприємстві може бути побудована багаторівнева функціональна система управління інвестиційною діяльністю.

Інвестиційний процес передбачає перетворення наукового знання у фізичну реальність, здійснюється у просторі й часі і складається з певних залежних етапів (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Основні етапи і результати інвестиційних процесів, джерела їх фінансування [4, с. 115]

Етап 1	Етап 2	Етап 3	Етап 4
Пов'язаний з виконанням пошукових НДР	Виконання прикладних НДР	Виконання дослідно-і проектно-конструкторських робіт (ДКР і ПКР)	Освоєння виробництва нової продукції і комерціалізації інвестицій
Висунення, обґрунтування та експериментальна перевірка ідей про нові методи задоволення громадських потреб	Визначення якісних характеристик нових методів з допомогою розроблення ТЗ і ТП на ДКР і ПКР, технологічних інвестицій	Створення дослідних зв'язків нової продукції, коректування і передача технічної документації	Повна окупність інвестицій у процесі реалізації (комерціалізації) виготовленої продукції, отримання доходу
Фінансується державним бюджетом	Фінансується державним бюджетом, інвестиційними фондами	Фінансується за рахунок власних коштів, коштів замовника, державним бюджетом	Власні кошти, емісія цінних паперів і банківські кредити, часткова підтримка держави

Примітка: ТЗ – технічне завдання; ТП – технічна пропозиція.

Так, управління інвестиційним потенціалом підприємства не зводиться тільки до фінансування поточних інвестиційних потреб підприємства. У сучасних умовах все більше керівників пріоритетного значення надає формуванню перспективних напрямів інвестиційного потенціалу підприємства, ефективним інструментом чого є стратегічне планування.

Відомі на поточний момент в економічній практиці різні підходи до оцінки інвестиційної привабливості промислових підприємств або мають обмеження за кількістю чинників, що враховуються і характеризують їх показники, або вимагають наявності великих масивів вихідної інформації, не беручи до уваги можливу відсутність деяких її елементів зважаючи на недоступність, або не враховують інтереси конкретних інвесторів щодо

значущості окремих факторів і показників, або дуже трудомісткі. У подібній ситуації потрібно експертиза інвестиційної привабливості підприємств на основі комплексної оцінки, що відображає і враховує в інтегральному показнику всю сукупність відповідних уподобань та інтересів конкретного інвестора, і забезпечує достатність надійності такої експертизи. Підвищення надійності експертизи знижує ризики при виборі варіанту формування інвестиційної привабливості підприємства або об'єкта інвестицій. Зазначена проблема обгрунтованого вибору існує для більшості підприємств.

Здійснення ефективної інвестиційної діяльності ставить перед власниками і керівництвом підприємств та потенційними інвесторами завдання з проведення прогнозування кризових явищ в економіці у коротко- та довгостроковому періоді, прийняття виважених рішень при виборі джерел та об'єктів фінансування, розрахунку строків окупності проектів, зважаючи на тривожні процеси руйнування національної банківської системи [26, с. 1081].

Підприємствам слід своєчасно проводити реструктуризацію низькорентабельних інвестиційних проектів. Під час зміни стадій кризових явищ, що позначається на погіршенні інвестиційної привабливості господарської діяльності, топ-менеджери мають невідкладно реагувати на такі виклики та переглядати свою інвестиційну політику, враховуючи ступінь ризику та рівень прибутковості. Для підтримання довіри до принципала з боку інвесторів рекомендуємо керівникам підприємств не нехтувати відкриттям доступу інвесторам до прозорої, достовірної інформації не лише щодо реалізації інвестиційного бізнес-проекту, а й стану всієї господарської діяльності підприємства.

Отже, для забезпечення стійкого і послідовного розвитку організації необхідно проводити моніторинг інноваційно-інвестиційного потенціалу, який дозволяє провести аналіз і спрогнозувати прибутковість змін об'єктів в області інтелектуальної власності, інноваційного розвитку, а також фінансового стану, незалежності та платоспроможності організації. У

практичній діяльності організацій, що розвивають інноваційну діяльність, як правило, моніторинг відсутня, що є досить популярна проблемою. Він обмежується проведенням контролю звітів про стан інноваційно-інвестиційного потенціалу. Дана проблема дозволяє акцентувати увагу на актуальності розгляду використання моніторингу, який реалізує своєрідну ефективну комплексну систему оперативного спостереження за станом сфери науки, інновацій, патентів і в цілому інноваційних напрямків на підприємстві.

Таким чином, інвестиційний потенціал підприємства можна формалізувати як складну відкриту динамічну систему, оскільки їй притаманні всі основні особливості останньої, а саме: цілісність, відносна відокремленість від оточуючого середовища, пов'язаність із ним, структурованість, багатоаспектність, цілеспрямованість тощо. Використовуючи методологію системного підходу, інвестиційний потенціал можна подати у вигляді моделі відкритої системи, входом якої є інвестиції, інвестиційні ресурси, інвестиційні рішення, а виходом – результат їх реалізації (соціально-економічний розвиток підприємства) [16, с. 55].

Отже, орієнтація суб'єкта підприємницької діяльності на інвестиційний потенціал дозволяє йому адаптуватися до змін умов зовнішнього середовища і тривалий час утримуватися на ринку за рахунок активізації процесів пошуку та реалізації нових можливостей на нових напрямках діяльності та посиленої мотивації потенціалу. Таким чином, інвестиційний потенціал характеризується постійним оновленням не тільки асортименту продукції, впровадженням нових технологій, постійним удосконаленням системи виробництва і збуту відповідно до змін зовнішніх умов господарювання, а й постійним вдосконаленням відносин, культури, системи мотивації до потенціалу.

1.3. Система діагностики стану інвестиційного потенціалу

У зв'язку з необхідністю аналізу методики оцінки інвестиційного потенціалу підприємств, була поставлена мета – провести порівняльний аналіз існуючих методик, розглянути переваги та недоліки таких і розробити на базі нинішніх методик оцінки більш комплексну, деталізовану і націлену безпосередньо на специфіку російських підприємств методику оцінки інвестиційного потенціалу.

На інвестиційний потенціал господарюючого суб'єкта мають вплив дві основні групи чинників: фактори, які зумовлюють накопичення інвестиційних ресурсів підприємства; фактори, які впливають на формування інвестиційних потреб підприємства [14].

Інвестиційний потенціал можна визначити на основі аналізу та оцінки наступних його складових:

1. Аналіз внутрішнього середовища фірми і оцінка виробничих резервів.
2. Інвестиційний доробок у вигляді підготовлених інвестиційних та інноваційних проектів.
3. Доступність і ціна джерел фінансування.
4. Результативність дій по залученню необхідних працівників.
5. Збільшення інвестиційної привабливості та інвестиційного клімату [6, с. 8].

Так, вивчення внутрішнього середовища відбувається за допомогою оцінки наявних ресурсів, рівня ефективності поточного бізнесу і дозволяє виявити резерви і можливі шляхи розвитку фірми. Така оцінка створює основу розробки стратегії, що визначає привабливість фірми з точки зору інвесторів. Основною метою такого аналізу і оцінки є визначення економічного ефекту від використання виробничих резервів, розрахунок інвестиційних витрат на проведення відповідних заходів та оцінка ефективності інвестицій.

Економічний ефект виражається в отриманні додаткового прибутку за рахунок зростання обсягів виробництва і зниження собівартості продукції. Далі визначаються капітальні вкладення на проведення організаційно-технічних заходів. Це може бути заміна фізично зношеного та морально застарілого обладнання, розширки вузьких місць, механізація і автоматизація праці та виробництва, впровадження нових технологічних процесів, вдосконалення організації праці та виробництва, зміна якості продукції і т.д. На основі отриманого економічного ефекту і обсягу капітальних вкладень розраховується рівень рентабельності інвестицій [15].

При цьому, слід зазначити, що на сьогоднішній день існує досить велика кількість методик аналізу інвестиційного потенціалу підприємств. На даний час існують різноманітні підходи до оцінки інвестиційного потенціалу, основні з них наведені в табл. 1.4.

Таблиця 1.4

Основні методичні підходи до оцінки інвестиційного потенціалу
[61, с. 55]

Критерії оцінки		
Мікрорівень		
О. Носова	А. Іванов	Агентство з питань запобігання банкрутства підприємства
1) оборотність активів; 2) прибутковість капіталу; 3) фінансова стійкість; 4) ліквідність активів.	1) аналіз економічної спроможності емітента цінних паперів; 2) оцінка ризику і дохідності акцій у ринковому обороті.	1) оцінка майнового стану; 2) оцінка фінансової стійкості (платоспроможності); 3) оцінка ліквідності активів; 4) оцінка ділової активності; 5) ринкова активність.
Мезорівень		
Т.В. Уманець	С.П. Сосько	І.О. Бланк
1) виробничий потенціал; 2) фінансовий потенціал; 3) інвестиційний потенціал; 4) інфраструктура ринку, комунікаційна, комерційна; 5) трудовий, освітній потенціал; 6) податкова система	1) кількість приватизованих підприємств; 2) кредиторська заборгованість; 3) доходи місцевих бюджетів; 4) валові інвестиції у підприємства всіх форм власності; 5) обсяг промислової продукції та інші	1) рівень загальноекономічного розвитку регіону; 2) рівень розвитку інвестиційної інфраструктури регіону; 3) демографічна характеристика регіону; 4) рівень розвитку ринкових відносин і комерційної інфраструктури регіону; 5) рівень криміногенних, екологічних та інших ризиків.

Макрорівень		
Г.К. Прибіткова	І.О. Бланк	Г.О. Пухтасвич
1) виробничий потенціал галузі; 2) фінансовий результат діяльності підприємств галузі; 3) інвестиційна активність підприємств галузі; 4) трудовий потенціал підприємств галузі	1) роль галузі в економіці країни; 2) перспективність і ефективність розвитку галузі; 3) рівень державної підтримки галузі; 4) визначення специфіки ринку	1) прибутковість галузі (прибутковість активів, власного капіталу підприємств галузі, реалізованої продукції); 2) перспективність розвитку галузі (вагомість галузі в економіці країни, кількість зайнятих у галузі, забезпеченість перспектив зростання власними фінансовими ресурсами, ступінь державної підтримки розвитку галузі, розвиток науково-технічної та сировинної бази галузі); 3) інвестиційні ризики (рівень конкуренції в галузі, рівень інфляційної стійкості продукції галузі, соціальна напруга галузі).
Мегарівень		
Standard & Poors Rating Services	World Bank Group	Moodys Investors Service
1) прозорість і відкритість інформації; 2) бюджетування; 3) довгострокове планування капіталовкладень і фінансове планування; 4) управління доходами і витратами; 5) управління боргом; 6) управління грошовими засобами і ліквідністю; 7) прозорість політико-управлінської системи; 8) управління зовнішніми ризиками	1) ведення бізнесу; 2) будівництво; 3) доступ до електроенергії; 4) реєстрація власності; 5) отримання кредитів; 6) захист прав інвесторів; 7) оподаткування; 8) міжнародна торгівля; 9) виконання контрактів; 10) ступінь платоспроможності; 11) наймання робочої сили.	1) передісторія й історія емітента; 2) промисловість/секторна тенденція; 3) національна політичне і регулятивне середовище; 4) якість управління, досвід, послужний список, і ставлення до ризику; 5) структура управління; 6) основні операційні та конкурентні позиції; 7) корпоративна стратегія і філософія; 8) структура боргу; 9) фінансове становище і джерела ліквідності

Варто відзначити, що не існує єдиного підходу до оцінки інвестиційного потенціалу національної економіки. Вважаємо необхідним розробити модель комплексної оцінки об'єкта інвестування з врахуванням наступних чинників: зменшення застосування експертних оцінок, подолання проблеми відповідності реальних значень показника нормативним, розробка універсальної шкали ризиків для всіх видів діяльності, врахування комплексу

зовнішньоекономічних чинників при оцінці, проведення аналізу на основі різних джерел інформації, застосування факторного аналізу тощо [67, с. 11].

Кожна з вищезгаданих методик аналізу інвестиційного потенціалу підприємства закінчується написанням висновку – укладення в якому визначається фактичний рівень інвестиційного потенціалу. Кожному з можливих рівнів інвестиційного потенціалу характерні певні критерії, на підставі яких і робиться узагальнений висновок щодо доцільності інвестування в ту чи іншу компанію.

Кожна з представлених методик має, як свої переваги, так і недоліки. Однак при цьому не одна з них не володіє достатньою комплексністю, що дозволяє в повній мірі оцінити всі можливості і ризики інвестування. Комплексне дослідження стратегічного інвестиційного потенціалу необхідно для того, щоб визначити потенційну ємність підприємства для здійснення капіталовкладень з метою отримання прибутку. При цьому слід враховувати можливість максимальної віддачі інвестованого в підприємство капіталу.

Основні показники ефективності інвестиційного проекту наведені в табл. 1.5.

Таблиця 1.5

Основні показники ефективності інвестиційного проекту [9, с. 87]

Назва показника	Формула для розрахунку	Необхідність
1	2	3
Чистий дисконтований дохід (NPV)	$NPV = \sum_{t=0}^{t=T} \frac{CF_t}{(1+r)^t} - \sum_{t=0}^{t=T} \frac{(C_0)_t}{(1+r)^t}$	Дає змогу отримати абсолютну величину ефекту від реалізації проекту
Внутрішня норма дохідності (IRR)	$\sum_{t=0}^{t=T} \frac{CF_t}{(1+IRR)^t} + \sum_{t=0}^{t=T} \frac{(C_0)_t}{(1+IRR)^t} = 0$	Показує верхню межу припустимого рівня дисконтної ставки, перевищення якої робить проект збитковим
Модифікована внутрішня норма дохідності (MIRR)	$\sum \frac{(C_0)_t}{(1+r)^t} = \frac{\sum CF_t (1+r)^{T-t}}{(1+MIRR)^T}$	Модифікована Внутрішня норма дохідності передбачає знаходження такої внутрішньої норми дохідності, яка зрівнює поточну оцінку інвестиційних витрат та майбутню вартість грошового потоку за проектом, і розраховується при визначеній відсотковій ставці.

1	2	3
Індекс прибутковості (PI)	$PI = \frac{\sum_{t=0}^T \frac{CF_t}{(1+r)^t} - \sum_{t=0}^T \frac{(C_0)_t}{(1+r)^t}}{\sum_{t=0}^T \frac{(C_0)_t}{(1+r)^t}}$	Дає змогу отримати відносну величину ефекту від реалізації проекту
Середня норма рентабельності (ARR, %)	$ARR = \frac{\sum_{t=0}^T CF_t}{T \times C_0}$	Показує співвідношення між середньорічними надходженнями та початковими інвестиціями
Період окупності (PB)	$C_0 = \sum_{t=1}^{PB} CF_t$	Дає змогу визначити, який проміжок часу необхідний для того, щоб відшкодувати початкові інвестиції
Дисконтований період окупності (BPB)	$C_0 = \sum_{t=1}^{BPB} \frac{CF_t}{(1+r)^t}$	Дає змогу визначити, який проміжок часу необхідний для того, щоб відшкодувати початкові інвестиції з урахуванням часу

Примітка: де CF_t – грошовий потік у році t , C_0 – початкові інвестиції, T – економічний строк життя інвестицій, t – порядковий номер року від початку реалізації проекту, r – відсоткова ставка доходності, що вимагається від проекту.

Таким чином, узагальнюючи проведений аналіз слід зазначити, що на сьогоднішній день існує дуже багато підходів до оцінки інвестиційного потенціалу. Завдяки роботі вчених-економістів, вони постійно удосконалюються і стають більш пристосованими для оцінки того чи іншого суб'єкта господарювання. Кожна з методик має свої переваги, є унікальною й має право на існування. Звичайно, кожен підхід має свої негативні сторони та недоліки. Але це не завжди погано, навпаки це спонукає до появи нових, більш універсальних формул, розробок інших методів розрахунку і як наслідок, виведення більш універсальної методики взагалі. Тому чим більше існує методик оцінки інвестиційного потенціалу, тим точніше її можна визначити. Слід сказати й те, що кожна методика може бути застосована в певних умовах для будь-якого підприємства, але в деяких випадках її потрібно для цього адаптувати, використовуючи саме ті показники, які й справді характеризують рівень інвестиційного потенціалу.

Отже, запропонована методика передбачає оцінку інвестиційного потенціалу підприємства з позиції системного підходу. Зокрема,

передбачувана методика спирається на виділення в інвестиційному потенціалі підприємства двох його відносно самостійних підвидів: потенціал для розвитку поточної діяльності підприємства; інноваційний потенціал. Кожен з названих вище підвидів інвестиційного потенціалу складається з набору приватних потенціалів (кадрового, виробничого і ринкового). В окрему позицію в рамках розробленої методики було виділено фінансовий потенціал, а людський і виробничий потенціал розглядається як органічна частина ринкового.

РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПрАТ «Оболонь»

2.1. Динаміка обсягів інвестиційної діяльності підприємства

ПрАТ «Оболонь» – найбільший виробник напоїв в Україні.
Місцезнаходження ПрАТ «Оболонь»: Україна, 04655, м. Київ, вул. Богатирська, 3. Основні види діяльності ПрАТ «Оболонь»:

- 15.96.0 Виробництво пива.
- 15.97.0 Виробництво солоду.
- 15.98.0 Виробництво мінеральних вод та інших безалкогольних напоїв [71].

У табл. А.1 Додатку А наведена історія становлення та розвитку ПрАТ «Оболонь».

Системи управління, які діють у корпорації «Оболонь» (рис. 2.1).

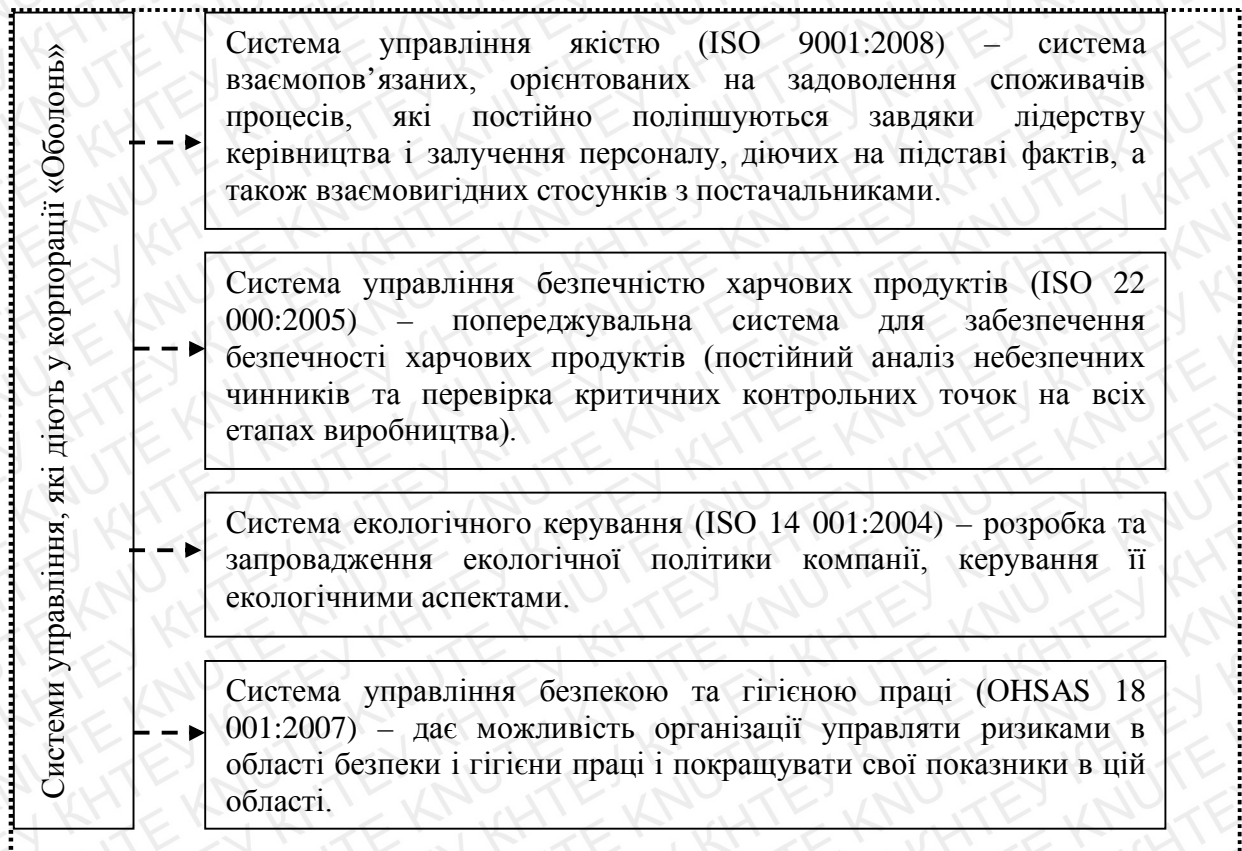

Рис. 2.1. Системи управління, які діють у корпорації «Оболонь» [71]

Отже, впровадження цих систем управління підтверджує той факт, що «Оболонь» піклується про споживачів, суспільство, стан навколишнього середовища та власний персонал. Завдяки виконанню всіх вимог споживач може бути впевненим в якості і безпеці продукції корпорації.

Разом із головним заводом сертифікацію проходять і два дочірніх підприємства: ДП ПрАТ «Оболонь»«Красилівське» та ТОВ «Пивоварня Зіберта» у м. Фастів отримали сертифікат згідно вимог ISO 9001-2008 і ISO 22 000:2005. Корпорація «Оболонь» усвідомлює свою відповідальність за стан навколишнього природного середовища. Основою для постійного покращення охорони довкілля є екологічні програми, які є частиною політики підприємства [72].

Для здійснення дослідження перебігу інвестиційних процесів ПрАТ «Оболонь» необхідно чітко знати всі можливі її форми та методи. На основі аналізу наявних ресурсів та визначення цілей в інвестиційній діяльності підприємство вибирає оптимальну форму та метод дослідження перебігу інвестиційних процесів. Якщо вибір вдалий, підприємство отримує максимальну вигоду для свого функціонування та розвитку своєї діяльності. Слід зазначити, що результат перебігу ПрАТ «Оболонь» змінюється в залежності від типу інвестицій та їх характеристик, представлених в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Оцінка результатів перебігу інвестицій різного типу в ПрАТ «Оболонь»

№	Тип інвестицій	Опис інвестиції	Очікувані характеристики			
			Масштабні дифузії	Час перебування на ринку	Рентабельність	Ризик реалізації змін
1	2	3	4	5	6	7
1.	Базисні інвестиції	Принципово змінюючі характеристик у продукції (товарів, робіт, послуг)	Великі	Тривале	Дуже висока	Дуже високий
2.	Поліпшуючі інвестиції	Значно змінюючі характеристик у продукції	Значні	Середні	Висока	Середній

Продовження табл. 2.1

1	2	3	4	5	6	7
	Модифікуючі інвестиції	Незначно змінюють характеристик у продукції чи її локальну частину	Обмежені	Короткий	Низька	Незначний
2.	Псевдоінвестиції	Спроба вдосконалити віджили продукцію	Дуже обмежені	Дуже короткий	Дуже низька	Практично відсутній

Отже, множинність самих інвестицій у ПрАТ «Оболонь» дозволяє виділити два основних типи їх перебігу інвестиційної діяльності на досліджуваному підприємстві: передача споживачеві на основі договірних відносин (ліцензійних або безліцензійних) прав на користування інтелектуальної власності, що вимагає подальшої матеріалізації інвестицій (форма часткового використання потенціалу інноватора); надання кінцевому споживачеві інвестиційної продукції на платній основі (форма повного використання потенціалу інноватора).

Для аналізу інвестиційної політики підприємства ПрАТ «Оболонь» доцільно провести аналіз обсягів та структури інвестицій ПрАТ «Оболонь» у 2015-2017 роках. Дані щодо динаміки інвестиційної діяльності підприємства (без врахування безпосередніх інвестицій підприємства) представлено у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Динаміка інвестиційної діяльності ПрАТ «Оболонь»

Показник	Значення			Абс. відхилення		Темп росту, %	
	2015	2016	2017	2016 від 2015	2017 від 2016	2016 до 2015	2017 до 2016
Капітальні інвестиції	1022	1600	929	578	-671	156,6	58,1
Фінансові інвестиції	97	0	409	-97	409		421,6
Разом	1119	1600	1338	481	-262	143,0	83,6

Динаміка фінансових та капітальних інвестицій ПрАТ «Оболонь» у 2015-2017 роках представлена на рис. 2.2.

Рис. 2.2. Динаміка фінансових та капітальних інвестицій ПрАТ «Оболонь» у 2015-2017 роках

Як свідчать представлені дані, фінансові інвестиції підприємства становили 97 тис. грн. у 2015 році, у 2016 році фінансові інвестиції підприємства були відсутні, а у 2017 році відбулося збільшення розмірів фінансових інвестицій до 409 тис. грн.

Розмір капітальних інвестицій становив у 2015 році 1022 тис. грн., у 2016 році капітальні інвестиції ПрАТ «Оболонь» зросли до 1600 тис. грн. (на 56,6% або 578 тис. грн.), а у 2017 році – зменшилися до 929 тис. грн. (на 41,9% або 671 тис. грн).

Загальний обсяг капітальний та фінансових інвестицій ПрАТ «Оболонь» становив у 2015 році 1119 тис. грн., у 2016 році відбулося збільшення інвестицій до 1600 тис. грн. (за рахунок капітальних інвестицій, фінансові інвестиції у 2016 році були відсутні), а у 2017 році інвестиції зменшилися до 1338 тис. грн. (на 16,4% в порівнянні з попереднім роком).

Структура інвестицій ПрАТ «Оболонь» у 2015-2017 роках представлена на рис. 2.3.

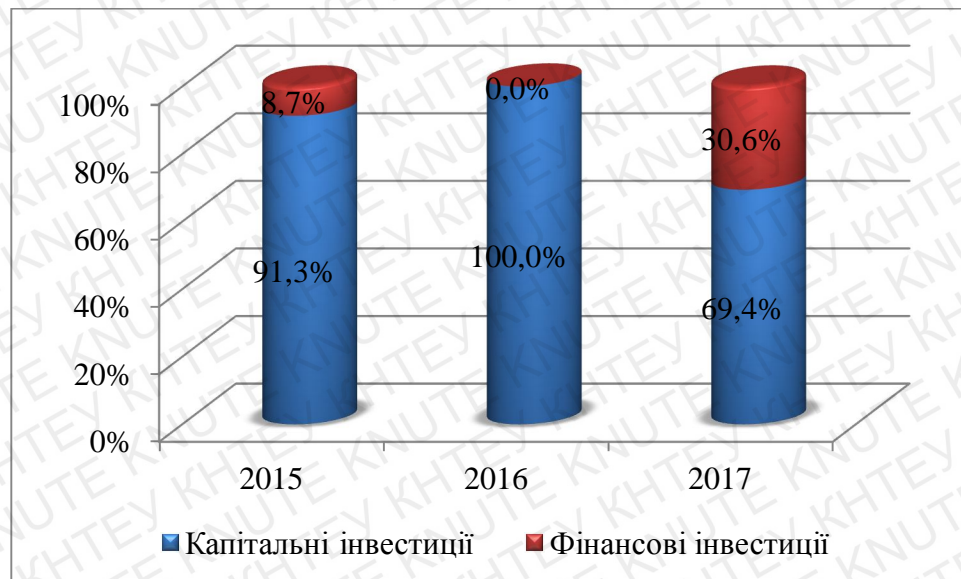

Рис. 2.3. Структура інвестицій ПрАТ «Оболонь» у 2015-2017 роках, %

Як свідчить рис. 2.3, у структурі інвестицій підприємства у 2015-2017 роках збільшилася доля фінансових інвестицій (з 8,7% у 2015 році до 30,6% у 2017 році).

Розміри капітальних інвестицій ПрАТ «Оболонь» у 2015-2017 роках представлено у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Капітальні інвестиції ПрАТ «Оболонь» у 2015-2017 роках

Показник	Значення			Абс. відхилення		Темп росту, %	
	2015	2016	2017	2016 від 2015	2017 від 2016	2016 до 2015	2017 до 2016
Капітальне будівництво	180	745	187	565	-558	413,9	25,1
Придбання (виготовлення) основних засобів	842	855	742	13	-113	101,5	86,8
Разом	1022	1600	929	578	-671	156,6	58,1

Капітальні інвестиції можуть здійснювати за наступними напрямками:

1. Капітальне будівництво.
2. Придбання (виготовлення) основних засобів.
3. Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів.
3. Придбання (створення) нематеріальних активів;

5. Придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів.

Як свідчать представлені дані, ПрАТ «Оболонь» здійснює капітальні інвестиції лише у капітальне будівництво та придбання основних засобів. Динаміка інвестицій за цими напрямками у 2015-2017 роках представлена на рис. 2.4.

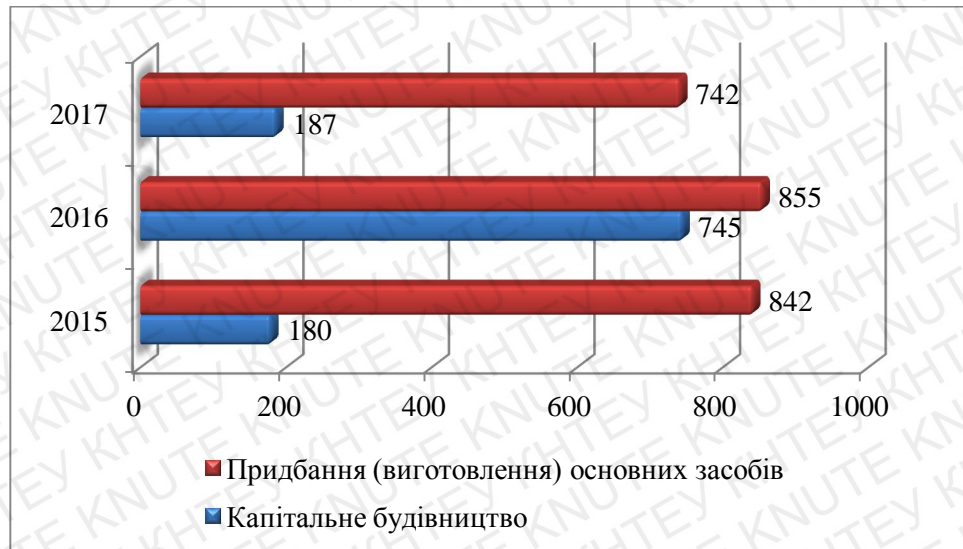

Рис. 2.4. Динаміка складових капітальних інвестицій ПрАТ «Оболонь» у 2015-2017 роках

Інвестиції у капітальне будівництво у 2015 році становили 180 тис. грн., у 2014 році їх обсяг значно збільшився (до 745 тис. грн. – на 565 тис. грн. або у 4,1 рази), що можна пояснити прагненням ПрАТ «Оболонь» диверсифікувати діяльність та отримати додатковий дохід від інвестиційної діяльності (в умовах зменшення попиту на безалкогольні напої у 2016 році).

У 2017 році розмір інвестицій у капітальне будівництво зменшився до 187 тис. грн. – практично до рівня 2015 року. Розмір інвестицій у придбання основних засобів у 2015 році становив 842 тис. грн., у 2016 році – збільшився до 855 тис. грн. (на 13 тис. грн. або 1,5%), а у 2017 році відбулося зменшення інвестицій підприємства у основні засоби до 742 тис. грн. (на 113 тис. грн. або 41,9%). Структура капітальних інвестицій ПрАТ «Оболонь» у 2015-2017 роках представлена на рис. 2.5.

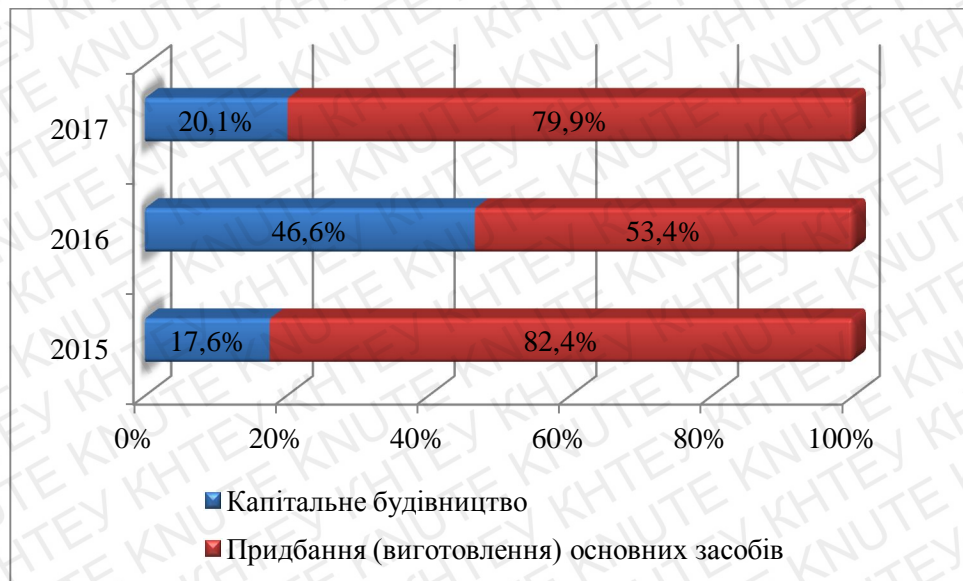

Рис. 2.5. Структура капітальних інвестицій ПрАТ «Оболонь» у 2015-2017 роках

У структурі капітальних інвестицій підприємства переважають вкладення у купівлю основних засобів – їх доля у 2015 році становила 82,4%, у 2016 році зменшилася до 53,4%, а у 2017 році – зросла до 79,9%. Фінансові інвестиції можуть здійснюватися методом участі у капіталі підприємств (асоційовані підприємства, дочірні підприємства, спільна діяльність) та інших формах фінансових інвестицій (частки та паї у статутному фонді інших підприємств, акції, облигації, тощо). Динаміка фінансових інвестицій ПрАТ «Оболонь» у 2015-2017 роках представлено у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Фінансові інвестиції ПрАТ «Оболонь» у 2015-2017 роках

Показник	Значення			Абс. відхилення		Темп росту, %
	2015	2016	2017	2016 від 2015	2017 від 2016	2017 до 2015
Акції	0	0	39	0	39	
Облігації	22	0	46	-22	46	209,1
Участь у статутному фонді інших підприємств	75	0	324	-75	324	432,0
Разом	97	0	409	-97	409	421,6

Зміна структури фінансових інвестицій ПрАТ «Оболонь» у 2015-2017 роках представлена на рис. 2.6.

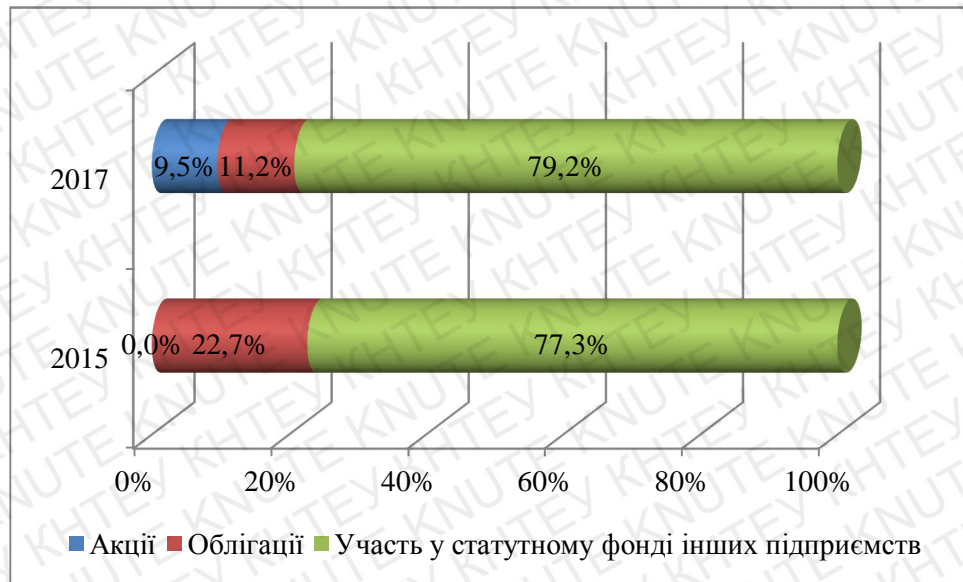

Рис. 2.6. Структура інвестицій ПрАТ «Оболонь» у 2015-2017 роках

У 2015 році фінансові інвестиції ПрАТ «Оболонь» здійснювалися за рахунок участі у статному фонді інших підприємств (75 тис. грн. або 77,3% загального обсягу інвестицій) та за рахунок купівлі облігацій (22 тис. грн. або 22,7%). У 2016 році фінансові інвестиції у роботі ПрАТ «Оболонь» були відсутні. У 2017 році підприємство здійснювали фінансові інвестиції у акції (39 тис. грн. або 9,5%), облігації (46 тис. грн. або 11,2%) та участь у статному фонді інших підприємств (324 грн. або 79,2%).

Динаміка коефіцієнту співвідношення фінансових та реальних інвестицій ПрАТ «Оболонь» у 2015-2017 роках представлена на рис. 2.7.

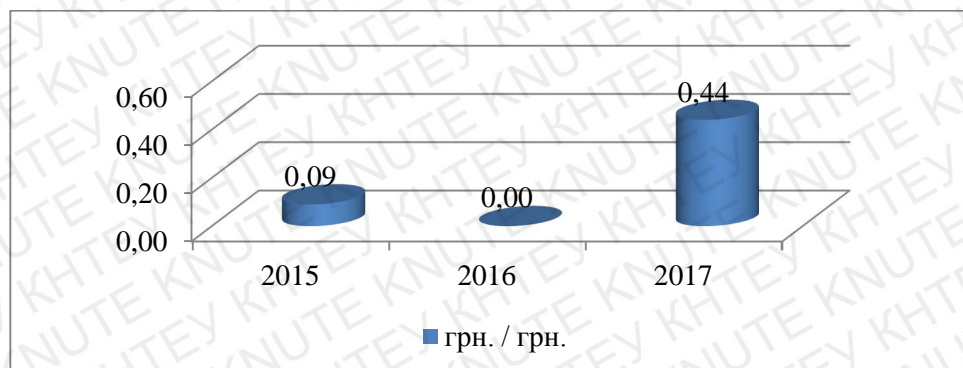

Рис. 2.7. Коефіцієнт співвідношення фінансових та реальних інвестицій ПрАТ «Оболонь» у 2015-2017 роках

Як свідчать представлені результати, у 2015 році на 1 грн. капітальних інвестицій ПрАТ «Оболонь» приходилося 0,09 грн. фінансових інвестицій підприємства, у 2016 році фінансові інвестиції були відсутні, а у 2017 році показник розміру фінансових інвестицій на 1 грн. капітальних інвестицій збільшився до 0,44 грн.

Таким чином, ПрАТ «Оболонь» має більшу спрямованість на участь у фінансуванні інвестиційних проектів, ніж на вкладання коштів в цінні папери та інші фінансові інструменти.

2.2. Оцінка окремих складових елементів інвестиційного потенціалу

Для оцінки окремих складових елементів інвестиційного потенціалу підприємства доцільно побудувати матрицю Ансоффа. Варто відзначити, що матриця Ансоффа застосовується для вибору стратегії СОБ підприємства з альтернативних в умовах зростаючого ринку. Відповідно до матриці, в умовах зростаючого ринку існують чотири стратегічних альтернативи. Згідно з моделлю, яку запропонував вчений І. Ансофф, існують чотири альтернативні стратегії розвитку бізнесу, спрямовані на реалізацію маркетингових цілей. Сутність матриці розвитку товару / ринку відтворена у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Матриця розвитку товару / ринку

Ринок	Товар	
	Існуючий	Новий
Існуючий	Глибоке проникнення на ринок	Розширення меж ринку
Новий	Розробка нового товару	Диверсифікація

Суть матриці Ансоффа полягає у виборі однієї з чотирьох базових стратегій досягнення цілей стратегічного розвитку компанії на ринку.

Стратегія № 1. Більш глибоке проникнення на ринок.

Розширення збуту існуючого продукту існуючим покупцям на ринку. Це передбачає збільшення доходів і прибутку за рахунок, наприклад, заходів просування продукції, репозиціонування бренду і так далі. Важливо,

що ми не міняємо сам продукт і не шукаємо принципово нових покупців (сегменти, ринкові ніші).

Товар: Продаж пива Premium.

Ринок: мережа магазинів «Оболонь».

Програма дій для даної стратегії: зниження ціни та проведення рекламних акцій.

Переваги: підвищення попиту у клієнтів.

Недоліки: витрати на рекламні акції, зниження цін скоротить прибуток.

Стратегія № 2. Розширення меж ринку.

Існуючий продукт пропонується новим покупцям, виводиться на нові ринки. Важливо, що продукт залишається таким же, але змінюється цільова група, цільової сегмент. Наприклад, це може бути просування в нових регіонах або експорт в інші країни.

Товар: Безалкогольні напої

Новий ринок: Відкриття магазину «Оболонь» у м. Львів.

Програма дій для даної стратегії: відкриття філії мережі магазинів «Оболонь» м. Львів в спальному районі, в якому проживає 12-14 тис. чоловік. За статистикою основними покупцями такого магазину є жінки, які проживають в цьому районі, в основному домогосподарки, мами з колясками і пенсіонерки.

Переваги даної стратегії: вихід на новий ринок, розширення територіальних кордонів, можливість швидше реалізовувати товари.

Недоліки даної стратегії: високі транспортні і трудовитрати на; велика кількість конкурентів.

Стратегія № 3. Розробка нового товару. Пропозиція нового продукту існуючим покупцям. Ми розвиваємо інвестиційний продукт для заміщення існуючих пропозицій на ринку. Сенс у тому, щоб запропонувати кращий вибір існуючим покупцям.

Пропоновані нові товари: безалкогольні напої з минулих колекцій низької цінової категорії.

Чинний ринок: мережа магазинів «Оболонь».

Переваги даної стратегії: можливість реалізувати залежаний на складах товар, можливість отримання додаткового прибутку. Дана стратегія дозволить залучити нових клієнтів з різними доходами. Відсутність витрат на оренду нового приміщення, на зарплату співробітникам

Недоліки даної стратегії: постійних клієнтів може відлякати занадто низькі ціни товару. Дана стратегія не дозволяє розширювати ринок, що не дозволить значно розширити клієнтську базу, а лише доходи від поточних клієнтів.

Стратегія № 4. Стратегія диверсифікації. У цьому випадку абсолютно новий продукт пропонується новим споживачам. Виділяють два типи диверсифікації – пов'язана і незв'язана диверсифікації. Пов'язана диверсифікація означає, що ми залишаємося в галузі, в промисловості.

Новий товар: Продаж якісного пива минулих колекцій всіх сезонів (реалізація великої кількості залишків товару зі складів) за низькою ціною.

Новий ринок: Відкриття невеликого магазину в м. Львів.

Переваги даної стратегії: у місті Львів немає аналогічних магазинів, отже, низька ціна і хороша якість допоможе знайти нових клієнтів. В умовах світової фінансової кризи, люди купують дешевші товари.

Недоліки даної стратегії:

відсутність досвіду продажів напоїв низької цінової категорії в м. Львів, додаткові витрати на оренду приміщення, роботу персоналу; транспортні витрати.

Отже, проаналізувавши, всі стратегії, переглянувши всі переваги і недоліки, найбільш підходящою для діяльності ПрАТ «Оболонь» є стратегія №4. Реальні переваги даної стратегії дає можливість для розвитку своєї діяльності навіть в умовах фінансової економічної кризи.

Одним з інструментів формування розвитку інвестиційного потенціалу підприємства є матриця якісного стратегічного аналізу, або матриця SWOT-аналізу. Проведемо SWOT-аналіз ПрАТ «Оболонь» (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Матриця SWOT-аналізу для оцінки інвестиційного потенціалу

ПрАТ «Оболонь»

	Можливості:	Загрози:
	<p>1. Велика ємність ПрАТ «Оболонь».</p> <p>2. Позитивний імідж підприємства.</p> <p>3. Економічна стабілізація в країні.</p> <p>4. Зростання добробуту населення.</p> <p>5. Можливість використання нових технологій.</p> <p>6. Вільні ресурси: управлінський персонал середньої ланки і виробничі площі.</p>	<p>1. Жорстка конкуренція на ринку.</p> <p>2. Підвищення ПДВ і акцизів.</p> <p>3. Монополія постачальників.</p> <p>4. Технологічна відсталість від конкурентів.</p> <p>5. Негативне ставлення громадськості та виконавчої влади до реклами пива і розпивання напою.</p>
Сильні сторони підприємства:	<p>1/5 Підприємство може ввійти в нові сегменти ринку, обслуговувати додаткові групи споживачів.</p> <p>2/3,4 Завдяки високій прибутковості компанія може збільшити доходи населення.</p> <p>4/2,4,5 Для збільшення привабливості продукції на підприємстві варто проводити постійний контроль якості продукції та досягнення його стабільності як опори в конкурентній боротьбі.</p>	<p>2,3/1,3,4 Своєю політикою щодо працівників підприємство має спрямувати свою діяльність на мінімізацію неефективної системи стимулювання праці, протистоянню атакам з боку ключових конкурентів уникати необґрунтовано диверсифікації, слідкувати за доцільністю розмірів виробництва та розробити ефективну ресурсозберігаючу стратегію.</p>
Слабкі сторони підприємства:	<p>2,3/1 На підприємства потрібно сприяти поліпшенню «керованості» організацією з метою зробити її більш мобільною в конкурентній боротьбі.</p> <p>1,2,3/2,5 Для збільшення попиту на продукцію в ПрАТ «Оболонь» потрібно проводити модернізацію обладнання з метою забезпечення більш високого якості виробництва пива.</p>	<p>Погіршення соціальної відповідальності керівництва ПрАТ «Оболонь» негативно позначиться на рівні навколишнього середовища підприємства та призведе до погіршення репутації підприємства. Тому в ПрАТ «Оболонь» постійно варто практикувати посилення контролю стандартів якості виробництва пива та утилізації відходів.</p>

На основі вище проведеного аналізу побудуємо стратегічні рекомендації SWOT-аналізу, яка дає змогу проаналізувати парні комбінації сильних і слабких сторін з можливостями і загрозами, а також виявити пріоритетні сфери ділової активності та сформувані управлінські акценти (рис. 2.8).

Сильні сторони (переваги)	Слабкі сторони
1) Новий кваліфікований управлінський персонал.	1) Слабка мотивація, низька виробнича культура.

2) Розробка нових сортів пива. 3) Відносно дешева робоча сила. 4) Вдале розташування підприємства. 5) Стійке фінансове становище. 6) Висока вартість основних фондів в силу їх унікальності. 7) Рекламна підтримка нових торгових марок в місцях продажів (мерчандайзинг).	2) Нестабільність якості продукції. 3) Технологічна відсталість. 4) Недосконалий процес збуту продукції.
Стратегія «Максі-Максі»	Стратегія «Міні-Максі»
П > С	С > П
Можливості	Загрози
1) Велика ємність 2) ПрАТ «Оболонь». 3) Позитивний імідж підприємства. 4) Економічна стабілізація в країні. 5) Зростання добробуту населення. 6) Можливість використання нових технологій. 7) Вільні ресурси: управлінський персонал середньої ланки і виробничі площі.	1) Жорстка конкуренція на ринку. 2) Підвищення ПДВ і акцизів. 3) Монополія постачальників. 4) Технологічна відсталість від конкурентів. 5) Негативне ставлення громадськості та виконавчої влади до реклами пива і розпивання напою.
М > З	З > М

Рис. 2.8. Стратегічні рекомендації SWOT-аналізу

для формування розвитку інвестиційного потенціалу підприємства

Таким чином, після перевірки взаємного впливу факторів за допомогою матриці SWOT-аналізу, можна зробити наступні висновки, що сильні сторони підприємства переважають над слабкими, а можливості перевищують загрози, тому ПрАТ «Оболонь» слід для свого розвитку обрати стратегію «Максі-Максі». Стратегія «Максі-Максі» використовує сильні сторони фірми для реалізації своїх можливостей, найбільш бажана і перспективна стратегія.

Визначимо стратегічне положення ПрАТ «Оболонь» за матрицею БКГ. Вихідна інформація для побудови класичної матриці БКГ наведена в табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Вихідна інформація для побудови класичної матриці БКГ для
ПрАТ «Оболонь»

Найменування СГП	Реальна місткість ринку, тис. грн.		Обсяги продажу продукції підприємства, тис. грн.	Обсяги продажу продукції найбільших конкурентів, тис. грн.		
	Минулий рік (2016 р.)	Поточний рік (2017 р.)		ПАТ «Сан ІнБев Україна»	ПАТ «Карлсберг Україна»	SABMiller
Пиво Premium	394910,5	457070,5	457070,5	479924,0	443358,4	466211,9
Пиво Uppermainstream	368753,2	436311,1	436311,1	458126,7	423221,8	445037,3
Пиво Mainstream	358226,6	383502,2	383502,2	402677,3	371997,1	391172,2
Пиво Discount	321542,6	341983,4	341983,4	359082,6	331723,9	348823,1
Регіональні сорти пива	243070,9	274606,5	274606,5	288336,8	266368,3	280098,6
Сокові та соковмісні напої	196179,3	245470,5	245470,5	257744,0	238106,4	250379,9
Сучасні напої	189799,5	210507,4	210507,4	221032,8	204192,2	214717,5
Ностальгічна серія безалкогольних напоїв	194265,3	186106,0	186106,0	195411,3	180522,8	189828,1
Квас живого бродіння	134295,1	177001,0	177001,0	185851,1	171691,0	180541,0
Мінеральна вода	155667,5	173723,2	173723,2	182409,4	168511,5	177197,7
Слабоалкогольні напої	140993,9	156970,0	156970,0	164818,5	152260,9	160109,4
Сидр	131424,2	153692,2	153692,2	161376,8	149081,4	156766,0
Промислові товари	130148,2	151142,8	151142,8	158699,9	146608,5	154165,7
Сухарики	126958,3	148957,6	148957,6	156405,5	144488,9	151936,8
Грінки	103672,0	144951,4	144951,4	152199,0	140602,9	147850,4

Матриця БКГ для підприємства ПрАТ «Оболонь» представлена на рис. 2.9.

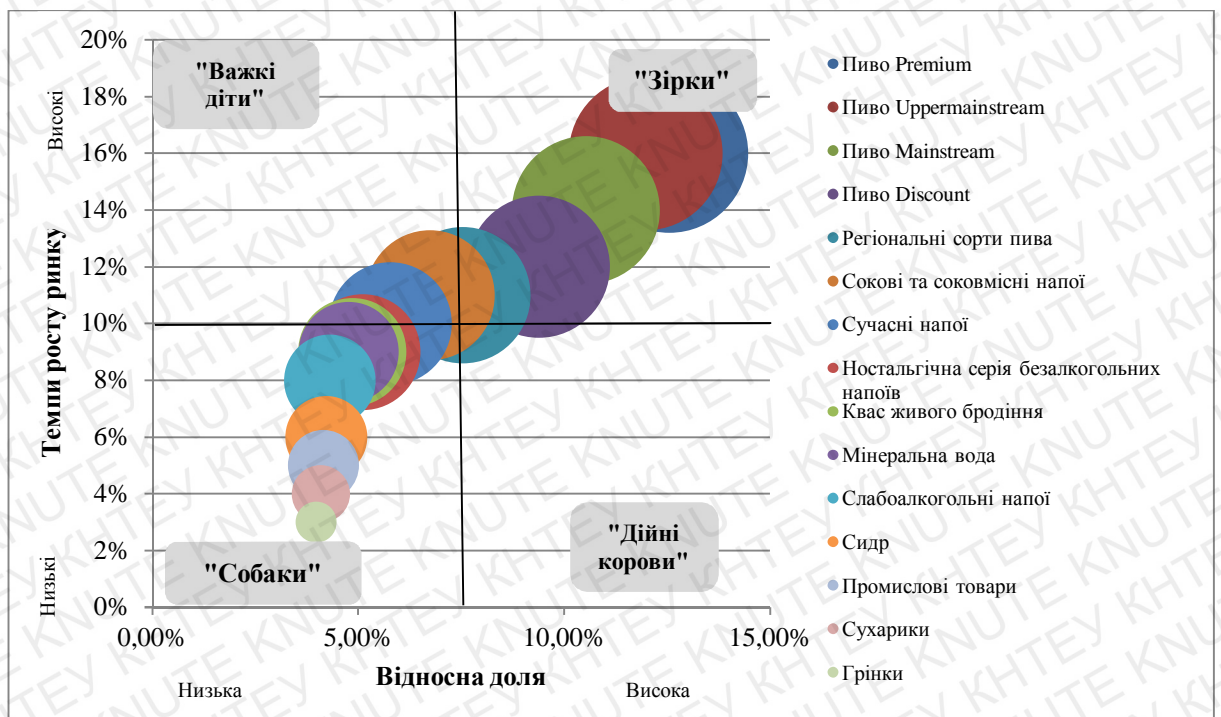

Рис. 2.9. Матриця БКГ «зростання – частка ринку» для ПрАТ «Оболонь»

Відповідно до побудованої матриці БКГ для ПрАТ «Оболонь», слід відмітити, що пиво Premium, пиво Uppermainstream, пиво Mainstream та пиво Discount відносяться до сектору «Зірки», яким притаманне високе зростання обсягу продажів і висока частка ринку. «Зірки» приносять дуже великий прибуток. Але, незважаючи на привабливість даного виду продукції, його чистий грошовий потік достатньо низький, тому що вимагає значних інвестицій для забезпечення високого темпу зростання. Також варто відзначити, що більшість продукції ПрАТ «Оболонь» відносяться до сектору «Собаки» – для таких товарів підприємства притаманний низький темп зростання. Якщо існує можливість переведення продукції із сектору «Собаки» у сектор «Зірки», то потрібно в них інвестувати, інакше – позбуватися.

Життєвий цикл пива, солоду, мінеральних вод та інших безалкогольних напоїв характеризує динаміку обсягу продажів і одержуваного прибутку від моменту виведення нових послуг на ринок до відходу з ринку (рис. 2.10).

Рис. 2.10. Життєвий цикл пива, солоду, мінеральних вод та інших безалкогольних напоїв ПрАТ «Оболонь»

Традиційний життєвий цикл послуг охоплює чотири фази: впровадження на ринок, зростання продажів, зрілість, спад. Товари ПрАТ

«Оболонь» знаходяться на етапі зрілості. Так, стійке уповільнення темпів зростання обсягу продажів можна вважати початком фази зрілості.

Фірма як економічна організація є відкритою соціотехнічною системою, тому, по-перше, вона залежить від зовнішнього середовища та взаємодіє з ним, по-друге, фірма має внутрішнє середовище, яке можна зобразити як сукупність двох основних компонентів – технології і людей.

ПрАТ «Оболонь» реалізує свою продукцію через такі канали збуту:

- 1) нульовий канал – без посередників продукція реалізується крупним юридичним особам та державним установам (здебільшого такі компанії організують тендери), також без посередників здійснюються крупні поставки на експорт;
- 2) однорівневий канал – через дилерів продукція реалізується дрібним юридичним та фізичним особам.

Продукцію ПрАТ «Оболонь» можна оплатити безготівковим розрахунком. Дилерам ПрАТ «Оболонь» надаються знижки: 10% від 20 тис. грн.; 20% від 50 тис. грн. Продукція постачається в Києві протягом 5 діб, по регіонам – протягом 10 діб. Для дилерів підприємства також проводяться акції, найчастіше за все пропонується товар зі зниженою ціною на 5-10%, який має завеликі залишки на складах.

Головний конкурент ПрАТ «Оболонь» – це ПАТ «Сан ІнБев Україна», яка має найбільш вигідну конкурентну позицію серед інших компаній у таблиці. Конкурентна карта ринку наведена в табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Конкурентна карта ринку

Класифікація за темпом зростання ринкової частки	Класифікація за розміром ринкової частки			
	Лідер	Сильна конкурентна позиція	Слабка конкурентна позиція	Аутсайдер
1	2	3	4	5
Швидке покращення конкурентної позиції	ПАТ «Сан ІнБев Україна»	SABMiller	«Хмельпиво»	«Пивзавод на Подолі»

1	2	3	4	5
Покращення конкурентної позиції	ПАТ «Карлсберг Україна»	«Бердичівський пивзавод»	«Уманьпиво»	«Ніжинський пивзавод»
Погіршення конкурентної позиції	ПрАТ «Оболонь»	«Микулинецький пивзавод «Бровар»	«Лисичанський пивзавод»	«Одеський завод «Гамбринус»

Відповідно до розробленої конкурентної карти побудуємо карту стратегічних груп за співвідношенням ціни та якості і частки ринку кожної окремо взятої компанії-конкурента ПрАТ «Оболонь». Позицію компанії відповідно буде відображено розміром кола, що його займає підприємство, і зображено у рис. 2.11.

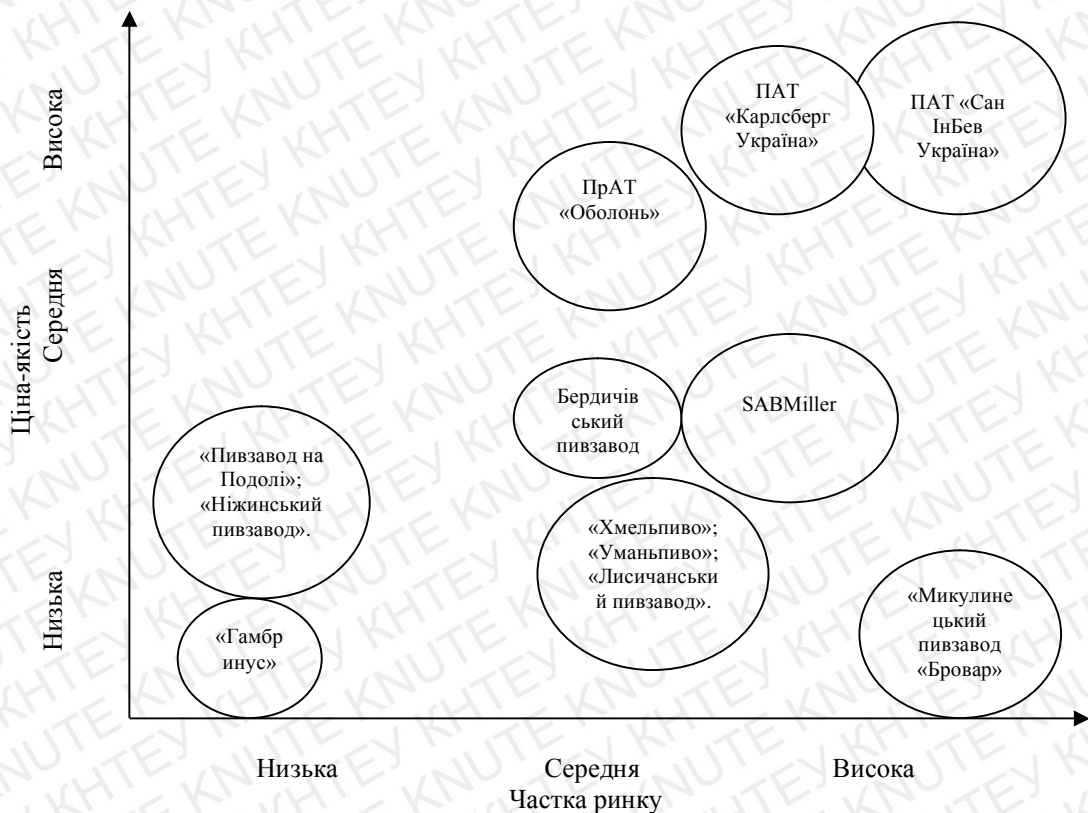

Рис. 2.11. Карта стратегічних груп ПрАТ «Оболонь» та його конкурентів

Ярко вираженими лідерами ринку пива України є ПАТ «Сан ІнБев Україна», ПАТ «Карлсберг Україна» та ПрАТ «Оболонь». SABMiller має

непогані позиції, очевидно, що компанія має сильну конкурентну позицію, яку вона, в той же час, покращує. З іншого боку, аутсайдерами ринку є компанії «Одеський завод «Гамбринус», «Лисичанський пивзавод», «Ніжинський пивзавод».

Необхідно оцінити рівень конкурентоспроможності ПрАТ «Оболонь» та його основних конкурентів, виходячи з основних показників діяльності.

Найбільш вагомими для оцінки їх конкурентоспроможності є наступні фактори: конкурентоспроможність продукції, збутова діяльність та ефективність управління виробництвом (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

Зведена таблиця конкурентоспроможності провідних підприємств пива за 2017 р.

Назви компаній-конкурентів / Вектор пріоритетів	Конкурентоспроможність продукції	Збутова діяльність	Управління виробництвом	Всього	Ранг
		0,548	0,262	0,190	1
ПАТ «Сан ІнБев Україна»	0,304	0,366	0,325	0,324	1
ПАТ «Карлсберг Україна»	0,169	0,140	0,205	0,168	3
ПрАТ «Оболонь»	0,181	0,046	0,205	0,150	5
SABMiller	0,156	0,193	0,125	0,160	4
АТЗТ «Радомишль»	0,188	0,258	0,140	0,197	2

Отже, основними гравцями на українському ринку продажу пива є ПАТ «Сан ІнБев Україна», ПАТ «Карлсберг Україна», ПАТ «Карлсберг Україна», «Бісквіт-шоколад», «Хмельпиво», «Пивзавод на Подолі», SABMiller, АТЗТ «Радомишль», Зокрема, ПрАТ «Оболонь» входить до групи основних гравців на ринку продажу пива. Підприємствам галузі з метою утримання своїх позицій на внутрішньому ринку України можна запропонувати більше уваги приділяти складовим конкурентоспроможності продукції, а саме: якості виготовленої продукції, питомій вазі реалізації та середнім цінам на продукцію підприємства.

Тим не менш, майже кожна компанія, яка працює у пивоварній галузі, має свою особливість, ту позитивну відмінність, яка дозволяє залишатися на ринку тривалий час та захоплювати або підтримувати уже існуючу частку

ринку. Більш детальний аналіз конкурентних переваг досліджуваного підприємства ПрАТ «Оболонь» та його основних конкурентів наведений у табл. 2.10.

Таблиця 2.10

Конкурентні переваги ПрАТ «Оболонь» і його конкурентів

Назва компанії-конкурента	Характеристика конкурентних переваг
ПАТ «Сан ІнБев Україна»	Найбільша частка ринку
ПрАТ «Оболонь»	Висока частка ринку, відповідність високим технологічним якість продукції
ПАТ «Карлсберг Україна»	Ефективна реклама
SABMiller	Нижчі витрати, фінансова незалежність, найкращі умови роботи з клієнтами
«Уманьпиво»	Низька ціна
«Хмельпиво»	Високі технологічні якості товару, найвища рентабельність

Таким чином, ПрАТ «Оболонь» має досить диверсифіковану лінійку продукції та лідирує за критерієм якості. Це повністю відповідає вимогам галузі та, однак і перешкоджає появі нових конкурентів. Внутрішній ринок пива є класичним прикладом олігополії, із представленими на ньому близько 10 компаній. Хоча в даній галузі і нараховується більше 1000 підприємств, реальної конкуренції вони не можуть створити у зв'язку з малою долею ринку, які вони володіють, незначними масштабами виробництва, обмеженнями у фінансуванні та застосуванні більш прогресивних технологій, що робить значно вищим собівартість продукції тощо.

Для з'ясування можливостей розвитку товару ПрАТ «Оболонь» варто відповісти на питання:

- Чи була підвищена якість товару в минулому році?
- Чи були розроблені нові товарні групи?
- Чи був розширений асортимент продукції?

Результати дослідження подати у табл. 2.11.

**Можливості підприємства щодо інвестиційного розвитку
ПрАТ «Оболонь»**

Можливості	Існуючий товар	Нові ринки
1. Пропонування продукції з різними домішками	Безалкогольне пиво	Охоплення ринків близького зарубіжжя
2. Покращення споживчої якості товару	Сокові та соковмісні напої	Поширення продукції в обласні та регіональні центри
3. Розширення товарної номенклатури	Сучасні напої	Збут продукції у країни ЄС
4. Розроблення нових товарів	Регіональні сорти пива	Поширення відомостей про товар через мережу Інтернет

Отже, серед основних можливостей ПрАТ «Оболонь» варто виділити: застосування більш ефективних маркетингових інструментів та технологій, використання нової якісної сировини, розширення переліку країн в які експортується продукція, підвищення рівня інтенсивності, збільшення попиту, поліпшення мотивації персоналу та підвищення кваліфікації персоналу.

2.3. Характеристика рівня ефективності інвестиційного потенціалу підприємства

Інвестиційні рішення можуть прийматися лише за наявності відповідних фінансових джерел. Основним джерелом фінансових ресурсів для фінансового забезпечення інвестиційного розвитку ПрАТ «Оболонь» є вартість реалізованої продукції (наданих послуг чи виконаних робіт), різні частини якої в процесі розподілу виручки приймають форму грошових доходів і накопичень. Таким чином власні фінансові ресурси формуються головним чином за рахунок прибутку від основної та інших видів діяльності та амортизаційних відрахувань.

Ще одним джерелом фінансування інвестиційної діяльності ПрАТ «Оболонь» виступають позикові кошти, тобто фінансові ресурси, які

підприємство обов'язково повинно повернути. До позикових коштів належать банківські та державні кредити і позики, облігаційні позики тощо.

Для проведення аналізу джерел фінансування діяльності підприємства доцільно провести детальний аналіз джерел фінансування інвестиційного розвитку балансу ПрАТ «Оболонь» (табл. 2.12), використовуючи дані додатків Б-Д.

Таблиця 2.12

Аналітична оцінка джерел фінансування інвестиційного розвитку
ПрАТ «Оболонь» упродовж 2015-2017 рр. (тис. грн.)

Показник	2015	2016	2017	Відхилення 2017 / 2015 рр.	
				Тис. грн.	%
Власні фінансові ресурси	33330	1340480	2495482	+2462152	+7387,19
Позикові фінансові ресурси	3176013	3346997	4385978	+1209965	+38,10
Всього фінансових ресурсів	3209343	4687477	6881460	+3672117	+114,42

Протягом 2015-2017 рр. спостерігаємо зростання величини загального обсягу фінансування інвестиційного розвитку на 3672117 тис. грн. або на 114,42%, що пов'язано із збільшенням величини власних фінансових ресурсів на 2462152 тис. грн. та позикових джерел фінансування інвестиційного розвитку підприємства на 1209965 тис. грн. або на 38,10%.

Проаналізуємо структуру загального обсягу фінансування інвестиційного розвитку підприємства (рис. 2.12).

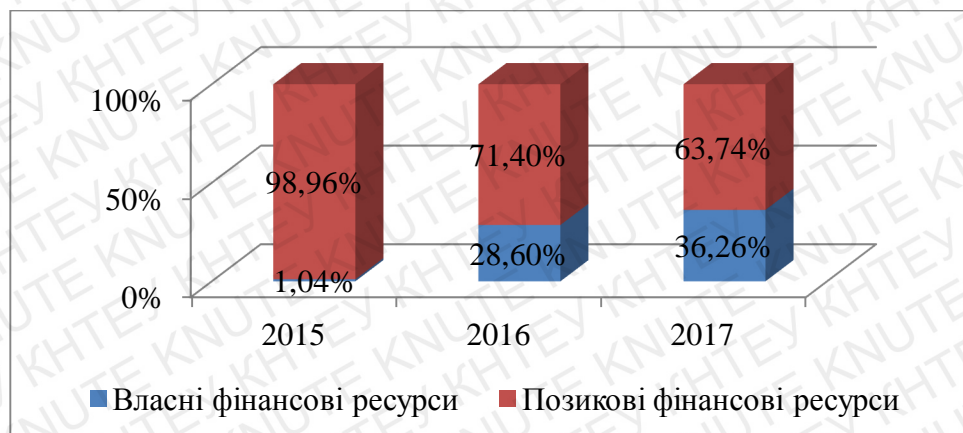

Рис. 2.12. Структура загального обсягу фінансування інвестиційного розвитку ПрАТ «Оболонь» протягом 2015-2017 рр.

За період, що аналізується, спостерігається негативна структура загального обсягу фінансування інвестиційного розвитку компанії. Адже відомо, що фінансовий стан підприємства вважається стійким, якщо воно покриває власними коштами не менше 50% фінансових ресурсів.

Упродовж 2015-2017 рр. найбільша частка у структурі джерел фінансування інвестиційного розвитку ПрАТ «Оболонь» припадає на позиковий капітал підприємства – 98,96% у 2015 р., 71,40% у 2016 р. та станом на 2017 р. – 63,74%. Це негативна тенденція, адже наявність саме власних джерел фінансування інвестиційного розвитку є одним з головних індикаторів кредитоспроможності підприємства, основою для визначення фінансової незалежності підприємства, його фінансової стійкості та стабільності.

У табл. 2.13 проаналізуємо динаміку складових власних джерел фінансування інвестиційного розвитку підприємства.

Таблиця 2.13

Аналітична оцінка складових власних джерел фінансування інвестиційного розвитку ПрАТ «Оболонь» упродовж 2015-2017 рр., тис. грн.

Показник	20	201	201	Відхилення 2017 / 2015 рр.	
	15	6	7	Тис. грн.	%
Зареєстрований (пайовий) капітал	32				
	51	325	731	+406	+124
	3	13	44	31	,97
Капітал у дооцінках	30	151	294	+291	+951
	62	377	506	4447	8,12
	0	0	7		

Додатковий капітал	0	0	835 3	+835 3	x
Резервний капітал	81 28	812 8	546	- 7582	- 93,2 8
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	- 37 93 1	- 213 931	- 518 048	- 4801 17	1265 ,76
Вилучений капітал	0	0	- 135 80	- 1358 0	x
Усього власних джерел фінансування інвестиційного розвитку	33 33 0	134 048 0	249 548 2	+246 2152	+738 7,19

Підприємство ПрАТ «Оболонь» створене одним засновником, який виділяє необхідне для того майно, формує відповідно до закону статутний фонд, не поділений на частки (паї), затверджує статут, розподіляє доходи, безпосередньо або через керівника, який ним призначається, керує підприємством і формує його трудовий колектив на засадах трудового найму, вирішує питання реорганізації та ліквідації підприємства. Упродовж 2015-2017 рр. зміни в динаміці зареєстрованого (пайового) джерел фінансування інвестиційного розвитку підприємства відбулися (спостерігаємо збільшення показника на 40631 тис. грн. або на 124,97%). Упродовж 2015-2017 рр. спостерігаємо збільшення капіталу у дооцінках на 2914447 тис. грн. та додаткового капіталу на 8353 тис. грн.

Проаналізуємо структуру власних джерел фінансування інвестиційного розвитку ПрАТ «Оболонь» (рис. 2.13).

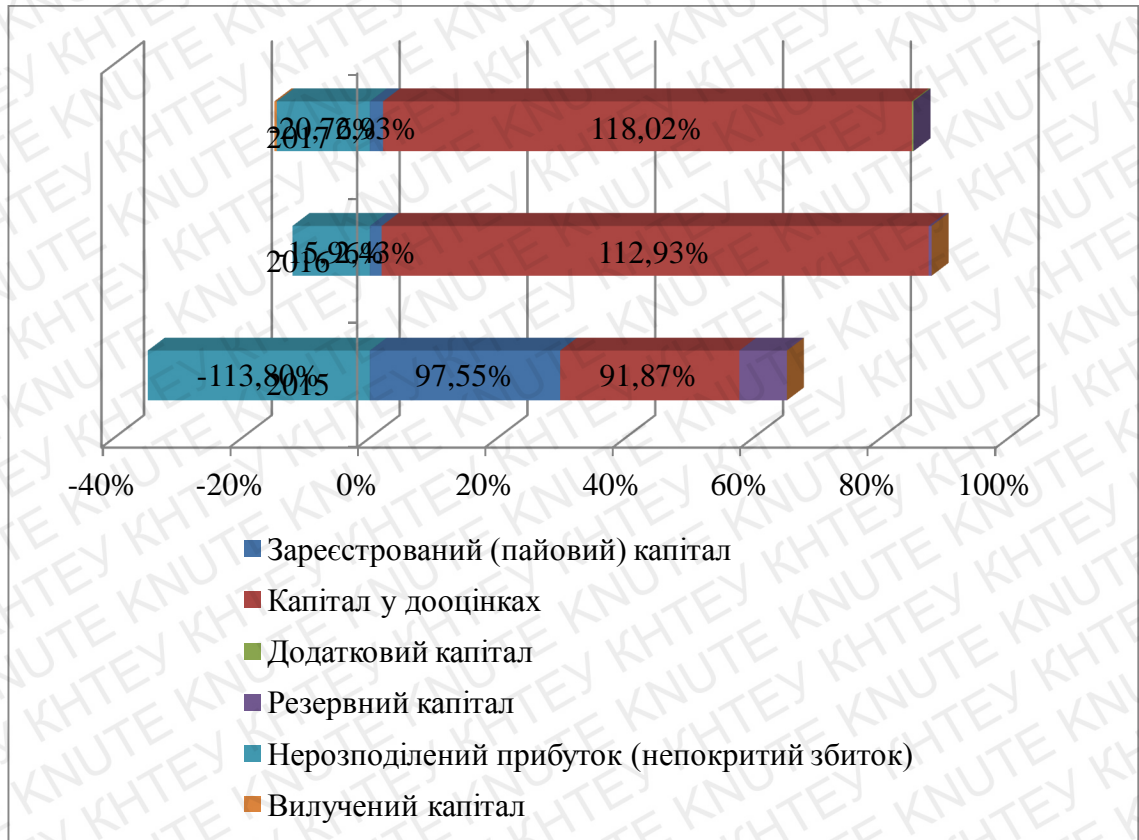

Рис. 2.13. Структура власних джерел фінансування інвестиційного розвитку ПрАТ «Оболонь» упродовж 2015-2017 рр.

Упродовж 2015-2016 рр. в структурі власних джерел фінансування інвестиційного розвитку ПрАТ «Оболонь» найбільшу частку складає зареєстрований капітал.

Для визначення ефективності формування загального обсягу фінансування інвестиційного розвитку підприємства, поряд із проведеним дослідженням власних фінансових ресурсів слід дослідити позиковий капітал ПрАТ «Оболонь» за 2015-2017 рр. Зокрема, на рис. 2.14 наведена динаміка позикових джерел фінансування інвестиційного розвитку підприємства.

Рис. 2.14. Динаміка позикових джерел фінансування інвестиційного розвитку підприємства ПрАТ «Оболонь» упродовж 2015-2017 рр.(тис. грн.)

Так, протягом 2015-2017 рр. відбулося зростання обсягу позикових джерел фінансування інвестиційного розвитку ПрАТ «Оболонь» на 1209965 тис. грн. або на 38,10%.

У табл. 2.15 наведена динаміка складових позикових джерел фінансування інвестиційного розвитку підприємства.

Таблиця 2.15

Аналітична оцінка складових позикових джерел фінансування інвестиційного розвитку ПрАТ «Оболонь» упродовж 2015-2017 рр., тис. грн.

Категорія позикових джерел	2015		2016		2017		Відхилення 2017 / 2015
	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%	
	2	3	4	5	6	7	8
Короткострокові зв'язання та забезпечення	90137	2,84	347830	10,39	2326127	59,25	+223599
Довгострокові зв'язання	3085876	97,16	2999167	89,61	1599851	40,75	-148602

кредитів банків	333664	10,51	1916055	57,25	417962	10,65	+84298
поточна заборгованість	1766355	55,62	6400	0,19	0	0,00	-176635
довгостроковим							

Продовження табл. 2.15

	2	3	4	5	6	7	8
зобов'язаннями							
кредиторська заборгованість	854758	26,91	884816	26,44	1086096	27,66	+231338
інші поточні зобов'язання	131099	4,13	191896	5,73	95793	2,44	-35306
ДОДАТКОВО							
Джерел фінансування інвестиційного розвитку	3176013	100	3346997	100	3925978	100	+749965

Отже, протягом 2015-2017 рр. відбулося зростання позикових джерел фінансування інвестиційного розвитку ПрАТ «Оболонь» на 749965 тис. грн., що сталося у зв'язку із збільшенням довгострокових зобов'язань та забезпечення на 2235990 тис. грн., короткострокових кредитів банків на 84298 тис. грн. або на 25,26% та кредиторської заборгованості на 231338 тис. грн. або на 27,06%.

Проаналізуємо структуру позикових джерел фінансування інвестиційного розвитку підприємства (рис. 2.15).

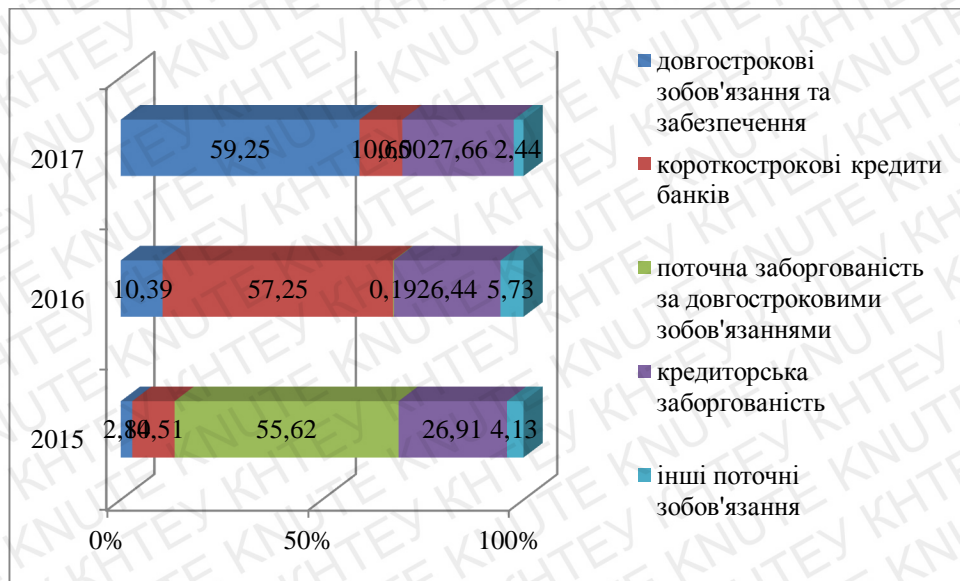

Рис. 2.15. Структура позикових джерел фінансування інвестиційного розвитку ПрАТ «Оболонь» упродовж 2015-2017 рр.

Велику частку у структурі пасивів (92,92% у 2017 р.) склали довгострокові зобов'язання та забезпечення підприємства.

Таким чином, за період, що аналізується, спостерігається негативна тенденція зменшення частки власних джерел фінансування інвестиційного розвитку ПрАТ «Оболонь» та збільшення частки позикових коштів, що свідчить про деяке погіршення фінансової стійкості підприємства.

Для оцінки рівня ефективності управління інвестиційним розвитком підприємства проведемо аналіз фінансового стану ПрАТ «Оболонь» на основі розрахунку відповідних коефіцієнтів, використовуючи дані фінансової звітності підприємства (додатки Б-Д).

1. Аналіз ліквідності підприємства (табл. 2.16).

Таблиця 2.16

Аналіз показників ліквідності в ПрАТ «Оболонь» за 2015-2017 рр.

Назва показника	Формула для розрахунку	01.01. 2016	01.01. 2017	01.01. 2018	2017 / 2015
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Грошові кошти / Поточні зобов'язання	0,014	0,003	0,029	+0,015

Назва показника	Формула для розрахунку	01.01. 2016	01.01. 2017	01.01. 2018	2017 / 2015
Коефіцієнт проміжної ліквідності	(Оборотні активи - товарно-матеріальні запаси) / Поточні зобов'язання	0,188	0,217	0,571	+0,383
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	Оборотні активи / Поточні зобов'язання	0,479	0,515	1,041	+0,562
Власний оборотний капітал	Власний капітал - Необоротні активи	-1606278	-1453256	64920	+1671198

Так, протягом 2015-2017 рр. спостерігаємо зменшення коефіцієнта абсолютної ліквідності на 0,015 та коефіцієнта проміжної ліквідності на 0,383. Упродовж 2015-2017 рр. відбулося зростання власного оборотного капіталу на 1671198 тис. грн. Також упродовж 2015-2017 рр. відбулося збільшення коефіцієнта загальної ліквідності на 0,562.

2. Оцінка показників ділової активності в ПрАТ «Оболонь» (табл. 2.17).

Таблиця 2.17

Аналіз показників ділової активності в ПрАТ «Оболонь» за
2015-2017 рр.

Назва показника	Формула для розрахунку	01.01. 2016	01.01. 2017	01.01. 2018	2017 / 2015
Оборотність дебіторської заборгованості	Виручка від реалізації / Середньорічна вартість дебіторської заборгованості	11,218	9	14,068	+2,85
Оборотність кредиторської заборгованості	Собівартість реалізованої продукції / Середньорічна вартість кредиторської заборгованості	3,724	3,501	4,864	+1,14
Період погашення дебіторської заборгованості, днів	Кількість днів у періоді / Оборотність дебіторської заборгованості	33	41	26	-7
Період погашення кредиторської заборгованості, днів	Кількість днів у періоді / Оборотність кредиторської заборгованості	98	104	75	-23
Оборотність постійних активів	Виручка від реалізації / Середньорічна вартість постійних активів	2,045	1,449	1,188	-0,857
Оборотність активів	Виручка від реалізації / Середньорічна вартість активів	1,142	0,893	0,858	-0,284
Оборотність чистих активів	Виручка від реалізації / Середньорічна вартість чистих активів	2,821	4,087	1,782	-1,039
Оборотність товарно-матеріальних запасів	Собівартість реалізованої продукції / Середньорічна вартість товарно-матеріальних запасів	3,005	2,652	4,332	+1,327
Період обороту товарно-матеріальних запасів, днів	Кількість днів у періоді / Оборотність товарно-матеріальних запасів	121	138	84	-37
Тривалість операційного циклу, днів	Період погашення дебіторської заборгованості + Період обороту товарно-матеріальних запасів	154	178	110	-44
Тривалість фінансового циклу, днів	Період погашення дебіторської заборгованості + Період обороту товарно-матеріальних запасів - Період погашення кредиторської заборгованості	56	74	35	-21

Таким чином, аналізуючи дані табл. 2.17, можна сказати, що коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості протягом 2015-2017 рр. збільшився

на 2,85; також спостерігаємо зростання оборотності кредиторської заборгованості на 1,14. У зв'язку із зростанням оборотності дебіторської та оборотності кредиторської заборгованостей, спостерігаємо скорочення середнього періоду погашення дебіторської на 7 на 23 дні. Паралельне зростання величини постійних активів та чистого доходу вплинуло на зменшення оборотності постійних активів на 0,857. Упродовж 2015-2017 рр. спостерігаємо збільшення оборотності ТМЗ на 1,327, що стимулювало скорочення періоду обороту ТМЗ на 37 днів. Негативною тенденцією господарської діяльності ПрАТ «Оболонь» стало скорочення тривалості операційного та фінансового циклу.

3. У табл. 2.18 проведемо аналіз динаміки показників фінансової стійкості підприємства.

Таблиця 2.18

Динаміка показників фінансової стійкості (виходячи зі структури капіталу) ПрАТ «Оболонь»

Назва показника	Формула для розрахунку	01.01. 2016	01.01. 2017	01.01. 2018	2017 / 2015
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	Власний капітал / Активи	0,01	0,286	0,363	+0,353
Коефіцієнт фінансової залежності	Активи / Власний капітал	96,29	3,497	2,758	-93,532
Коефіцієнт заборгованості	Позикові кошти / Активи	0,99	0,714	0,571	-0,419
Відношення довгострокових кредитів до капіталізації	Довгострокові кредити / Капіталізація	0,73	0,206	0,482	-0,248
Відношення довгострокових кредитів до власного капіталу	Довгострокові кредити / Власний капітал	2,704	0,259	0,932	-1,772

Нормативне значення коефіцієнта автономії – більше 0,5. Протягом 2015-2017 рр. значення коефіцієнта не відповідає нормативному значенню, що свідчить про низький рівень фінансової стійкості. Частка запасів у робочому капіталі підприємства постійно збільшується. Проте слід мати на

увазі, що зростання залишків запасів, характерне в умовах інфляції, призводить до збільшення зобов'язань підприємства, що, в свою чергу, може вплинути на його платоспроможність. Коефіцієнт фінансової залежності зменшується протягом досліджуваного періоду, проте все залишається у безпечному діапазоні. Протягом 2015-2017 рр. коефіцієнт заборгованості та відношення заборгованості до власного капіталу знаходяться у допустимих межах, отже з точки зору фінансової стійкості загроз не має.

4. Оцінка показників рентабельності в ПрАТ «Оболонь» (табл. 2.19).

Таблиця 2.19

Аналіз показників рентабельності в ПрАТ «Оболонь» за 2015-2017 рр.

Назва показника	Формула для розрахунку	01.01. 2016	01.01. 2017	01.01. 2018	2017/ 2015
Рентабельність активів	Чистий прибуток / Середньорічна вартість активів	-12,541	-4,651	3,053	+15,594
Рентабельність власного капіталу	Чистий прибуток / Середньорічна вартість власного капіталу	-159,324	-26,732	9,207	+168,531
Рентабельність продажу	Операційний прибуток / Чиста виручка	9,411	5,514	0,997	-8,414
Рентабельність чистих активів	Чистий прибуток / Середньорічна вартість чистих активів	-57,345	-20,27	5,425	+62,77
Рентабельність оборотних активів	Операційний прибуток / Середньорічна вартість оборотних активів	24,386	12,849	3,082	-21,304

Так, протягом 2015-2017 рр. відбулося зростання рентабельності активів на 15,594%, збільшення рентабельності власного капіталу на 168,531% та зростання рентабельності чистих активів на 62,77%, адже упродовж 2015-2017 рр. ПрАТ «Оболонь» вело прибуткову діяльність.

Наступним етапом є аналіз руху грошових потоків від інвестиційної діяльності підприємства протягом звітного періоду. Аналіз проведено з допомогою табл. 2.20, де окремо згруповано надходження та видатки, пов'язані з інвестиційною діяльністю.

Таблиця 2.20

Аналіз грошових потоків від інвестиційної діяльності ПрАТ «Оболонь»,
тис. грн

№	Показник	2015	2016	2017	2017 / 2015	
					Тис. грн.	%
1.	Реалізація фінансових інвестицій	0	0	1	+1,0	x
2.	Реалізація необоротних активів	2253	2943	1	-2252,0	-99,96
3.	Отримані відсотки	0	0	170	+170,0	x
4.	Отримані дивіденди	0	0	0	0,0	x
5.	Інші надходження	0	0	4	+4,0	x
6.	Усього надходжень	2253	2943	176	-2077,0	-92,19
7.	Придбання фінансових інвестицій	0	0	0	-20348,0	-100,00
8.	Придбання необоротних активів	20348	27025	28933	+8585,0	+42,19
9.	Рух коштів від надзвичайних подій (видатки)	0	0	0	0,0	x
10.	Усього видатків	20348	27025	28933	+8585,0	+42,19
11.	Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	-18095	-24082	-28780	-10685,0	-59,05

Як показують дані табл. 2.20, протягом звітного періоду надходження від інвестиційної діяльності зменшилися на 2077,0 тис. грн. Витрати на інвестиційну діяльність підприємства за 2015-2017 рр. збільшилися на 8585 тис. грн. або на 42,19 % і були пов'язані, в основному, з придбанням необоротних активів. Протягом 2017 р. підприємство витратило на придбання необоротних активів 28933 тис. грн, що на 8585 тис. грн більше, ніж у 2015 р. На придбання фінансових інвестицій на підприємстві кошти не спрямовувалися. Це свідчить, що підприємство надає перевагу реальним інвестиціям.

Проведений аналіз та оцінка інвестиційної діяльності в ПрАТ «Оболонь» свідчить про не досить сприятливий інвестиційний клімат підприємства. Загалом, протягом 2017 року у результаті інвестиційної діяльності підприємством було отримано від'ємне значення -28780 тис. грн., що є негативним явищем у діяльності підприємства. Це пов'язано з придбанням необоротних активів, але насторожує відсутність ефективності їх використання протягом досить тривалого часу (три роки).

Визначимо вплив окремих факторів на зміну загальної ринкової вартості інвестиційного портфелю.

Загальна зміна ринкової вартості інвестиційного портфелю ПрАТ «Оболонь» за рахунок обох факторів визначається за такою формулою (2.1):

$$\Delta = \sum q_1 p_1 - \sum q_0 p_0 \quad (2.1)$$

де P1, P0 – середня ціна за одну одиницю активів відповідної групи станом на 01.01.2018 та 01.01.2017 рр. відповідно, тис грн.;

Q1, Q0 – кількість активів відповідної групи в натуральному вираженні у складі інвестиційного портфелю ПрАТ «Оболонь» станом на 01.01.2018 та 01.01.2017 рр. відповідно (табл. 2.21).

Таблиця 2.21

Факторний аналіз зміни загальної ринкової вартості інвестиційного портфелю (тис. грн.)

Показники	2016	2017	2017 / 2016	
			абсолютне	відносне
Середня ціна за одну одиницю активів	2,65	2,81	+0,2	+6,04
Кількість активів відповідної групи в натуральному вираженні у складі інвестиційного портфелю	10198	10296	+98,0	+0,96
Загальна зміна ринкової вартості інвестиційного портфелю	27025	28933	+1908,0	+7,06

$$\Delta = 2,81 \times 10296 - 2,65 \times 10198 = 1908.$$

Отже, аналізуючи зміну загальної ринкової вартості інвестиційного портфелю підприємства у звітному році, порівняно з базисним періодом, слід відзначити зростання величини інвестиційного портфелю у результаті реального інвестування на 1908 тис. грн. або на 7,06 %. Це сталося за рахунок впливу таких факторів: збільшення середньої ціни за одну одиницю активів на 0,2 тис. грн. або на 6,04 %; разом з тим, зростання кількості активів відповідної групи в натуральному вираженні у складі інвестиційного портфелю на 98,0 тис. грн. або на 0,36 %.

Для визначення ефективності проведення інвестиційної політики ПрАТ «Оболонь» проведемо розрахунок рентабельності інвестиційного портфеля підприємства (табл. 2.22).

Таблиця 2.22

Розрахунок рентабельності інвестиційного портфеля ПрАТ «Оболонь»
(тис. грн.)

Показник	2015	2016	2017	Відхилення (+, -) 2017 / 2015 рр.	
				тис. грн.	%
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	-18095	-24082	-28780	-10685,00	-59,05
Видатки на інвестиційну діяльність	20348	27025	28933	+8585,00	+42,19
Рентабельність (%)	-88,93	-89,11	-99,47	-10,54	-11,86

Так, протягом 2015-2017 рр., рентабельність інвестиційного портфеля підприємства ПрАТ «Оболонь» зменшилася на 10,54 % – це свідчить про скорочення ефективності інвестиційної політики підприємства, що є негативним явищем у діяльності ПрАТ «Оболонь».

Отже, відповідно до проведеного дослідження особливостей функціонування реальних інвестицій в ПрАТ «Оболонь», слід відзначити, що інвестиційна діяльність в ПрАТ «Оболонь» свідчить про не досить сприятливий інвестиційний клімат підприємства. Загалом, протягом 2017 року у результаті інвестиційної діяльності підприємством було отримано від'ємне значення -28780 тис. грн., що є негативним явищем у діяльності підприємства. Це пов'язано з придбанням необоротних активів, але насторожує відсутність ефективності їх використання протягом 2015-2017 рр.

РОЗДІЛ 3. ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІАГНОСТИКИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПрАТ «Оболонь»

3.1. Обґрунтування стану інвестиційного потенціалу підприємства на плановий період

Сучасний стан та особливості функціонування ПрАТ «Оболонь» ускладнюється неефективними методами управління її розвитком та відсутністю фінансової підтримки з боку держави. Значна частка фізично та морально застарілих засобів, що орієнтовані на низьку вартість транспортного виробництва та середню якість його продукції при зростаючих потребах ринку зумовлює вкрай необхідний інноваційний розвиток виробничої бази галузі на основі формування ефективної системи інвестиційного управління. Крім того, недостатній рівень ефективності галузевих інвестиційних проєктів спричинений фрагментарністю, розрізненістю та неповнотою методичної бази управління інвестиційними процесами.

Структура основних проблем інвестиційної діяльності ПрАТ «Оболонь» за результатами 2017 року представлена на рис. 3.1.

Рис. 3.1. Структура основних проблем інвестиційної діяльності
ПрАТ «Оболонь» за результатами 2017 року

Так, основними практичними проблемами реалізації інвестиційної стратегії ПрАТ «Оболонь» виступають:

- невідповідність фактичних показників інвестиційних проектів плановим показникам (перевищення реального терміну окупності планового значення, перевищення фактичних витрат, нижчий рівень рентабельності);
- проблеми з пошуком кадрів для реалізації проектів;
- проблеми з матеріально-технічним забезпеченням під час реалізації проектів;
- проблеми з місцевими органами влади під час реалізації проектів;
- проблеми з фінансуванням проектів.

Основними проблемами інвестиційної діяльності ПрАТ «Оболонь» є те, що реальна прибутковість проектів є меншою за планову (у 11% випадках настання проблем) та реальний термін окупності є більшим за запланований (у 18% випадках настання проблем). Зазначимо, що ці проблеми реалізації інвестиційної діяльності взаємопов'язані.

Проблеми кадрового забезпечення були у 23% випадків, проблеми матеріально-технічного забезпечення – у 18% випадків, проблеми з місцевими органами влади – у 9%. У 21% випадків проблеми реалізації проектів були пов'язані з проблемами фінансування.

З урахування даних аспектів аналізу можна визначити наступні проблеми в успішній реалізації інвестиційної стратегії ПрАТ «Оболонь», зокрема:

- відсутність належного теоретико-методологічного підґрунтя управління інвестиційними проектами з вибором максимально ефективних напрямків інвестування;
- недостатній рівень методичного забезпечення впровадження концепції проектного менеджменту у процесі реалізації стратегічних змін, відсутність розроблених стандартів, положень, що сприяють підвищенню формалізації та обґрунтованості управлінських рішень у процесі управління розвитком ПрАТ «Оболонь»;

– низький рівень організаційної та управлінської культури, зокрема, слабка стратегічна орієнтація, відсутність проектно-орієнтованого підходу при аналізі та впровадженні управлінських інновацій.

Аналіз практики реалізації інвестиційних проектів в роботі ПрАТ «Оболонь» дає можливість узагальнити найпоширеніші помилки при плануванні та їх реалізації, серед яких:

- відсутність чіткого взаємозв'язку між стратегічними цілями компанії та цілями інвестиційних проектів;
- слабка або відсутня формалізація процесів управління проектами розвитку (регламенти, методики тощо);
- неналагодженість ефективної комунікації та інформування персоналу ПрАТ «Оболонь» відносно змісту та цілей змін, неготовність співробітників до масштабів, глибини перетворень при реалізації проектів;
- невиправдано оптимістичні оцінки керівництва щодо темпів їх реалізації, необхідного ресурсного забезпечення;
- наявність спільного бюджету на поточну діяльність та розвиток ПрАТ «Оболонь», що не дає можливість виокремити інвестиційну діяльність від операційної;
- неврахування усіх ризиків.

Отже, у роботі нами було виділено основні проблеми інвестиційної діяльності ПрАТ «Оболонь». Проведене дослідження свідчить про необхідність удосконалення інвестиційної політики компанії та забезпечення реалізації заходів з підвищення ефективності реалізації інвестиційної діяльності ПрАТ «Оболонь».

В сучасних умовах господарювання (особливо в умовах нестабільності і підвищених ризиків) інвестиційна стратегія є одним з ключових факторів, що обумовлює успішність підприємства і забезпечує його подальший розвиток. Процес розробки, обґрунтування і впровадження інвестиційної стратегії є важливою складовою загальної системи стратегічного управління підприємством. Формування інвестиційної стратегії має здійснюватися на

основі всебічного аналізу особливостей зовнішнього економіко-правового середовища, специфіки галузі та внутрішніх особливостей підприємства. Для визначення оптимального складу інвестиційних проектів, що формують інвестиційну стратегію, необхідно спиратися на прогноз економічного та соціального ефектів її впровадження. Запропонований методичний підхід щодо механізму формування інвестиційної стратегії спирається на послідовність визначення етапів(складових) інвестиційної стратегії та їх взаємозв'язок та взаємозалежність. Це спрощує процедуру практичного застосування представлених розробок.

Для забезпечення прискореного розвитку інвестиційного потенціалу підприємства необхідний ефективний механізм управління, що забезпечує формування та реалізацію такого варіанту розвитку, який забезпечить найкращі в сформованій ситуації кінцеві результати. Різноманітність збалансованої системи показників, створюючи реальні можливості для контролю реалізації загальної стратегії вітчизняних компаній, ще більшою мірою може сприяти вирішенню проблеми оцінки втілення інвестиційних стратегій, оскільки в результаті цього не тільки збільшується дохідність бізнесу (хоч іноді, навпаки, може і тимчасово зменшуватися, зокрема, у випадку впровадження капіталомістких технологічних інвестицій), а також зростає задоволеність та лояльність клієнтів, підвищується імідж вітчизняних компаній, покращується їх конкурентна позиція, вдосконалюються їх бізнес-процеси, підвищується компетентність працівників. Розробимо модель оптимізації фінансового забезпечення інвестиційної діяльності компаній в Україні.

Відповідно до запропонованої моделі оптимізації фінансового забезпечення інвестиційної діяльності компаній в Україні, варто відзначити, що збалансована система показників інвестицій, що максимально відповідає інвестиційній стратегії вітчизняних компаній, дозволяє, на нашу думку, вирішувати наступні завдання: інформувати всіх працівників щодо змісту стратегії та майбутніх переваг від її реалізації; оцінювати потенційну

вартість, що створюватиметься інвестиційними проектами; вимірювати ефект від реалізованих інвестиційних проектів; оцінювати стратегію та, у разі необхідності, коригувати її; вдосконалювати структуру для здійснення інвестиційних процесів; визначати найбільш інвестиційних співробітників та підрозділи; стимулювати інвестиційну активність працівників тощо.

Для розвитку інвестиційної діяльності у напрямку формування нових товарів пропонуємо реалізувати такі інвестиційні продукти як: факторинг, що є переуступкою вітчизняних компаній несплачених боргових вимог, франчайзинг, який є формою ділового співробітництва великого й малого бізнесів і є також саме компанійською інновацією, форфейтинг, надання послуги еквайрингу, системи дистанційного керування рахунком, пакетне надання товарів. У результаті практичного впровадження інвестиційних продуктів плануємо зростання чистого прибутку вітчизняних компаній.

Вагомим етапом аналізу ефективності використання джерел фінансування підприємства є її оцінка. Така оцінка може бути основана на прогнозованих розрахунках різних фінансових показників, а також на основі прогнозу динаміки нефінансових результатів реалізації розробленої стратегії, таких як зростання ділової репутації підприємства, підвищення рівня управління фінансовою діяльністю його структурних підрозділів тощо.

На основі вище проведеного аналізу фінансового стану підприємства визначимо тип поточної системи обґрунтування планової потреби та джерел фінансування інвестиційного розвитку ПрАТ «Оболонь» (табл. 3.1).

Згідно з наведеними в табл. 3.1 результатами, ПрАТ «Оболонь» у 2015 та 2017 роках знаходилося в квадраті 4 матриці Франсона і Романа, якому відповідає тип визначення ефективності джерел фінансування «рантьє», який свідчить про те, що підприємство знаходиться в зоні успіху, оскільки розмір його господарсько-фінансової діяльності є позитивним. Це було досягнуто завдяки значному обсягу доданої вартості та інших доходів, отриманих ПрАТ «Оболонь» у 2015 році, а також незначним обсягом фінансових витрат та зменшенню позикового капіталу, що забезпечило результат фінансової

діяльності близький до 0. Фінансова стратегія «рантьє» характеризується наявністю достатньої кількості ресурсів для реалізації інвестиційних проектів та розвитку надання неспеціалізованої оптової торгівлі.

Таблиця 3.1

Матриця визначення планової потреби та джерел фінансування інвестиційного розвитку ПрАТ «Оболонь» упродовж 2015-2017 рр.*

Стадія фінансового розвитку	Гальмування	Стабілізація	Зростання
	РФД < 0	РФД → 0	РФД > 0
РГД > 0	2016 р. 1. Батько сімейства РФГД → 0	2017 р. 4. Рантьє РФГД > 0	6. Материнське товариство РФГД >> 0
РГД → 0	7. Епізодичний дефіцит РФГД < 0	2015 р. 2. Стійка рівновага РФГД → 0	5. Атака РФГД > 0
РГД < 0	9. Кризовий стан РФГД << 0	8. Дилема РФГД < 0	3. Хитка рівновага РФГД → 0

*Примітки: РГД – результат господарської діяльності (брutto-результат експлуатації інвестицій – зміни фінансово-експлуатаційних потреб – виробничі інвестиції + звичайний продаж майна);

РФД – результат фінансової діяльності (зміни позикових коштів – відсотки, вартість фінансування – податок на прибуток – дивіденди + інші доходи і витрати фінансової діяльності);

РФГД (результат фінансово-господарської діяльності) = РГД + РФД.

При використанні позикових коштів можливе придбання нового обладнання та впровадження інвестиційних ресурсів. Проте у 2016 році підприємство перемістилося до квадрату 1 «батько сімейства», насамперед, через значне підвищення фінансових витрат підприємства ПрАТ «Оболонь» разом із деяким зниження брутто-результатів від експлуатації інвестицій. Дана фінансова стратегія характеризується нижчими за можливі темпами

зростання надання неспеціалізованої оптової торгівлі, проте, наявністю резервів для покращення ситуації при більш ефективному використанні ресурсів.

У підприємства спостерігається приплив коштів від господарської діяльності, тобто воно має стабільний прибуток, але цей прибуток йде на виплату поточних зобов'язань за кредитами. ПрАТ «Оболонь» у 2017 році повернулося до квадрату 4 «рантьє», в першу чергу, завдяки значному зниженню фінансових витрат і зниженню сум повернення позикових коштів. Також на це вплинуло значне збільшення доданої вартості, зміна фінансово-експлуатаційних потреб та збільшення інших доходів підприємства. Тобто ПрАТ «Оболонь» знову має достатній запас коштів, які воно може вкласти у власне виробництво, проте, на даний момент, надає товарні кредити своїм партнерам за рахунок них. Динаміка показників за останні роки, дає змогу прогнозувати, що у наступному році підприємство залишиться в тому ж квадраті. Проте воно може переміститися до квадрату 6 у випадку, якщо будуть залучені додаткові позикові кошти, або підприємство інвестує наявні ліквідні засоби в капітал інших підприємств, що принесе дохід у майбутньому періоді.

Варто відзначити, що використання запропонованої матриці обґрунтування планової потреби та джерел фінансування інвестиційного розвитку ПрАТ «Оболонь» дасть змогу керівництву підприємства приймати об'єктивні рішення щодо комплексного використання всіх фінансових ресурсів, спрямованих на досягнення мети визначення ефективності джерел фінансування.

Таким чином механізм формування інвестиційної стратегії складається з багатьох важливих взаємопов'язаних й взаємозалежних етапів, кожен з яких спрямований на фінальний результат інвестиційної діяльності. Формування інвестиційної стратегії становить основу управління інвестиційною діяльністю підприємства.

Система регулювання умов інвестиційної діяльності не є стабільною, вона підлягає коригуванню залежно від соціально-економічної ситуації в певний період часу, рівня інвестиційної активності суб'єктів господарювання. Фінансове планування економічних показників роботи ПрАТ «Оболонь» дозволить підприємству спрогнозувати загальний обсяг інвестиційних ресурсів. За допомогою використання трендового аналізу проведемо дослідження запланованої величини інвестиційних ресурсів підприємства на 2018-2020 рр.

Модель лінійного тренду зміни величини інвестиційних ресурсів ПрАТ «Оболонь» представлена на рис. 3.2.

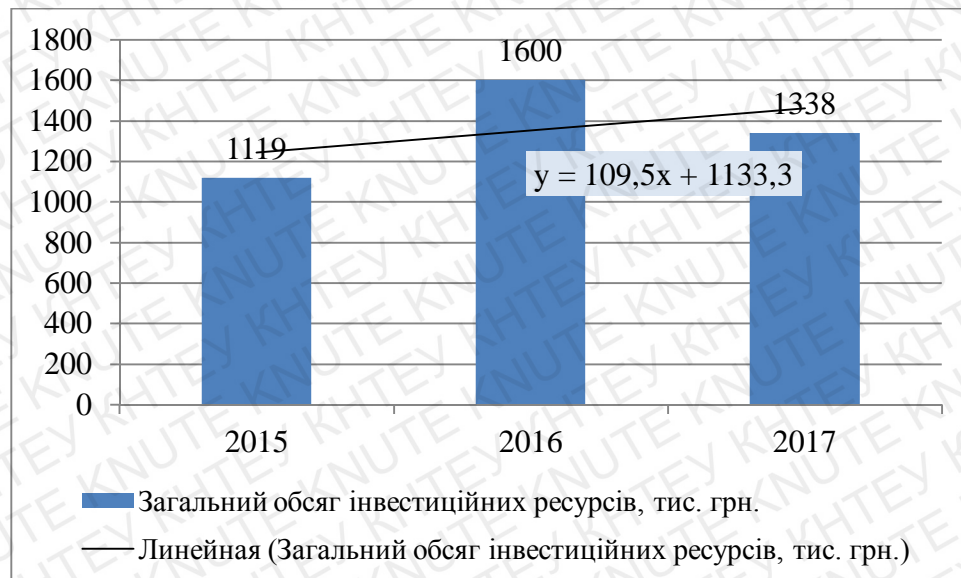

Рис. 3.2. Модель лінійного тренду зміни величини інвестиційних ресурсів ПрАТ «Оболонь» (тис. грн.)

Економетрична модель загального обсягу інвестиційних ресурсів ПрАТ «Оболонь»: $y = 109,5 \cdot x + 1133,3$.

Звідси розрахуємо заплановані значення загального обсягу інвестиційних ресурсів ПрАТ «Оболонь»:

$$2018 \text{ рік: } y = 109,5 \cdot 4 + 1133,3 = 1571,3 \text{ тис. грн.}$$

$$2019 \text{ рік: } y = 109,5 \cdot 5 + 1133,3 = 1680,8 \text{ тис. грн.}$$

$$2020 \text{ рік: } y = 109,5 \cdot 6 + 1133,3 = 1790,3 \text{ тис. грн.}$$

Отже, упродовж 2018-2020 рр. відповідно до 74н.74денного нами трендового аналізу зміни значення загального обсягу інвестиційних ресурсів ПрАТ «Оболонь» плануємо збільшити показник на 219 тис. грн. або на 13,94%.

Таким чином, розробка інвестиційної стратегії відіграє значну роль у забезпеченні ефективного розвитку підприємства. Ця роль полягає в тому, що розроблена інвестиційна стратегія: забезпечує механізм реалізації довгострокових загальних та інвестиційних цілей майбутнього економічного та соціального розвитку підприємства в цілому й окремих його структурних одиниць; дозволяє реально оцінити інвестиційні можливості підприємства, забезпечити максимальне використання його внутрішнього інвестиційного потенціалу та можливість активного маневрування інвестиційними ресурсами; забезпечує можливість швидкої реалізації нових перспективних інвестиційних можливостей, які виникають у процесі динамічних змін чинників зовнішнього інвестиційного середовища; враховує заздалегідь можливі варіації розвитку неконтрольованих підприємством чинників зовнішнього інвестиційного середовища та дозволяє звести до мінімуму їхні негативні наслідки для діяльності підприємства; є однією з передумов стратегічних змін загальної організаційної структури управління й організаційної культури підприємства. В умовах ринкової економіки існують різноманітні можливості для інвестування. Разом з тим ПрАТ «Оболонь» має обмежені фінансові ресурси, доступні для інвестування. Завданням інвестиційної стратегії є збалансування інвестиційної необхідності і ресурсної можливості. Для ПрАТ «Оболонь» при розробці стратегії інвестування необхідно враховувати стан та напрямки розбудови інфраструктури підприємства, що є необхідною умовою його розвитку. Розробка та реалізація стратегії може бути забезпечена в умовах інтелектуалізації інвестиційного потенціалу, спрямування його розвитку на впровадження наукових досягнень. Ефективні науково-технічні рішення з

чітко окресленими фінансовими можливостями забезпечать сталий розвиток підприємства.

3.2. Розробка критеріїв стану інвестиційного потенціалу в системі діагностичних процедур

Для вдосконалення інвестиційної діяльності підприємства плануємо почати виробництво нового виду пива. Реалізація інвестиційного проекту розвитку ПрАТ «Оболонь» включає в себе такі етапи як закупівля і монтаж обладнання, організація маркетингової діяльності, проведення масової рекламної кампанії та 75н.. Річна продуктивність лінії по виробництву пива – 2359,24 тис. дал, випуск продукції – 1759,24 тис. дал на рік, отже завантаженість обладнання по виробництву пива – 74,57%, тобто обладнання по випуску пива у ПрАТ «Оболонь» неповністю завантажене. Тому плануємо випуск інноваційного виду пива на існуючому вже обладнанні – 600 тис. дал на рік (2359,24 тис. дал – 1759,24 тис. дал = 600 тис. дал).

ПрАТ «Оболонь» повністю орієнтовано на використання передових технологій і сучасного устаткування. Перспективним напрямком у виробництві солодового пива є використання нетрадиційних видів рослинної сировини. У ПрАТ «Оболонь» існують невикористані потужності. Проведемо розрахунок витрат на сировину і матеріали. Розрахунок вартості сировини на 1 тис. дал виробництва інноваційного виду пива «Оболонь» наведений в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Розрахунок вартості сировини на 1 тис. дал виробництва інноваційного виду пива «Оболонь» (авторський підхід)

Вид сировини та основних матеріалів	Одиниця виміру	Норми витрат на 1 тис. дал	Сума, грн.
1	2	3	4
Світлий солод	кг	325,1	3639,35
Натуральний хміль	кг	185,8	22966,1
Особливі сорти пивних дріжджів	кг	63,8	1390,84
Всього			27996,2

Продовження табл. 3.2

1	2	3	4
Допоміжні матеріали (упаковка)	м	7000	8400
Транспортно-заготівельні витрати (6%)	-	-	1679,77
Всього по статті	-	-	38076

На основі вищенаведених даних витрати по статті «Сировина і матеріали» становлять 38076,01 грн. на 1 тис. дал.

Розрахунок витрат на паливо, енергію на технологічні цілі. До цієї статті відносяться витрати на всі види палива і енергії, які витрачаються на технологічні потреби при здійсненні основного виробництва, які можуть отримуватися як від сторонніх організацій, так і виготовлятися на самому підприємстві. Розрахунок вартості енерговитрат наведено в табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Розрахунок вартості енерговитрат за видами на 1 тис. дал (авторський підхід)

Енерговитрати	Одиниця виміру	Ціна за одиницю, грн.	Норма витрат на 1 тис. дал	Сума, грн.
Паливо (газ)	м ³	7,188	80	575,04
Електроенергія	Квт. год	1,907	90	171,63
Всього по статті	-	-	-	746,67

Отже, на основі даних табл. 3.3, витрати по статті «Паливо та енергія на технологічні цілі» становлять 746,67 грн. на 1 тис. дал.

Розрахунок основної заробітної плати по статті калькуляції «Основна заробітна плата» відносяться витрати на виплату основної заробітної плати робітників, обчисленої згідно з прийнятими підприємством системами оплати праці, у вигляді тарифних ставок (окладів) і відрядних розцінок для робітників, зайнятих виробництвом продукції (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Основна заробітна плата робітників, що працюють за погодинною системою оплати праці (авторський підхід)

Професія	Кількість робітників на зміну	Тарифний розряд	Годинна тарифна ставка, грн.	Тривалість зміни, год.	Тарифний фонд заробітної плати змінний, грн.
Начальник цеху	1	У	30,00	8	240,00
Змінний майстер	1	У	25,00	8	200,00
Пивовар	1	П	18,50	8	148,00
Технолог	1	Ш	20,00	8	160,00
Налагоджувальник	1	Ш	20,00	8	160,00
Пакувальник	2	П	15,50	8	248,00
Всього	7	-	-	-	1012,00

Норма виробітку в зміну 12 тис. дал. Основна заробітна плата на 1 тис. дал інноваційного виду пива «Оболонь» $1012,00 : 12 = 84,33$ грн. / тис. дал.

Розрахунок додаткової заробітної плати. До додаткової заробітної плати відносяться виплати виробничому персоналу підприємства, що нараховані за працю понад установлені норми, за трудові успіхи та винахідливість і за особливі умови праці. Вона включає доплати, надбавки, гарантійні і компенсаційні виплати, передбачені законодавством, премії, пов'язані з виконанням виробничих завдань, оплату відпусток та іншого невідпрацьованого часу (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Розрахунок додаткової заробітної плати (авторський підхід)

Продукція	Основна заробітна плата на 1 тис. дал, грн.	Розмір доплат, %	Додаткова заробітна плата, грн.
Інноваційний вид пива «Оболонь»	84,33	110	92,76

Розрахунок відрахувань на соціальні заходи. Відрахування здійснюються у розмірах, визначених законодавством, у відсотках до суми основної та додаткової заробітної плати. Загальна сума відрахувань приймається за даними підприємства у розмірі 22% (згідно Податкового кодексу України) – табл. 3.6.

Таблиця 3.6

Розрахунок відрахувань на соціальні заходи (авторський підхід)

Продукція	Заробітна плата на 1 тис. дал, грн.		Всього фонд оплати праці, грн.	Відрахування на соц. заходи, %	Сума нарахувань на заробітну плату, грн.
	Основна	Додаткова			
Інноваційний вид пива «Оболонь»	84,33	92,76	177,09	22	38,96

Розрахунок витрат на утримання та експлуатацію устаткування. Витрати на утримання і експлуатацію устаткування їх розмір можна приймати на рівні 70 % (для пива) від основної заробітної плати робітників.

$$84,33 \times 0,70 = 59,03 \text{ грн./тис. дал.}$$

Розрахунок загальновиробничих витрат. Загальновиробничі витрати приймаємо в розмірі 70 % від основної заробітної плати робітників:

$$84,33 \times 0,70 = 59,03 \text{ грн./тис. дал.}$$

Виробнича собівартість 1 тис. дал продукції становитиме 34156,79 грн. (табл. 3.7). Витрати на збут 9% для пивоварного виробництва від виробничої собівартості:

$$34156,79 \times 0,09 = 3074,11 \text{ грн. / тис. дал.}$$

Адміністративні витрати приймаємо розмірі 10% від виробничої собівартості:

$$34156,79 \times 0,10 = 3415,68 \text{ грн./тис. дал.}$$

Таблиця 3.7

Планова калькуляція інноваційного виду пива «Оболонь»(авторський підхід)

№	Найменування статей калькуляції	Витрати на 1 тис. дал, грн.
1	2	3
1	Сировина і матеріали	38076,01
2	Паливо та енергія	746,67
3	Основна заробітна плата робітників	84,33
4	Додаткова заробітна плата	92,76
5	Відрахування на соціальні заходи	38,96
6	Витрати на утримання та експлуатацію устаткування	59,03

Продовження табл. 3.7

1	2	3
7	Загальновиробничі витрати	59,03
8	Виробнича собівартість	34156,79
9	Адміністративні витрати	3074,11
10	Витрати на збут	3415,68
11	Повні витрати	45646,58

Отже, повні витрати на виробництво запланованого обсягу інноваційного виду пива «Оболонь» складуть: 45646,58 x 600 тис. дал = 27387,95 тис. грн.

Розрахуємо відпускну ціну підприємства у результаті реалізації запропонованого заходу випуску інноваційного пива (табл. 3.8).

Таблиця 3.8

Розрахунок відпускну ціни інноваційного виду пива «Оболонь», грн.
за 1 тис. дал (авторський підхід)

№	Показники	Сума грн.
1	Повні витрати	45646,58
2	Рентабельність, %	10
3	Прибуток	4564,66
4	Відпускну ціна підприємства (без ПДВ)	41921,9
5	ПДВ 20%	10480,5
6	Відпускну ціна з ПДВ	52402,4
7	Відпускну ціна за 1 л	52,4
8	Торгівельна націнка, %	10
9	Роздрібна ціна за 1 л	57,63

Отже відпускну ціна інноваційного виду пива «Оболонь» становитиме 26,20 грн. за пляшку пива 0,5 л. Це конкурентоспроможна ціна, оскільки схожі продукція у конкурентів дещо дорожчі. Інноваційний вид пива «Оболонь» ми будемо реалізувати через дистриб'юторську мережу ПрАТ «Оболонь», котрі направлятимуть продукцію в магазини, супермаркети, спеціалізовані магазини нашого підприємства. Інноваційний вид пива «Оболонь» будуть користуватися попитом, оскільки продаж продукції буде здійснюватися за оптимальними цінами, які не перевищують ціни конкурентів. Крім того, інноваційне пиво буде з подовженим терміном

зберігання, володітиме високими смаковими якостями, буде достатньо збалансоване за поживними речовинами та містять біологічно-активні добавки.

Визначимо собівартість та прибуток від реалізації «Інноваційного виду пива «Оболонь». Дані зобразимо в табл. 3.9.

Таблиця 3.9

Розрахунок собівартості та прибутку на плановий випуск інноваційний вид пива «Оболонь»(авторський підхід)

Показник	На 1 тис. дал	Плановий випуск – 600 тис. дал
Повні витрати на виробництво та реалізацію продукції, грн.	45646,58	27387948
Дохід, грн.	52402,4	31441440
Прибуток, грн.	4564,66	2738796

Отже, від запропонованого заходу, а саме виготовлення інноваційного виду пива «Оболонь», підприємство ПрАТ «Оболонь» отримує додатковий чистий прибуток у розмірі 2738,8 тис. грн. Таким чином, запропонований захід є доцільним та актуальним для підприємства.

У табл. 3.10 визначимо очікувані результати від впровадження запропонованого заходу.

Таблиця 3.10

Очікувані результати від впровадження запропонованого заходу, тис. грн. (авторський підхід)

Показники	Значення показника
Приріст чистого доходу (виручки) від реалізації продукції	31441
Приріст повних витрати на виробництво та реалізацію продукції	27338
Приріст прибутку від реалізації продукції	2739
Приріст чистого прибутку	2245,98

Отже, у результаті практичної реалізації запропонованого заходу плануємо збільшення чистого доходу (виручки) від реалізації продукції на 31441 тис. грн., повних витрат на виробництво та реалізацію продукції на

27338 тис. грн., прибутку від реалізації продукції на 2739 тис. грн. та чистого прибутку на 2245,98 тис. грн.

У табл. 3.11 визначимо основні показники ефективності запропонованого заходу.

Таблиця 3.11

Основні показники ефективності запропонованого заходу (авторський підхід)

Показники	Одиниці виміру	Значення показника
1. Капітальні витрати (початкові інвестиції)	тис. грн.	45646,58
2. Додатковий прибуток	тис. грн.	2739
3. Чистий додатковий прибуток	тис. грн.	2245,98
4. Сума нинішніх вартостей, накопичених за весь термін економічного життя проекту	тис. грн.	31441
5. Чиста нинішня вартість	тис. грн.	77,3
6. Термін окупності недисконтований	місяць	1
7. Термін окупності дисконтований	місяць	1
8. Індекс доходності	–	52,39
9. Індекс прибутковості	–	1,19

Отже, чистий приведений дохід по проекту вищий за нуль і складає 77,3 тис. грн., що вказує на прибутковість проекту та доцільність його реалізації. Період окупності проекту складає 1 місяць (завдяки отриманню передплати в розмірі 50% в перший місяць реалізації проекту). Індекс прибутковості складає 1,19, показник вищий за одиницю, що також свідчить про доходність проекту. Модифікована внутрішня норма рентабельності вказує, що вкладені кошти (в даному проекті – профінансовані витрати) повертають 52,39% прибутку.

У табл. 3.12 проведено дослідження впливу запропонованих заходів на основні техніко-економічні показники діяльності підприємства.

Вплив запропонованих заходів на основні показники діяльності підприємства (авторський підхід)

Показники	Од. виміру	Базове значення	Проектне значення	Абсолютне відхилення (+,-)	Відносне відхилення %
1. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції	тис. грн.	3820668	3852109	+31441	+0,82
2. Повні витрати на виробництво і реалізацію продукції	тис. грн.	2702605	2729943	+27338	+1,01
3. Прибуток (збиток) від реалізації продукції	тис. грн.	-195733	1122166	+1317899	+673,31
4. Чистий прибуток (збиток)	тис. грн.	-270473	920176	+1190649	+440,21
5. Витрати на 1 грн. чистої виручки від реалізації	коп.	0,71	0,71	0	0,00
6. Рентабельність діяльності (продаж)	%	-10,99	23,89	+34,88	+317,38
7. Рентабельність продукції	%	-11,71	33,71	+45,42	+387,87

Отже, від запропонованого заходу, а саме виробництва інноваційного пива, підприємство ПрАТ «Оболонь» отримує додатковий чистий дохід у розмірі 31441 тис. грн. Рентабельність продукції підприємства збільшиться на 45,42%, а рентабельність діяльності збільшиться на 34,88%. Таким чином, запропонований захід є доцільним та актуальним для підприємства.

Найважливішим важелем впливу на підприємницьку діяльність суб'єктів господарювання й економіку країни є інвестиційна політика – одна з основних складових економічної політики держави. Впливаючи на інвестиційний процес, держава використовує правові, законодавчі, організаційні, економічні механізми, інститути та інструменти. На сьогоднішній день відомо багато інструментів державного управління

інвестиційним процесом. Серед них слід виділити розроблення державної інвестиційної політики, формування й удосконалення законів та інших нормативних правових актів, надання податкових пільг, посилення контролю над цільовим використанням державних інвестиційних коштів. Але цих інструментів недостатньо. Разом з тим розробленню інвестиційної державної політики має передувати глибокий аналіз нерозв'язаних проблем та причин, що визначають низьку ефективність економіки. Вивченню цих проблем і рекомендаціям щодо їх подолання присвячено ґрунтовні праці вітчизняних дослідників, які спираються на досвід країн зі сталими ринковими відносинами, а також на теоретичний та практичний доробок представників країн з транзитивною економікою. В умовах реформування економіки визначальна функція держави в цьому процесі належить державній корекції інвестиційної сфери, це і є важливим та актуальним питанням.

Сьогодні в Україні система державної підтримки інвестиційної діяльності підприємств потребує значних змін та доповнень, що негативно впливає на інвестиційній активності суб'єктів господарювання. Брак інвестиційних ресурсів у господарському комплексі сприяє спаду виробництва й основних економічних показників, що відповідно зменшує інвестиційну привабливість окремих галузей та економіки країни в цілому. Вирішити питання недоінвестування економіки й поживлення інвестиційної активності населення, на наш погляд, допоможе науково обґрунтована інвестиційна політика держави.

Перехідний характер української економіки має свої специфічні особливості, які певною мірою унеможливають наслідування досвіду становлення ринкових відносин у передових країнах світу і подолання негативних наслідків ризикових явищ. Це пов'язано передусім із необхідністю усвідомлення ролі та місця держави в питаннях не лише регулювання економіки, а й інвестиційної діяльності зокрема. Світовий досвід показує, що застосування однакових методів державного регулювання в різних країнах приводило до протилежних наслідків, і, навпаки,

застосування різних методів регулювання мало однакові наслідки в різних країнах. В умовах реформування економіки в Україні мають бути розроблені власні механізми державного регулювання не лише економіки, а й інвестиційної діяльності, які б поєднували окремо взяті механізми, розвинуті у світовій економіці, та вітчизняну специфіку.

Основними принципами інвестиційної політики ПрАТ «Оболонь»є:

- орієнтація на інноваційний шлях розвитку економіки ПрАТ «Оболонь»;
- визначення державних пріоритетів інвестиційного розвитку ПрАТ «Оболонь»;
- формування нормативно-правової бази у сфері інвестиційної діяльності;
- створення умов для збереження, розвитку й використання вітчизняного науково-технічного та інноваційного потенціалу;
- забезпечення взаємодії науки, освіти, виробництва, фінансово-кредитної сфери у розвитку інвестиційної діяльності;
- ефективне використання ринкових механізмів для сприяння інвестиційній діяльності, підтримка підприємства у науково-виробничій сфері;
- здійснення заходів на підтримку міжнародної науково-технологічної кооперації, трансферу технологій, захисту вітчизняної продукції на внутрішньому ринку та її просування на зовнішній ринок;
- фінансова підтримка, здійснення сприятливої кредитної, податкової і митної політики у сфері інвестиційної діяльності;
- сприяння розвитку інвестиційної інфраструктури;
- інформаційне забезпечення суб'єктів інвестиційної діяльності;
- підготовка кадрів у сфері інвестиційної діяльності.

Регулювання інвестиційної діяльності здійснюється з допомогою системи податків, податкових пільг і ставок, диференційованих за суб'єктами й об'єктами оподаткування; здійснення кредитної та амортизаційної

політики; надання фінансової допомоги у вигляді дотацій, субсидій, субвенцій, бюджетних позик; державних норм і нормативів; державних замовлень (контрактів); антимонопольних заходів; роздержавлення і приватизації; визначення умов користування землею, водою та іншими природними ресурсами; політики ціноутворення; проведення експертизи проектів; інших заходів (рис. 3.3).

Напрями регулювання інвестиційної діяльності

- Створення сприятливого інвестиційного клімату.
- Контроль за законністю здійснення інвестиційної діяльності.
- Забезпечення захисту інвестицій.
- Експертиза інвестиційних проектів.
- Визначення умов користування землею, водою та іншими природними ресурсами.
- Розміщення держзамовлень у капітальному будівництві.
- Регулювання фондового ринку.
- Регулювання участі інвесторів у приватизації.
- Визначення пріоритетних сфер і галузей інвестування.
- Податкове регулювання: оптимальні податкові ставки, податкові пільги.
- Бюджетне регулювання – державне фінансування, надання бюджетних позик на розвиток окремих регіонів, галузей виробництва.
- Установлення державних норм і стандартів.
- Упровадження антимонопольних заходів
- Формування механізму ціноутворення інвестиційної діяльності.

Рис. 3.3. Основні напрями регулювання інвестиційної діяльності

ПрАТ «Оболонь» (авторський підхід)

Система регулювання умов інвестиційної діяльності не є стабільною, вона підлягає коригуванню залежно від соціально-економічної ситуації в певний період часу, рівня інвестиційної активності суб'єктів господарювання. З метою активізації інвестиційного попиту держава може використовувати традиційні для світової практики методи – збільшувати

державні витрати і зменшувати податки, знижувати процентну ставку за кредит, збільшувати грошову масу, втручатися в ринок цінних паперів.

Важливим аспектом державної інвестиційної політики є розвиток системи захисту інвестиційних капіталів інвесторів. З урахуванням цього збільшення обсягу інвестицій залежатиме від поліпшення макроекономічної ситуації в Україні в цілому та від розроблення центральними, регіональними органами й органами місцевого самоврядування дієвих механізмів удосконалення економічного, нормативно-правового, інформаційного забезпечення, пов'язаного з державним управлінням інвестиційною діяльністю як потужного стимулятора розвитку ринкових відносин.

Сучасна структура української економіки є дуже непропорційною внаслідок системи розподілу інвестиційних ресурсів, яка існувала в минулому. Шлях, який пройшли розвинені країни, не може бути застосований сьогодні для України. Характерною особливістю є те, що рівень розвитку науки і техніки в ній вищий, ніж виробничий потенціал. Ураховуючи умови зовнішнього середовища, насамперед потрібно реформувати сферу послуг та інфраструктуру народного господарства. Це стане базою для подальших перетворень галузей агропромислового, видобувного та обробного секторів економіки на основі найоптимальнішого розподілу інвестиційних ресурсів.

Перехід України до нової форми економічних відносин, що ґрунтується на ринкових методах, зумовлює необхідність розв'язання нових завдань, пов'язаних з економічним потенціалом регіонів та економіки країни. Пряма підтримка державного рівня та інтенсивності інвестиційних процесів в економіці є, на наш погляд, вирішальною умовою структурної перебудови. Саме вона приносить конкретні результати у вигляді досягнення й підтримки стабільних темпів економічного зростання країни.

Виконання інвестиційної стратегії буде засновуватися на тому, що спеціалісти та працівники ПрАТ «Оболонь» постійно виконують роботу модернізації впровадження нового, більш сучасного обладнання.

Ось і у період 2016-2017 років на підприємстві у розробці знаходиться нова товарна лінія трансформаторів струму серії ТТЕ. Даний тип трансформаторів застосовується для монтажу на панель за допомогою кронштейнів або на шину за допомогою спеціальної розпірки в стаціонарних установках частоти 50 Гц напругою до 660 В включно, де необхідно здійснити облік електроенергії, або передати інформаційний сигнал вимірювальним приладам і пристроям управління і захисту. Оцінюється позитивно можливість установки кабелю або шин різних перетинів в універсальне вікно трансформатора. Особливими перевагами даного виробу виступають також малі габарити і вага. Аналогів даному трансформатору в даний час не існує в Україні і за кордоном. При цьому підприємство виробник планує підняти гарантійний термін експлуатації виробу до 5 років; а середній термін служби планується не менше 25 років. Даний виріб, вірніше за можливість його виробництва і реалізації викликало великий інтерес потенційних покупців.

Представлений дослідний зразок трансформаторів струму серії ТТЕ на останній виставці «Електрообладнання-2018» зацікавив нових партнерів у Литві, за підсумками виставки укладено 15 дилерських угод. При цьому в Україні готові до співпраці 25 нових партнерів і підтвердили готовність представляти продукт на ринку всі старі дистриб'ютори.

Так, в умовах фінансової та економічної кризи першочерговим стратегічним завданням при випуску нової продукції заводом-виготовлювачем перед ним постає проблема розширення ринків збуту, тобто створення нового цільового ринку для підприємства: Литва та Латвія, для цього підприємству необхідно не аби які капітальні вкладення.

Отже, ПрАТ «Оболонь» буде являтися інвестором створення нового товару-трансформатора струму серії ТТЕ та просування його на регіональному ринку Литви та Латвії. Виробництво товару буде відбуватися на території ПАТ «КЗЕЗУ», потрібні капітальні вкладення будуть розподілені та представлені у двох варіантах (табл. 3.13).

Таблиця 3.13

Варіанти створення спільного проекту ПрАТ «Оболонь» та ПАТ «КЗЕЗУ»

№ п/п	Параметри Спільного проекту	Варіанти спільного проекту	
		1 варіант	2 варіант
1	Об'єм виробництва, од.	18000	18000
2	Об'єм реалізації на внутрішньому ринку, од.	8000	8000
3	Об'єм реалізації на зовнішньому ринку, од.	10000	10000
4	Потрібні капіталовкладення, у т.ч.:	12600	7250
	– вклад ПАТ «КЗЕЗУ»	6300 (50%)	2175 (30%)
	– вклад ПрАТ «Оболонь»	6300 (50%)	5075 (70%)
5	Розмір кредиту, тис. грн.	-	2540 (на 3 роки)

У реалізації проекту та його виборі важливе значення має розрахунок операційних витрат запланованої діяльності. Собівартість проектних робіт та робіт, які пов'язані з впровадженням у виробництво нової високорентабельної продукції наведено у таблиці 3.14.

Таблиця 3.14

Варіанти розрахунку операційних витрат, тис. грн.

№ п/п	Статті операційних витрат	Варіанти	
		1 варіант	2 варіант
1	Сировина та матеріали	630	4500
2	Комплектуючі вироби	5670	257
3	Основна заробітна плата	2520	1125
4	Додаткова заробітна плата	252	112
5	Відрахування на соціальні заходи	887	396
6	Загально виробничі витрати	1260	240
7	Адміністративні витрати	180	180
8	Витрати на збут	378	277
9	Витрати на формування попиту та стимулювання збуту	750	100
10	Інші операційні витрати	73	63
	Всього операційних витрат	12600	7250

Розрахунок виручки від реалізації продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках представимо у табл. 3.15.

Таблиця 3.15

Методика розрахунку виручки від реалізації продукції

№ п/п	Показники	1 рік		2 рік		3 рік	
		1 вар.	2 вар.	1 вар.	2 вар.	1 вар.	2 вар.
1	Об'єм продажу, од. в т. ч.	18000	18000	45006	36082	47208	36580
2	– на внутрішньому ринку	8000	8000	27696	18567	29179	18829
3	– на експорт	10000	10000	17310	17515	18029	17751
4	Ціна грн./од., в т. ч.						
5	– на внутрішньому ринку	820	712,5	750	730	760	750
6	– на експорт	920	350	800	520	820	530
8	Виручка на експорт, тис. грн.	9200	3500	13848	9107,8	14783,78	9408,03
9	Всього виручка, тис. грн.	15760	9200	34620	22661,71	36959,82	23529,78

На основі проведених розрахунків у таблицях 3.15 – 3.16 потрібно зробити наступні висновки. Створення спільного інвестиційного проекту пропонується у двох варіантах: у 1 варіанті – ПрАТ «Оболонь» повинне зробити внесок у необхідні капіталовкладення у розмірі 50%, у другому ж варіанті – відповідно у розмірі 70%. Сума операційних витрат на виробництво та реалізацію нового товару-трансформатора струму дорівнює: у першому варіанті – 12600 тис. грн., у другому ж – 7250 тис. грн. (дані суми і являються необхідними для здійснення інвестиційного проекту).

При виході на регіональні ринки: внутрішній ринок – Україна та зовнішній – Литва та Латвія підприємства у перший рік існування проекту отримують виручку від реалізації у сумі – 1 варіант – 15760 тис. грн., 2 варіант – 9200 тис. грн. На третій рік реалізації проекту запланована виручка становитиме: 1 варіант – 36959,82 тис. грн., 2 варіант – 23529,78 тис. грн.

Спираючись на попередніх розрахунках виконаємо розрахунок прибутку інвестиційного проекту та розподілимо його між партнерами (табл. 3.16).

Таблиця 3.16

Розрахунок чистого прибутку, який залишається у розпорядженні підприємств

№ п/п	Показники	1 рік		2 рік		3 рік	
		1	2	1	2	1	2
1	Виручка від реалізації, тис. грн.	15760	9200	34620	22661,71	36959,82	23529,78
2	ПДВ, тис. грн.	3152	1840	6924	4532,34	7391,96	4705,96
3	Чистий дохід, тис. грн.	12608	7360	27696	18129,37	29567,68	18823,82
4	Операційні витрати, тис. грн.	12600	7250	12600	7250	12600	7250
6	Податок на прибуток, тис. грн.	2,0	27,5	3774	2719,84	4241,97	2893,455
7	Чистий прибуток, тис. грн.	6,0	82,5	11322	8159,53	12725,89	8680,37
8	Відрахування у резервний фонд, тис. грн.	0,6	8,25	1132,2	815,953	1272,589	868,037
9	Відрахування у фонд розвитку, тис. грн.	0,3	4,125	566,1	407,98	636,29	434,02
10	Виплати по кредиту, тис. грн.	-	508	-	1778	-	1524
11	Чистий прибуток, який залишається у розпорядженні підприємств, тис. грн., у т.ч.:	5,1	429,63	9623,7	5157,58	10817,91	5854,313
12	- у розпорядженні ПАТ «КЗЕЗУ»	2,55	-	4811,9	1547,27	5408,955	1756,29
13	- у розпорядженні ПрАТ «Оболонь»	-	-	4811,9	3610,31	5408,955	4098,09

Отже, проведені розрахунки у таблиці 3.18 вказують на те, що обидва запропоновані нами варіанти створення інвестиційного проекту можливо впроваджувати в дію. Найбільш вигідним проектом для досліджуваної фірми являється другий, так як доля чистого прибутку від даної діяльності, який розподіляється між партнерами, ПрАТ «Оболонь» визначається 70%. Вкладення коштів же по умовам даного варіанту з боку фірми на 1225 тис.

грн. менше ніж у першому. І хоча у досліджуваному періоді при першому варіанті чистий прибуток являється більшим ніж у другому, але прослідковується динаміка до його зростання за 3 роки. Тобто, запропонована нами інвестиційна стратегія, яка визначається спільною діяльністю ПрАТ «Оболонь» та ПАТ «КЗЕЗУ» являється економічно ефективною.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Отже, за результатами проведеного дослідження варто зробити відповідні висновки:

1) Зазначено, що інвестиційний потенціал характеризує, перш за все, ресурсні можливості інвестиційного процесу. Використання внутрішнього і залучення зовнішнього потенціалу залежить від інвестиційної привабливості конкретних об'єктів і інвестиційного клімату. На підставі вивчення економічної літератури можна виділити наступні основні підходи до визначення інвестиційного потенціалу: упорядкована сукупність інвестиційних ресурсів підприємства; інвестиційні можливості підприємства; сукупність ресурсів, які можуть бути використані для досягнення цілей інвестиційної діяльності підприємства. Так, спираючись на наведені вище визначення, можна сказати, що інвестиційний потенціал підприємства являє собою сукупність поточних і потенційних інвестиційних ресурсів, які під впливом певних факторів можуть використовуватися для досягнення цілей і рішення задач інвестиційної діяльності підприємства.

2) Досліджено, що для забезпечення стійкого і послідовного розвитку організації необхідно проводити моніторинг інноваційно-інвестиційного потенціалу, який дозволяє провести аналіз і спрогнозувати прибутковість змін об'єктів в області інтелектуальної власності, інноваційного розвитку, а також фінансового стану, незалежності та платоспроможності організації. У практичній діяльності організацій, що розвивають інноваційну діяльність, як правило, моніторинг відсутня, що є досить популярна проблемою. Він обмежується проведенням контролю звітів про стан інноваційно-інвестиційного потенціалу. Дана проблема дозволяє акцентувати увагу на актуальності розгляду використання моніторингу, який реалізує своєрідну ефективну комплексну систему оперативного спостереження за станом сфери науки, інновацій, патентів і в цілому інноваційних напрямків на підприємстві.

3) Запропонована методика передбачає оцінку інвестиційного потенціалу підприємства з позиції системного підходу. Зокрема, передбачувана методика спирається на виділення в інвестиційному потенціалі підприємства двох його відносно самостійних підвидів: потенціал для розвитку поточної діяльності підприємства; інноваційний потенціал. Кожен з названих вище підвидів інвестиційного потенціалу складається з набору приватних потенціалів (кадрового, виробничого і ринкового). В окрему позицію в рамках розроблюваної методики було виділено фінансовий потенціал, а людський і виробничий потенціал розглядається як органічна частина ринкового.

4) ПрАТ «Оболонь» – найбільший виробник напоїв в Україні. Як свідчать представлені дані, фінансові інвестиції підприємства становили 97 тис. грн. у 2015 році, у 2016 році фінансові інвестиції підприємства були відсутні, а у 2017 році відбулося збільшення розмірів фінансових інвестицій до 409 тис. грн. Розмір капітальних інвестицій становив у 2015 році 1022 тис. грн., у 2016 році капітальні інвестиції ПрАТ «Оболонь» зросли до 1600 тис. грн. (на 56,6% або 578 тис. грн.), а у 2017 році – зменшилися до 929 тис. грн. (на 41,9% або 671 тис. грн). Загальний обсяг капітальний та фінансових інвестицій ПрАТ «Оболонь» становив у 2015 році 1119 тис. грн., у 2016 році відбулося збільшення інвестицій до 1600 тис. грн. (за рахунок капітальних інвестицій, фінансові інвестиції у 2016 році були відсутні), а у 2017 році інвестиції зменшилися до 1338 тис. грн. (на 16,4% в порівнянні з попереднім роком).

5) Відповідно до побудованої матриці БКГ для ПрАТ «Оболонь», слід відмітити, що пиво Premium, пиво Uppermainstream, пиво Mainstream та пиво Discount відносяться до сектору «Зірки», яким притаманне високе зростання обсягу продажів і висока частка ринку. «Зірки» приносять дуже великий прибуток. Але, незважаючи на привабливість даного виду продукції, його чистий грошовий потік достатньо низький, тому що вимагає значних інвестицій для забезпечення високого темпу зростання. Також варто

відзначити, що більшість продукції ПрАТ «Оболонь» відносяться до сектору «Собаки» – для таких товарів підприємства притаманний низький темп зростання. Якщо існує можливість переведення продукції із сектору «Собаки» у сектор «Зірки», то потрібно в них інвестувати, інакше – позбуватися.

б) Проаналізовано, що протягом звітнього періоду надходження від інвестиційної діяльності зменшилися на 2077,0 тис. грн. Витрати на інвестиційну діяльність підприємства за 2015-2017 рр. збільшилися на 8585 тис. грн. або на 42,19 % і були пов'язані, в основному, з придбанням необоротних активів. Протягом 2017 р. підприємство витратило на придбання необоротних активів 28933 тис. грн, що на 8585 тис. грн більше, ніж у 2015 р. На придбання фінансових інвестицій на підприємстві кошти не спрямовувалися. Це свідчить, що підприємство надає перевагу реальним інвестиціям.

7) Зазначено, що розробка інвестиційної стратегії відіграє значну роль у забезпеченні ефективного розвитку підприємства. Ця роль полягає в тому, що розроблена інвестиційна стратегія: забезпечує механізм реалізації довгострокових загальних та інвестиційних цілей майбутнього економічного та соціального розвитку підприємства в цілому й окремих його структурних одиниць; дозволяє реально оцінити інвестиційні можливості підприємства, забезпечити максимальне використання його внутрішнього інвестиційного потенціалу та можливість активного маневрування інвестиційними ресурсами; забезпечує можливість швидкої реалізації нових перспективних інвестиційних можливостей, які виникають у процесі динамічних змін чинників зовнішнього інвестиційного середовища; враховує заздалегідь можливі варіації розвитку неконтрольованих підприємством чинників зовнішнього інвестиційного середовища та дозволяє звести до мінімуму їхні негативні наслідки для діяльності підприємства; є однією з передумов стратегічних змін загальної організаційної структури управління й організаційної культури підприємства. В

8) Для вдосконалення інвестиційної діяльності підприємства плануємо почати виробництво нового виду пива. Так, чистий приведений дохід по проекту вищий за нуль і складає 77,3 тис. грн., що вказує на прибутковість проекту та доцільність його реалізації. Період окупності проекту складає 1 місяць (завдяки отриманню передплати в розмірі 50% в перший місяць реалізації проекту). Індекс прибутковості складає 1,19, показник вищий за одиницю, що також свідчить про доходність проекту. Модифікована внутрішня норма рентабельності вказує, що вкладені кошти (в даному проекті – профінансовані витрати) повертають 52,39% прибутку.

9) Виявлено, що ПрАТ «Оболонь» буде являтися інвестором створення нового товару-трансформатора струму серії ТТЕ та просування його на регіональному ринку Литви та Латвії. Створення спільного інвестиційного проекту пропонується у двох варіантах: у 1 варіанті – ПрАТ «Оболонь» повинне зробити внесок у необхідні капіталовкладення у розмірі 50%, у другому ж варіанті – відповідно у розмірі 70%. Сума операційних витрат на виробництво та реалізацію нового товару-трансформатора струму дорівнює: у першому варіанті – 12600 тис. грн., у другому ж – 7250 тис. грн. (дані суми і являються необхідними для здійснення інвестиційного проекту). Так, обидва запропоновані нами варіанти створення інвестиційного проекту можливо впроваджувати в дію. Найбільш вигідним проектом для досліджуваної фірми являється другий, так як доля чистого прибутку від даної діяльності, який розподіляється між партнерами, ПрАТ «Оболонь» визначається 70%.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонов В. Б. Активізація залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України в умовах глобальної конкуренції: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.03 / В. Б. Антонов ; НАН України ; Ін-т регіон. дослідж. – Л., 2011. – 20 с. – укр.
2. Асаул А.Н. Корпоративные ценные бумаги как инструмент инвестиционной привлекательности компаний: монографія / А.Н. Асаул, М.П. Войнаренко, Н.А. Пономарева, Р.А. Фалтинский. – СПб.: АНО «ИПЭВ», 2008. – 288 с.
3. Балацький О. С. На які інвестиції може розраховувати Україна в найближчі роки / О.С. Балацький // Матеріали наукового конкурсу «Новітній інтелект України» [Електронний ресурс] / О. С. Балацький. – Режим доступу: <http://masters.donntu.edu.ua/2012/iem/balatsky/library/article1.htm>
4. Бережна І. Ю. Інвестиційно-інноваційний аспект розвитку національної економіки / І. Ю. Бережна // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – № 24. – С. 7–11.
5. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент: учеб. курс / И.А. Бланк. – М.: ЭльгаН, 2012. – 398 с.
6. Бліхар М. М. Правовий статус інвестора як суб'єкта інвестиційних відносин / М. М. Бліхар // Митна справа. – 2013. – № 4 (88). – С. 296–305.
7. Бузько И.Р. Стратегическое управление инвестициями и инновационная деятельность предприятия: моногр. / И.Р. Бузько, Е.В. Вартанова, А.А. Голубенко. – Луганск: ВНУ им. В. Даля, 2012. – 175 с.
8. Вінник О. М. Інвестиційне право / О. М. Вінник. – Київ : Прав. єдність, 2009. – 616 с.
9. Войнаренко М.П. Управління інвестиційною діяльністю промислових підприємств: монографія / М.П. Войнаренко, І.Ю. Єпіфанова. – Вінниця: ВНТУ, 2011. – 188 с.

10. Ворсовський О.Л. Теоретико-методичні основи інвестиційного потенціалу підприємств / О.Л. Ворсовський // Інвестиції: практика та досвід. – 2007. – № 15. – С. 8–11.
11. Гайдуцький А. П. Оцінка інвестиційної привабливості економіки / А. П. Гайдуцький // Економіка і прогнозування. – 2004. – № 4. – С. 3-7.
12. Гамалій В. Ф. Визначення інвестиційної привабливості регіонів України за допомогою трендових моделей [Електронний ресурс] / В. Ф. Гамалій, В. С. Сотніков. – Режим доступу : [http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22\(2\)_ekon/stat_20_1/03.pdf](http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22(2)_ekon/stat_20_1/03.pdf).
13. Грибенюк Я. Проблеми інвестиційної діяльності в Україні (на прикладі аналізу статистичних даних по прямих інвестиціях) [Електронний ресурс] / Я. Грибенюк. – Режим доступу: http://www.zu.edu.ua/spf/tmp/third_iteruniversity_conference_pdf/28.pdf
14. Гуменна К. Р. Аналіз методик оцінки інвестиційної привабливості регіону. Університетські наукові записки. Наука в інформаційному просторі / К. Р. Гуменна // Матеріали VII Міжнародної науково–практичної конференції (29–30 вересня 2011 р.) в 7-и томах. – Т. 6. – Актуальні питання економіки. – Дніпропетровськ, 2011. – С. 54–57.
15. Гуторов А. О. Шляхи формування інвестиційних ресурсів агрохолдингів / А. О. Гуторов // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка і менеджмент» – Випуск 6 (57). – 2013. – С. 66-71.
16. Дрич А. Основні способи досягнення інвестиційної привабливості України / А. Дрич // Вісник НБУ. – 2010. – № 4. – С. 40–41.
17. Дуфенюк О. М., Яструбецька Л. С. Проблеми визначення джерел інвестиційних ресурсів в умовах розвитку ринкових форм господарювання / О. М. Дуфенюк, Л. С. Яструбецька // Вісник Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка. Серія «Економіка». – Львів, 2007. – Вип. 37. – С. 417–421.

18. Єпіфанова І.Ю., Войнаренко М.П. Управління інвестиційною діяльністю промислових підприємств : монографія / М. П. Войнаренко, І. Ю. Єпіфанова // Вінниця : ВНТУ, 2011. – 188 с.

19. Захожай В. Б., Казак О. О. Методика аналізу структурних зрушень інвестиційних доходів машинобудівних підприємств / В. Б. Захожай, О. О. Казак // Бізнес Інформ. – 2015. – №8. – С. 102–107.

20. Зевин Л. З. Необходимо разумно сочетать частные и государственные инвестиции / Л. З. Зевин // Государственные инвестиции в рыночной экономике: границы и возможности: материалы круглого стола / Ин-т междунар. экон. і полит. исследований Рос. акад. наук. М.: ЭПИКОН, 2006. –142 с.

21. Інвестиційний менеджмент: підручник / І. О. Бланк, Н. М. Гуляєва; заг. ред. А. А. Мазаракі. – К.: 2003. – 397 с.

22. Катерина С. Малько. Інвестиційний клімат та інвестиційна привабливість України : чинники їх формування в сучасних умовах / Катерина С. Малько // Економіка та управління національним господарством. – 2015. – № 3 (165). – С. 100-105.

23. Ковальчук В. А. Сутність поняття «національний інвестиційний проект» / В. А. Ковальчук // Розвиток європейського простору очима молоді: економічні, соціальні та правові аспекти: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. молодих учених та студентів. – Х.: НТМТ. – 2015. – С. 193–197.

24. Колєватова А.В. Сучасний стан залучення іноземних інвестицій в економіку України / А.В. Колєватова // МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ. – 2018. – Випуск 22. – С. 1080-1084.

25. Короткова О. В. Інвестиційна привабливість підприємства та методики її оцінювання [Електронний ресурс] / О. В. Короткова // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ

- Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528). – 2013. – № 6. – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2132>
26. Кошельок Г. В. Система факторів, які впливають на оцінку інвестиційної привабливості підприємств харчової промисловості / Г. В. Кошельок // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2009. – № 36. – С. 97-103.
27. Красовский Д.А. Методы управления инвестиционным риском [Электронный ресурс] / Д.А. Красовский. – Режим доступа: http://www.rusnauka.com/18_EN_2009/Economics/48883.doc.htm
28. Краснікова Л. І., Подвисоцький Ю. А. Позитивні і негативні аспекти впливу прямих іноземних інвестицій на економічний розвиток [Електронний ресурс] / Л. І. Краснікова, Ю. А. Подвисоцький. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekpr/2010_33/Zmist/9PDF.pdf
29. Кубарева І. В. Механізм забезпечення інвестиційної привабливості підприємства: сутність, особливості формування та засади функціонування / І. В. Кубарева // Бізнес Інформ. – 2014. – №7. – С. 82–88.
30. Кузьменко О. В. Інвестиційний клімат та інвестиційна привабливість регіонів України / О. В. Кузьменко // Економічний нобелівський вісник. – 2015. – № 1 (8). – С. 46-53.
31. Кулініч Т. В. Інвестиційна привабливість України та можливі шляхи її підвищення у сучасних умовах / Т. В. Кулініч, М. А. Мричко // Вісник Національного університету «львівська політехніка». – 2013. – № 754. – С. 34-40.
32. Кухленко О.В. Ефективність використання лізингу в інвестиційній діяльності / О.В. Кухленко // Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія: Економічні науки. – 2015. – № 6. – С. 30-34.
33. Лисиця Л. В. Інвестиційний проект як економічна категорія / Л. В. Лисиця // Управління розвитком. – 2014. – № 2. – С. 108–110.

34. Мамотенко Д. Ю. Оцінка ефективності інвестиційних проектів / Д. Ю. Мамотенко // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2012. – № 628. – С. 209–216.

35. Махмудов Х. З. Інвестиційний проект як форма інвестиційного потенціалу підприємства / Х. З. Махмудов, І. І. Петренко // Економіка і регіон, 2011. № 2. – С. 132–136.

36. Мітал О. Г. Інвестиційна діяльність регіонів на сучасному етапі розвитку економіки/ О.Г. Мітал // Інвестиції: практика і досвід. – 2013. – № 1. – С. 13.

37. Мойсеєнко І. П. Інвестування : навч. посіб. / І. П. Мойсеєнко// К. : Знання, 2012. – 490 с.

38. Морган М. Стенлі. Вихід на міжнародний ринок капіталів / М. Морган Стенлі. – 2005. – 378 с.

39. Нікітіна А.В. Інвестиційна діяльність в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку / А.В. Нікітіна // Вісник Запорізького національного університету – 2010. – № 2 (6). – С. 161–165.

40. Павленчик Н. Ф., Процевят О. С., Скриньковський Р. М., Гарасим Л. С. Дослідження складових формування експортного потенціалу промисловості на мікро- та мезорівнях / Н. Ф. Павленчик, О. С. Процевят, Р. М. Скриньковський, Л. С. Гарасим // Бізнес Інформ. – 2017. – № 11. – С. 252–257.

41. Пересада А. А. Управління інвестиційним процесом / А. А. Пересада. – Київ : Лібра, 2002. – 472 с.

42. Пилипенко О. І. Інтерпретація поняття «інвестиційна привабливість» на різних рівнях економічної системи [Електронний ресурс] / О. І. Пилипенко. – Режим доступу : <http://eztuir.ztu.edu.ua/1874/1/30.pdf>

43. Пилипак О. Інвестиційна привабливість регіонів України: соціально-економічний аспект / О. Пилипак // Економіка України. – 2004. – № 8. – С. 82–85.

44. Пирог О. В., Стельмах Х. П. Науково-методичні положення з оцінювання ефективності інвестування модернізації основних засобів ТДВ «Стрий-Авто» / О. В. Пирог, Х. П. Стельмах // Бізнес Інформ. – 2016. – № 10. – С. 79–84.

45. Поєдинок В. В. Види інвесторів за законодавством України / В. В. Поєдинок // Юридична Україна. – 2004. – № 3. – С. 48–52.

46. Поєдинок В. Інвестиційне право як підгалузь господарського права України / В. Поєдинок // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. – Юридичні науки. – 2013. – № 3 (97). – С. 35–39.

47. Погрішук Б. Методологія дослідження інвестиційних процесів в Україні: стан і напрямки розвитку / Б. Погрішук, В. Козловський // Наука молода. – 2007. – № 7. – С. 125-130.

48. Податковий кодекс України від 02.12.2012 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2013. – № 13-14, № 15-16, № 17 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

49. Про інвестиційну діяльність : Закон України № 1560–XII від 18 вересня 1991 року. // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1991. – № 47. – Ст. 647.

50. Попов В. Ю. Фінансові джерела інвестування в Україні / В. Ю. Попов // Культура народів Причорномор'я. – 2007. – Вип. 109. – С. 158–160.

51. Прокопчук О.А. Іноземні інвестиції в економіку України: тенденції та перспективи / О.А. Прокопчук // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – 2013. – № 1(3). – С. 200–206.

52. Саблук П.Т., Власов В.І., Кісіль М.І., Пріб К.А. Міжнародний рух капіталів і залучення в Україну прямих іноземних інвестицій / П.Т. Саблук, В.І. Власов, М.І. Кісіль, К.А. Пріб // Економіка АПК. – 2008. – № 9. – С. 3–14.

53. Семів С. Р. Теоретико-методичні аспекти оцінки інвестиційної привабливості регіонів і галузей економіки / С. Р. Семів // Проблемы

розвиття внешнеекономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект : сб. науч. тр. – Ч. 2. – Донецк, 2001. – С. 473–475.

54. Симканич О. В. Формування ефективної стратегії розвитку інвестиційного клімату регіону / О. В. Симканич // Регіональна бізнес-економіка та управління. – 2013. – № 2 (14). – С. 114–115.

55. Скаршевський В. Г. Ефект плацебо: чи врятують українську економіку іноземні інвестиції, кредити МВФ і приватизація [Електронний ресурс] / В. Г. Скаршевський. – Режим доступу : <http://forbes.net.ua/ua/author/34150>

56. Стойка В. М. Захист прав суб'єктів інвестиційної діяльності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04 – господарське право; господарсько-процесуальне право. Донецьк, 2003. – 19 с.

57. Сторонянська І. З., Беновська Л. Я. Бюджети розвитку місцевих бюджетів: проблеми формування та використання в контексті поглиблення фінансової децентралізації / І. З. Сторонянська, Л. Я. Беновська // Фінанси України. 2016. Вип. 5. С. 34–47.

58. Ткаченко Ю. В. Методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості національної економіки [Електронний ресурс] / Ю. В. Ткаченко. – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2343>

59. Ткаченко Т. П., Шевчук Н. А., Гончарук І. В. Напрями оптимізації інвестиційної діяльності підприємств / Т. П. Ткаченко, Н. А. Шевчук, І. В. Гончарук // Агросвіт. – 2018. – № 7. – С. 45-48.

60. Тульчинська С.О. Інвестування як елемент реалізації стратегії розвитку національної економіки / С.О. Тульчинська, М.О. Змієнко // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури: збірник наукових праць. – 2011. – Вип. 29. – 77–82 с.

61. Федоренко В. Г. Інвестування: Підруч. / В. Г. Федоренко. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Алеута, 2008. – 448с.

62. Федченко Н. І. Основні критерії визначення інвестиційної привабливості суб'єктів економічних відносин [Електронний ресурс] / Н. І. Федченко. – Режим доступу : <http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4305/1/fedchenko.pdf>

63. Федюк В. М. Аналіз стану інвестиційної діяльності Вінницької, Запорізької, Ів.-Франківської та Полтавської обл. та практичні рекомендації щодо поліпшення інвестиційного середовища: звіт / В. М. Федюк // Партнерство для розвитку міст: проект міжнар. техн. допомоги ПРОМІС. – Київ, 2016. – 70 с.

64. Філіппова С.В., Сімакова Н.М. Джерела фінансування інвестицій в основний капітал підприємств України [Електронний ресурс] / С.В. Філіппова, Н.М. Сімакова. – Режим доступу : <http://pratsi.opu.ua/app/webroot/articles/1312570078.pdf>

65. Харченко Т. О. Методичний інструментарій оцінки ефективності інвестицій в контексті формування конкурентоспроможності управління проекту / Т. О. Харченко // Вісник Сумського національного аграрного університету. – Серія «Економіка і менеджмент». – 2016. – Випуск 1 (67). – С. 99-105.

66. Хрімлі О. Г. Захист прав інвесторів у сфері господарювання: теоретико-правовий аспект / О. Г. Хрімлі. – Київ : Юрінком Інтер, 2016. – 320 с.

67. Цзіньбо Лі. Державне регулювання інноваційних процесів в економіці перехідного періоду : автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.02.03 / Лі Цзіньбо ; Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Х., 2002. – 21 с.

68. Черваньов Д. М. Система інноваційного менеджменту: теорія і практика : підруч. / Д. М. Черваньов. – К. : ВПЦХ «Київський університет», 2012. – 1391 с.

69. Шаповалова Т. Ю. Аналіз сутності деяких категорій інвестиційної діяльності / Т. Ю. Шаповалова, Н. В. Фесенко // Вісник Нац. техн. ун-ту

«ХП»: зб. наук. пр. Темат. вип.: Технічний прогрес і ефективність виробництва. – Харків: НТУ «ХП». – 2011. – № 26. – С. 156-164.

70. Ястребова О. В. Концептуальні підходи до визначення сутності інвестиційного проекту та його життєвого циклу / О. В. Ястребова // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2015. – Вип. 2(3). – С. 150–155.

71. Офіційний сайт ПрАТ «Оболонь» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://obolon.ua/ua>

72. Офіційна фінансова звітність ПрАТ «Оболонь» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://smida.gov.ua/db/emitent/05391057>

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця А.1

Історія становлення та розвитку ПрАТ «Оболонь»[6]

№ п/п	Роки	Характеристика періоду
1	2	3
1.	1980	Відбувається офіційне відкриття Київського пивзаводу №3, що було приурочено до 22 Олімпійських ігор, та випуск першої партії пива. На підприємстві вводиться у дію цех розливу безалкогольної продукції.
2.	1982	Випускає свою першу продукцію новий цех розливу мінеральної води.
3.	1986	На базі Київського пивзаводу №3 створено пивобезалкогольне об'єднання «Оболонь», до якого ввійшли також Київський пивзавод №1, Київський пивзавод №2 та Фастівський пивзавод.
4.	1989	Із п'яти кандидатур, що висувались на посаду генерального директора пивобезалкогольного об'єднання «Оболонь», колектив обирає Олександра Слободяна. Починається експортна діяльність підприємства, і вперше «Жигулівське пиво/ Zhiguli Beer» виробництва «Оболоні» надходить до споживачів Великобританії та отримує високу оцінку.
5.	1990	Колектив за ініціативи генерального директора Олександра Слободяна бере підприємство в оренду з правом викупу.
6.	1992	«Оболонь» отримує приватизаційне свідоцтво Фонду Держмайна України №1 і тим самим входить в історію як перше приватне підприємство незалежної України.
7.	1993	Приватизоване підприємство отримує юридичний статус закритого акціонерного товариства.
8.	1994	Із випуском легендарного слабоалкогольного напою «Джин Тонік» компанія започаткувала ринок слабоалкогольних напоїв не тільки в Україні, але й у Східній Європі.
9.	1996	ЗАТ «Оболонь» стає співвласником ВАТ «Севастопольський пивобезалкогольний завод» та ЗАТ «Бершадський пивокомбінат».
10.	1997	Вперше в Україні налагоджується випуск пива у жерстяних банках. ЗАТ «Оболонь» стає співвласником ВАТ «Охтирський пивоварний завод». Компанія вперше в Україні отримує кредит у \$ 40 млн. від ЄБРР без гарантій уряду. Кошти направлено на фінансування стратегічних програм.
11.	1998	Вперше в галузі ЗАТ «Оболонь» отримує міжнародний сертифікат на систему управління якістю ISO-9001 версії 1994 року, що засвідчує високий рівень усіх процесів та здатності українського підприємства випускати продукцію світового рівня. В смт. Чемерівці Хмельницької області створюється науково-виробнича асоціація «Нива Оболонь», що відтепер займається селекційною роботою, виведенням, випробовуванням, промисловим розмноженням насіння перспективних сортів ячменю та забезпечує ЗАТ «Оболонь» сировиною високої якості.
12.	1999	Виходить на ринок і відразу ж завойовує прихильність широкого кола споживачів безалкогольних напоїв «Живчик», що виготовляється з виключно натуральної сировини. Згодом інші виробники, наслідуючи приклад, починають освоювати технології випуску соковмісних корисних напоїв.
13.	2000	Налагоджується випуск нових видів продукції: пива «2000», безалкогольних напоїв «Кола Нова», «Оболонь Оранж АСЕ».
14.	2001	ЗАТ «Оболонь» підтверджує високу організацію системи управління якістю і вперше в Україні отримує сертифікат згідно стандарту ISO-9001 версії 2000 року. Починається випуск безалкогольного напою «Живчик Унік», який замість цукру містить не менш солодку фруктозу.
15.	2002	З метою зменшення навантаження на навколишнє природне середовище в Олександрії на Кіровоградщині запущена установка з переробки пластмасових пляшок потужністю 500 кг на годину.
16.	2003	Бренд «Оболонь» визнано «Золотою торговою маркою».
17.	2004	Запущено найбільшу лінію розливу пива в Європі потужністю 110 тис. пляшок на годину. Комплектацію та монтажні роботи виконані відомою німецькою компанією KHS. Із запуском нової лінії розливу завод «Оболонь» увійшов до трійки найпотужніших пивоварних заводів Європи. Введений в дію новий варильний порядок, поставку обладнання та монтажні роботи для якого здійснював концерн «Ziemann». У реалізацію цього масштабного проекту компанія вклала \$18 млн. Нова варниця укомплектована трьома заторними чанами, суловарильним чаном, вірпулом та найбільшим в Україні фільтраційним чаном, діаметр якого сягає 11,5м. ТМ «Живчик» відзначила свій перший ювілей - 5 років. Улюблений дітьми напій зібрав 9 тисяч глядачів у столичному Палаці спорту на грандіозний фінал акції «Живчик Старт». На ринок введено новий молодіжний бренд – «hike premium». В рамках стратегії бренду вперше застосовано новітній підхід – випуск пива «hike premium» лімітованими партіями.
18.	2005	Президент ЗАТ «Оболонь» Олександр Слободян очолив рейтинг «ТОП-100. Кращі топ-менеджери України», який складає авторитетне ділове видання «Інвестгазета». ЗАТ «Оболонь» перемогло у Всеукраїнському конкурсі на звання «Кращий роботодавець року» в групі підприємств з чисельністю працівників від 1001 до 5000 осіб. Виведено ринок нову торгову марку «Десант» - світле непастеризоване пиво для справжніх чоловіків. Розпочато випуск питної води «Прозора. Вершина якості». ДП ЗАТ «Оболонь» «Пивоварня Зібберта» відзначила столітній ювілей.
19.	2007	Компанія «Оболонь» визнана одним із кращих платників податків міста Києва. Футболіст Андрій Шевченко та компанія «Оболонь» ініціюють проведення благодійного футбольного матчу під девізом «Подаруйте своє серце дітям». Зібрані кошти направлені на будівництво «Дитячої лікарні майбутнього» та благодійні проекти фонду Андрія Шевченка. На головному заводі корпорації встановлено новий варильний порядок, запущено лінії розливу в ПЕТ продуктивністю 39 тис. пл./год., у склопляшки потужністю 50 тис. пл./год., в алюмінієві банки ємністю 0,5, 0,33 і 0,25 л потужністю 60 тис. банок/год.

Продовження додатку А

Продовження табл. А.1

1	2	3
20.	2008	<p>ЗАТ «Оболонь» першим серед підприємств харчової промисловості сертифікувало чотири системи управління одразу. Під час аудиту, який здійснювали представники німецької фірми «DEKRA-ITS», компанія «Оболонь» підтвердила відповідність вимогам ДСТУ ISO 9001:2001 (Системи управління якістю), ДСТУ ISO 22 000:2007 (Системи управління безпечністю харчових продуктів), ДСТУ ISO 14 001:2006 (Системи екологічного керування), ДСТУ-П ОHSAS 18 001:2006 (Системи управління безпекою та гігієною праці).</p> <p>Відбулося значне розширення кегової лінії з 400 кег/год. до 1000 кег/год.</p> <p>Компанія виводить на ринок два нових бренди – перше українське преміальне пиво «Magnat» та безалкогольний напій «Frest».</p> <p>На головному заводі у Києві запущено установку з переробки відходів пивоваріння - сирової пивної дробини. Після сушки та грануляції пивна дробина використовується як високоякісний корм для потреб сільського господарства.</p> <p>В Олександрії впроваджено перше в Україні виробництво пакувальної стрічки на основі переробки пластмасових пляшок.</p>
21.	2009	<p>Відбулося урочисте відкриття солодового заводу в смт. Чемерівці Хмельницької області, який є одним із найсучасніших у Європі. Інвестиції у проєкт склали \$ 100 млн. Потужність підприємства складає 120 тис. тонн солоду на рік.</p> <p>На ДП «Пивоварня Зібєрта» у м. Фастові після масштабної модернізації запущено сучасні варниці та лінії розливу пива.</p> <p>Портфель брендів компанії поповнився новою торговою маркою «Zibert». Лінійка складається з трьох сортів – «Зібєрт Світле», «Зібєрт Баварське», «Зібєрт Біле».</p> <p>«Оболонь» вийшла на ринок енергетичних напоїв із новим брендом «Джетт», який має три різні смаки – граната, вишні та тонік-лимона.</p>
22.	2010	<p>На потужностях броварні «Брєстське пиво» у Білорусі розпочалося ліцензійне виробництво пива ТМ «Дєсант».</p> <p>У травні корпорація відзначила свій 30-річний ювілей. Під час святкування відбулося встановлення нового рекорду України: найчисельніший пивний тост проголосили одразу 2123 працівника корпорації. Також спеціально до визначної дати випущено обмежену партію пива «Оболонь Ювілейне».</p> <p>Лінійка ТМ «Живчик» розширена новим напоєм - «Живчик з соком яблука негазований».</p>
23.	2011	<p>На початку року компанія «Оболонь» згідно з дослідженням «Найбільш шановані роботодавці України 2010», організованим Reputation Capital та HeadHunter, посіла п'яте місце серед українських компаній із найкращою репутацією як роботодавця.</p> <p>Компанія «Оболонь» змінює форму власності, ставши публічним акціонерним товариством.</p> <p>Корпорація стає п'ятою у рейтингу кращих соціально відповідальних компаній України, опублікованому у квітні 2011 року в спеціалізованому журналі «ГВардія».</p> <p>Оболонські пивовари втричі скорочують термін придатності пива «Оболонь Світле».</p> <p>Molson Coors Brewing Company та корпорація «Оболонь» оголошують про комерційну співпрацю в Україні. Так, на український ринок виходить легендарне пиво Carling.</p> <p>«Оболонь» виходить на ринок кулерної води: розпочато налив нової питної води «Аквабаланс».</p> <p>Корпорація «Оболонь» за участю Європейського Союзу та Міжнародного бюро праці впроваджує гендерний план – дії щодо забезпечення рівних можливостей для працівників обох статей.</p> <p>В рамках проєкту «Відривайся нереально – споживай відповідально!» команда експертів створила перший в Україні журнал коміксів про відповідальне споживання пива.</p> <p>«Оболонь» виводить на ринок нові преміальні сорти пива – «Ячмінний колос», «Слава країни» і «Оболонь Exclusive», розпочинає випуск безалкогольного соковмісного напою «Живчик Вишня» та оновлює смак і дизайн таких пивних брендів, як «hike» та «Оболонь Преміум».</p> <p>Корпорація «Оболонь» посідає 28 місце у світі за обсягами виробництва пива за підсумками 2010 року.</p> <p>«Оболонь» здійснює перші експортні поставки пива до Китаю.</p> <p>Компанія «Оболонь» і Сім'я ресторанів «Козирна карта» оголошує про співпрацю. В рамках домовленостей пивні бренди корпорації представлені в понад 70 ресторанах Києва та інших міст України.</p> <p>Бренд Zibert отримав визнання на щорічному конкурсі Effie Awards Ukraine 2011, що оцінює ефективність маркетингових комунікацій.</p> <p>Корпорація «Оболонь» перемогла у номінації «Охорона навколишнього середовища» на конкурсі бізнес-кейсів, організованим Центром розвитку КСВ.</p>
24.	2012	<p>«Оболонь» випускає негазований напій з лінійки ТМ «Живчик» зі смаком вишні, до складу якого входять смачні та корисні інгредієнти – вишневий сік та екстракт шипшини.</p> <p>Корпорація «Оболонь» оновила дизайн та розширила асортимент тароупаковки для коктейлів класичної серії слабоалкогольних напоїв – «Джин-Тонік», «Бренді-Кола» та «Ром-Кола».</p> <p>Розпочато випуск брендів Zlata Praha та Carling в алюмінієвій банці ємністю 0,5 л., що гарантує збереження багатого смаку, корисних властивостей та відмінної свіжості світлого пива.</p> <p>Корпорація «Оболонь» увійшла до топ-10 рейтингу кращих соціально відповідальних компаній України, опублікованому у березні 2012 року в спеціалізованому журналі «ГВардія».</p> <p>Розпочато випуск нового соковмісного напою з протирадіонуклідними властивостями «Унік», виготовленого на основі натуральних компонентів та фруктози, без вмісту цукру.</p> <p>Під брендом hike виходить на ринок нова лімітована партія пива hike urban з додаванням пшеничного солоду.</p> <p>Компанія «Оболонь» розширює асортиментну лінійку безалкогольних напоїв, виводячи на ринок «Кола Нова зі смаком лимона» та освіжаючий «Ріо-де-мохіто». Пізніше виходять ще 2 новинки - слабоалкогольні напої «Ріо-де-мохіто Лайм» та «Ріо-де-мохіто Полуниця».</p> <p>За підсумками 6 місяців 2012 року корпорація «Оболонь» стала найбільшим виробником безалкогольних напоїв в Україні.</p> <p>Корпорація «Оболонь» отримала нагороду від Molson Coors Brewing Company за випуск першого мільйону декалітрів пива ТМ Carling.</p>

Продовження додатку А

Продовження табл. А.1

1	2	3
25.	2013	<p>Корпорація «Оболонь» розпочала випуск закусок до пива під ТМ «Оболонські». Нове виробництво зосереджене в місті Коломия, Івано-Франківської області.</p> <p>Проект корпорації «Оболонь» «Переробка власної ПЕТф-тари» здобув перше місце на щорічному міжнародному екологічному конкурсі Green Awards Ukraine 2012 у номінації «Найкращий «зелений» проект у промисловості».</p> <p>Звіт зі сталого розвитку корпорації «Оболонь» за 2011-2012 роки увійшов до ТОП-10 фіналістів щорічного конкурсу соціальних звітів Readers' Choice Award.</p> <p>«Оболонь» випустила новий слабоалкогольний напій «Віскі Вишня».</p> <p>Корпорація «Оболонь» випустила нову серію молодіжних слабоалкогольних напоїв під торговою маркою «Rio».</p> <p>Преміальна лінійка об'єднала три смаки: «Піна Колада», «Маргарита», «Мохіто».</p> <p>Корпорація розпочала випуск нового сорту «Розливне» під брендом «Оболонь».</p> <p>«Карамболь» - інновація в лінійці бірміксів від ТМ «Оболонь», пивний коктейль зі смаком екзотичного фрукту карамболь.</p> <p>У торговельних точках України розпочалися продажі нового пива «Бочкове» з лінійки ТМ Zibert. Сорт випускається на дочірньому підприємстві «Пивоварня Зібєрта».</p> <p>Zlata Praha перемогла на міжнародному конкурсі Asia Beer Awards'2013.</p> <p>Корпорація «Оболонь» розширила лінійку бірміксів новим незвичайним смаком - «Beermix Gin Rio Red».</p> <p>Напої корпорації «Оболонь» здобули на Міжнародному органолептичному конкурсі пива, безалкогольних, слабоалкогольних напоїв, мінеральних та питних вод «Свято пива-2013» 28 нагород в різних номінаціях.</p> <p>Охтирський пивоварний завод розпочав випуск пастеризованого пива під ТМ «Охтирське».</p> <p>«Оболонь» представила 5-й Звіт про сталий розвиток «На шляху до сталості».</p> <p>«Пивоварня Зібєрта» розпочала випуск власної торгової марки пива «Фастівське».</p>
26.	2014	<p>«Оболонь» підвела підсумки 12-річної програми оглядових екскурсій: пивоварно у Києві відвідали понад 120 тисяч вітчизняних та іноземних гостей.</p> <p>Завдяки реалізації ряду енергоефективних та екологічних програм корпорації вдалося досягти максимального показника переробки та повторного використання виробничих відходів – 98%.</p> <p>«Оболонь» випустила кілька новинок (пиво Zlata Praha Černe, Zibert Weissbier, квас живого бродіння «Старокиївський», безалкогольний напій «Живчик Апельсин», слабоалкогольний напій «Водка Лайм»), а також здійснила перезапуск легендарного пива «2000».</p> <p>За підсумками 2013 року корпорація «Оболонь» увійшла до ТОП-5 найпрозоріших українських компаній. Шостий Звіт «Оболоні» про сталий розвиток (за 2013-2014 рр.) став першим в Україні звітом, складеним у відповідності до вимог міжнародного стандарту GRI 4.</p>
27.	2015	<p>Корпорація «Оболонь» представила одразу кілька новинок у сегменті мінеральних вод: «Збручанська 77», «Прозора» з персиком та зеленим чаєм, «Оболонська» за смаком лимона й апельсина.</p> <p>Дитячий соковмісний напій «Живчик» отримав нову таруупаковку - ПЕТ пляшку 0,33 л, а також спеціальний різновид кришки flip-top.</p> <p>Компанія відкрила нові категорії продуктів, розпочавши виробництво сидру Ciber та нового різновиду снєків – грінок BULBA Grenki. Пивний асортимент корпорації поповнився новинками BeerMix Energy та Zibert Bockbier.</p>
28.	2016-2017	<p>430 тис. літрів продукції на суму 2,7 млн грн було безкоштовно передано соціальним партнерам та стейкхолдерам компанії у 2015 році.</p> <p>За підсумками 2015 року корпорація «Оболонь» посіла 2-ге місце у рейтингу найпрозоріших українських компаній за рівнем розкриття інформації про КСВ (корпоративну соціальну відповідальність). Порівняно із 2013 роком компанія піднялася на 2 сходинки у рейтингу.</p> <p>Компанія розширила асортимент популярних на ринку напоїв новими смаками, випустивши два сорти квасу - «Старокиївський Білий» та «Старокиївський Темний», а також два види сидру – «Ciber Журавлина» і «Ciber Квіти бузини».</p> <p>Лінійку ТМ Zibert вдало доповнили сорти Zibert Pils, Zibert Dunkel та Zibert Keller. Іншими новинками у категорії «пиво» стали «Десант Екстрамічне», пивні мікси BeerMix Bora-bora та Hardmix Citrus, новий бренд безалкогольного пива «О», серія бельгійських сортів Ketan Brug та безалкогольний сорт hike alcohol-free.</p> <p>В асортименті питних вод вийшли два нових продукти – «Кремінка» та вода для найменших споживачів «Іванка».</p> <p>Безалкогольний портфель корпорації поповнився напоями «Тархун» і «Байкал».</p>

		КОДИ	
		Дата(рік, місяць, число)	2016 01 01
Підприємство	ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОБОЛОНЬ»	за ЄДРПОУ	05391057
Територія		за КОАТУУ	8038000000
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво пива	за КВЕД	11.05
Середня кількість працівників	3192		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	вул. Богатирська, 3, м. Київ, Оболонський, 04655, Україна, (044) 412-84-10		

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2015 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	36191	31005	0
первісна вартість	1001	77190	80415	0
накопичена амортизація	1002	40999	49410	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	44188	31946	0
Основні засоби:	1010	1616822	1513961	0
первісна вартість	1011	3632229	3691299	0
знос	1012	2015407	2177338	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:	1030	75319	87349	0
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств				
інші фінансові інвестиції	1035	60828	60828	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	69	18	0
Відстрочені податкові активи	1045	1686	1686	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	1835103	1726793	0
II. Оборотні активи				

Запаси	1100	690955	898730	0
Виробничі запаси	1101	585854	814249	0
Незавершене виробництво	1102	26733	31179	0
Готова продукція	1103	75043	41337	0
Товари	1104	3325	11965	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	273798	375533	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	0	0	0
з бюджетом	1135	28225	11865	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	26352	10773	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	41605	53704	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	104744	92397	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	182162	43198	0
Готівка	1166	0	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	4544	2952	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	10054	4171	0
Усього за розділом II	1195	1336087	1482550	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	3171190	3209343	0

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	32513	32513	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	29558	30620	0
Додатковий капітал	1410	0	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	8128	8128	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	398720	-37931	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0

Усього за розділом I	1495	468919	33330	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	801436	87464	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	1599	2673	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	1599	2673	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	803035	90137	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	719087	333664	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	350131	1766355	0
за товари, роботи, послуги	1615	559225	723372	0
за розрахунками з бюджетом	1620	64389	88808	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	5831	2448	0
за розрахунками з оплати праці	1630	12772	7346	0
за одержаними авансами	1635	0	0	0
за розрахунками з учасниками	1640	57373	32784	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	0	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	130428	131099	0
Усього за розділом III	1695	1899236	3085876	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	3171190	3209343	0

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2015 рік

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3641996	3189907
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2388394)	(2028728)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	1253602	1161179
Валовий: збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	474740	442476
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	(0)	(0)
Адміністративні витрати	2130	(178381)	(189329)
Витрати на збут	2150	(848865)	(847429)
Інші операційні витрати	2180	(358335)	(393263)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	342761	173634
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	13476	8319
Інші фінансові доходи	2220	63823	55105
Інші доходи	2240	467981	196975
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(306245)	(195268)
Втрати від участі в капіталі	2255	(2508)	(11814)
Інші витрати	2270	(979390)	(802002)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(400102)	(575051)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	0	0

Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	0	0
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(400102)	(575051)
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	1062	-138
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	1062	-138
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	1062	-138
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-399040	-575189
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	2496994	1763509
Витрати на оплату праці	2505	279183	297351
Відрахування на соціальні заходи	2510	98624	105337
Амортизація	2515	175062	176696
Інші операційні витрати	2520	377185	758118
Разом	2550	3427048	3101011
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	325127	325127
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	325127	325127
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-1230.6	-1768.7
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-1230.6	-1768.7
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	100.94

Керівник

Булах Ігор Васильович

Головний бухгалтер

Бахов Іван Іванович

		Дата(рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство	ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОБОЛОНЬ»	за ЄДРПОУ	2017 01 01 05391057
Територія		за КОАТУУ	8038000000
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво пива	за КВЕД	11.05
Середня кількість працівників	2699		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	вул. Богатирська, 3, м. Київ, Оболонський, 04655, Україна, (044) 412- 84-10		

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2016 р.**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	31005	22345	0
первісна вартість	1001	80415	80568	0
накопичена амортизація	1002	49410	58223	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	31946	46493	0
Основні засоби:	1010	1513961	2906500	0
первісна вартість	1011	3691299	5239376	0
знос	1012	2177338	2332876	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	87349	84868	0
інші фінансові інвестиції	1035	60828	60828	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	18	14	0
Відстрочені податкові активи	1045	1686	17293	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	1726793	3138341	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	898730	895375	0
Виробничі запаси	1101	814249	763809	0

Незавершене виробництво	1102	31179	40233	0
Готова продукція	1103	41337	82543	0
Товари	1104	11965	8790	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	375533	407752	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	0	0	0
з бюджетом	1135	11865	13198	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	10773	3228	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	53704	149114	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	92397	51498	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	43198	9776	0
Готівка	1166	0	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	2952	3225	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	4171	19198	0
Усього за розділом II	1195	1482550	1549136	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	3209343	4687477	0

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	32513	32513	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	30620	1513770	0
Додатковий капітал	1410	0	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	8128	8128	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-37931	-213931	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	33330	1340480	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0

Довгострокові кредити банків	1510	87464	344219	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	2673	3611	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	2673	3611	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	90137	347830	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	333664	1916055	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість; за довгостроковими зобов'язаннями	1610	1766355	6400	0
за товари, роботи, послуги	1615	723372	635639	0
за розрахунками з бюджетом	1620	88808	99741	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	2448	3390	0
за розрахунками з оплати праці	1630	7346	13777	0
за одержаними авансами	1635	0	59834	0
за розрахунками з учасниками із внутрішніх розрахунків	1640	32784	24908	0
за страховою діяльністю	1645	0	47527	0
Поточні забезпечення	1650	0	0	0
Доходи майбутніх періодів	1660	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1665	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	131099	191896	0
Усього за розділом III	1695	3085876	2999167	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	3209343	4687477	0

		Дата(рік, місяць, число)	КОДИ 2017 01 01
Підприємство	ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОБОЛОНЬ» (найменування)	за ЄДРПОУ	05391057

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2016 рік**

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3524945	3641996
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2378936)	(2388394)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	1146009	1253602
Валовий: збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	504984	474740
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	(0)	(0)
Адміністративні витрати	2130	(213263)	(178381)
Витрати на збут	2150	(833385)	(848865)
Інші операційні витрати	2180	(409965)	(358335)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	194380	342761
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	6160	13476
Інші фінансові доходи	2220	67076	63823
Інші доходи	2240	222156	467981
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(309935)	(306245)
Втрати від участі в капіталі	2255	(9735)	(2508)
Інші витрати	2270	(353727)	(979390)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на	2275	0	0

монетарні статті			
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(183625)	(400102)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	0	0
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	0	0
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(183625)	(400102)
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	1482059	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	1091	1062
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	1483150	1062
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	1483150	1062
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1299525	-399040
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	2105266	2496994
Витрати на оплату праці	2505	316144	279183
Відрахування на соціальні заходи	2510	67027	98624
Амортизація	2515	186618	175062
Інші операційні витрати	2520	711215	377185
Разом	2550	3386270	3427048
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	325127	325127
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	325127	325127
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-564.78	-1230.6
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-564.78	-1230.6
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

		КОДИ	
		Дата(рік, місяць, число)	2018 01 01
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОБОЛОНЬ»	за ЄДРПОУ	05391057
Територія		за КОАТУУ	8038000000
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво пива	за КВЕД	11.05
Середня кількість працівників			
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	м. Київ, вул. Богатирська, 3		

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2017 р.**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	9810	8337	0
первісна вартість	1001	43114	43259	0
накопичена амортизація	1002	-33304	-34922	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	24363	48455	0
Основні засоби:	1010	5421561	5141361	0
первісна вартість	1011	11765383	11850066	0
знос	1012	-6343822	-6708705	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	18931	18522	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	14	14	0
Усього за розділом I	1095	5474679	5216689	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	881787	750563	0
Виробничі запаси	1101	0	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0	0
Готова продукція	1103	0	0	0
Товари	1104	0	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестраховування	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за	1125	169695	297870	0

продукцію, товари, роботи, послуги				
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	35477	51466	0
з бюджетом	1135	39468	71280	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	10414	8047	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	9597	430965	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	48394	46172	0
Готівка	1166	0	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	5707	16455	0
Усього за розділом II	1195	1190125	1664771	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	6664804	6881460	0

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	73144	73144	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	3129549	2945067	0
Додатковий капітал	1410	8353	8353	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	-116	546	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-879110	-518048	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(13580)	(13580)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	2318240	2495482	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	474967	511172	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	432673	2037873	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	329260	237082	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на	1531	0	0	0

початок звітнього періоду)				
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	1236900	2786127	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	1993283	417962	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	703976	830232	0
за розрахунками з бюджетом	1620	119504	150294	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	340	282	0
за розрахунками зі страхування	1625	4992	5364	0
за розрахунками з оплати праці	1630	46415	51430	0
за одержаними авансами	1635	82270	46900	0
за розрахунками з учасниками	1640	1876	1876	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	9023	10306	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	148325	85487	0
Усього за розділом III	1695	3109664	1599851	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	6664804	6881460	0

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2017 рік**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4963232	4310214
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3565168)	(3290800)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	1398064	1019414
Валовий: збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	88488	62589
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	(0)	(0)
Адміністративні витрати	2130	(296579)	(285569)
Витрати на збут	2150	(1111347)	(968802)
Інші операційні витрати	2180	(29144)	(61663)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	49482	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(0)	(234031)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	97691	8604
Інші доходи	2240	430848	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(314744)	(463655)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-381)	(-1060)
Інші витрати	2270	(42861)	(222030)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до	2290	220797	0

оподаткування: прибуток			
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(0)	(910052)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-44217	24809
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	176580	0
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(0)	(885243)
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	1507214
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	662	1478
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	662	1508692
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	-271298
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	662	1237394
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	177242	352151
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	2960495	2807074
Витрати на оплату праці	2505	448146	419131
Відрахування на соціальні заходи	2510	95052	89353
Амортизація	2515	451790	702113
Інші операційні витрати	2520	1107101	709162
Разом	2550	5062584	4726833
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	325127	325127
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	325127	325127
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0.5431	-2.7228
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0.5431	-2.7228
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0